

باز می آید بهار و می دهد

سبزه ها، گل ها از قلب سرد خاک

باز می آید بهار و می برد

رنگ غم از چهره های خوب و پاک

باز خورشید تشنگ و مهربان

دست های گرم خود را میکند

می نشیند گوشه ای و باز هم

کوچ سر را را تا شامی کند

سال نو مبارک

 IPAA
Iran Pistachio
Association
انجمن پسته ایران

- سرمقاله
- ۱۰ بازگشت به مکانیسم های طبیعی بازار در آب کشور
- ۱۱ آب، عامل جدید شکاف اجتماعی در ایران
- ۱۲ اخبار
- ۱۴ گزارشات انجمن
- ۱۸ هشدار به علاقمندان احداث باغات پسته در مناطق جدید
- ۲۹ پیشگیری از بیماری ایجاد شده توسط قارچ فیتوفترا
- ۳۰ بیماری سپتوریوز در پسته
- ۳۱ مبارزه با سن و سنک
- ۳۲ نکات کلیدی در مبارزه با پروانه چوبخوار پسته
- ۳۴ سرخرطومی پسته
- ۳۵ مدیریت مبارزه با علف های هرز در باغ پسته
- ۳۸ کلاتها و اهمیت ویژه کودهای کلاته در تغذیه درختان پسته
- ۴۰ فرایند میوه نشینی و نقش آن در افزایش عملکرد درختان پسته
- ۴۲ در جستجوی درخت پسته مادر در کالیفرنیا
- ۴۴ تاریخ شفاهی در گفت و گو با مهدی آگاه

سر مقاله

دومین گردهمایی سالانه فعالان پسته کشور به همت انجمن پسته ایران در جزیره کیش برگزار شد و سطح بالای رضایت شرکت کنندگان از کیفیت برگزاری گردهمایی و تنوع و کیفیت سخنرانی‌ها نشان داد که انجمن پسته ایران در تأمین نظرات و انتظارات اعضای خود در این زمینه موفق عمل کرده است.

استقبال بی نظیر اعضای انجمن برای حضور در این گردهمایی و رشد ۴۰ درصدی میهمانان حاضر، بخوبی نشان می‌دهد که اعضا به انجمن خود اعتماد داشته و از سیاستها و برنامه‌های اجرایی آن حمایت می‌کنند. روند حضور و ثبت نام اعضا بگونه‌ای بود که از چند هفته قبل از برگزاری تمامی ظرفیتهای پیش‌بینی شده تکمیل و انجمن مجبور به تأمین ظرفیت مورد تقاضا در چند نوبت پیاپی گردید و حتی در روز قبل از برگزاری نیز تقاضای اعضا برای حضور ادامه داشت و عملاً انجمن نتوانست به تمامی تقاضاهای موجود پاسخ دهد.

هیات مدیره انجمن پسته ایران این استقبال بی نظیر را مایه افتخار خود و صنعت پسته ایران می‌داند چرا که اعضای منفرد صنعت پسته ایران با گردهم آمدن و ایجاد تشکلی فراگیر، نهادی را بنیان نهاده‌اند که پس از گذشت هفت سال، اکنون به مکانی برای همفکری، تبادل آراء و یکپارچگی صنفی در پیگیری حقوق فعالان پسته کشور تبدیل شده است.

پاسخ مثبت مقامات عالی‌رتبه دولتی به دعوت انجمن برای حضور در گردهمایی نیز مؤید جایگاه قابل احترام انجمن

در نزد نهادها و سازمانهایی است که بطور مستقیم یا غیر مستقیم بر این صنعت تأثیر می‌گذارند. علاوه بر آن، حضور چند میهمان مرتبط خارجی از کشورهای آمریکا، استرالیا و سوئیس نیز نشان دهنده آن است که انجمن بیرون از مرزهای کشور نیز بعنوان نماینده صنعت پسته ایران شناخته می‌شود. در این میان حضور مدیرعامل یکی از بزرگترین شرکتهای تولید کننده و صادرکننده پسته آمریکا شاهدهی محکم بر این مدعا است.

هیات مدیره انجمن، گردهمایی سال جاری را نشانه‌ای مثبت از اعتماد ملی و بین‌المللی به انجمن می‌داند و این اعتماد را ارج می‌نهد. این اعتماد ما را در پایداری بر عهده‌ای که برای پیگیری حقوق فعالان پسته و حفظ و ارتقاء جایگاه صنعت پسته ایران در سطح ملی و بین‌المللی داریم مصمم تر می‌نماید. با این وجود ما نیز می‌دانیم که در مقابل کارهای کوچکی که در این هفت سال انجام شده است، راهی طولانی پیش روی ماست که طی کردن آن جز با ادامه حمایت و پشتیبانی اعضا امکان پذیر نیست و امیدواریم اکنون که اعضای انجمن در آستانه سال نو به فعالیتهای انجمن می‌نگرند آن را با نهایت انصاف ارزیابی نموده و برای سال آینده به این سؤال پاسخ گویند که چگونه می‌توانند انجمن خود را برای طی کردن موفق این راه طولانی، بیش از پیش تقویت و حمایت کنند؟

عیدتان مبارک

محسن جلال پور

رییس هیات مدیره

بازگشت به مکانیسم های طبیعی بازار در آب کشور

علی نظری

باغدار و عضو هیأت مدیره انجمن پسته ایران

متناسب با این تغییر، تحول اساسی در همه شئونات این بخش ضروری است. تجربه سی ساله سیاست های بارها شکست خورده وزارت نیرو در کنترل بهره برداری از چاه ها نشان می دهد که تنها راه ممکن، بازگشت به "مکانیسم های طبیعی بازار" به دور از سوبسیدها و بذل و بخشش هایی است که معمولاً به نورچشمی ها می رسد. این مکانیزم در سایر کشورهای خشک و پیشرفته دنیا مثل استرالیا و ... برقرار است. پرواضح است انجام پیشنهاد فوق، هنگامی عملی است که سایر عوامل موثر در اقتصاد کشور، هماهنگ عمل نمایند و به ویژه اعمال سوبسید برای ارز و انرژی و دخالت مخرب دولت در این حوزه ها نیز از دستور کار خارج شود و مطابق نظر بسیاری از اقتصاددانان، نرخ ارز به میزان مابه التفاوت تورم داخلی و خارجی افزایش یابد و قیمت گذاری انرژی بر اساس قیمت جهانی آنها صورت پذیرد و دولت از دخالت در مکانیسم های شناخته شده عرضه و تقاضا اجتناب کند. لذا امید است با گام های موثری که در اتخاذ سیاست های صحیح و به روز در این بخش برداشته می شود قبل از وقوع فجایع وسیع تر، برای بهبود شرایط گام های عملی برداشته شود و در عمل هیچ اولویتی در بخش کشاورزی، بالاتر از تلاش برای افزایش بهره وری از آب قرار نگیرد. با توجه به مقدمه فوق پیشنهاد می شود که جهت گیری بخش کشاورزی در دولت جدید براساس محورهای زیر تنظیم گردد:

- حذف یارانه های مختلف که مستقیم و غیر مستقیم به آب کشاورزی پرداخت می شود و هزینه های برداشت و انتقال و مصرف آب را بطور مصنوعی تحت تاثیر قرار می دهد.
- رفع محدودیت های مختلف دیگر برای استفاده از آب کشاورزی (البته فقط در حد تعیین شده در پروانه های صادره)
- ایجاد بازار آب در بخش کشاورزی به نحوی که افرادی که توان مصرف آب گران را دارند بتوانند آب لازم را خریداری نمایند و کسانی که پروانه بهره برداری دارند ولی به دلایل مختلف مانند فقدان زمین خوب یا نداشتن دانش و فناوری مناسب نمی توانند از مقدار آب تعیین شده در پروانه استفاده کنند آن را تحت شرایط بازار به دیگران واگذار کنند.
- توجه بیشتر به تحقیقات بخش کشاورزی با مشارکت بخش خصوصی! اگر قرار باشد دولت در کشاورزی هزینه کند تنها در این بخش ضرورت دارد.

برداشت آمریکائی ها، ۳/۵ تن است. یکی از دلایل این عقب ماندگی و عدم همت دست اندرکاران دولتی و خصوصی این بخش، سوبسیدهایی است که تولید ۷۰۰ کیلوگرم را اقتصادی جلوه می دهد. چنین وصفی در مورد سایر اقلام باغی مهم مثل زیتون و مرکبات و ... نیز وجود دارد. تردیدی وجود ندارد که اتلاف آب با ارزان بودن یا مجانی بودن رابطه مستقیم دارد. پرداخت سوبسیدهای کلان شبیه آنچه در سالیان گذشته برای اجرای آبیاری قطره ای انجام شد، چه مقدار با شرایط آبی و درازمدت کشور همخوانی داشته و قابل دفاع است؟ و این مقدار هزینه آیا برگشت متناسب داشته است؟ آیا لابی تولیدکنندگان این وسایل در اختصاص این مبالغ نقش داشته است؟ شاید بعد از گذشت بیش از ۱۵ سال از حمایت های جدی دولت در توسعه آبیاری قطره ای، هنوز پوشش این سیستم در کشور به ۲۰ درصد کل سطح زیر کشت نرسیده باشد؟ اصولاً آیا این سرعت کند پیشرفت پوشش آبیاری تحت فشار در کشور قابل قبول است؟ تردیدی وجود ندارد که باید بازنگری اساسی در نگرش ها بوجود آید. بی ثمر بودن این راه کاملاً آشکار است. سیاستگزاران بخش کشاورزی به جای حرکت به سمت کمک به کشاورزی برای بهره وری بیشتر، به نحوی برنامه ریزی کنند که کشاورز بتواند بدون دریافت هرگونه سوبسید، آبیاری تحت فشار مورد نیاز خود را احداث کند. دولت در حقیقت، بهره وری اندک کشاورزان را پذیرفته و در مقابل، با پرداخت سوبسید، هزینه سرمایه گذاری و نگهداری وضع موجود را کاهش داده است. چرا که افزایش بهره وری، راهی دشوار، طولانی مدت و نیازمند خلاقیت و کارایی بیشتر است ولی سوبسید راه حلی آسان تر بوده که هزینه آن از جیب کشور پرداخت می شود و بر عکس اهداف برنامه ریزان، علیرغم هزینه های فراوان که بر دوش کشور دارد ناخواسته موجب بهره وری کمتر از آب و لذا اتلاف حقیقی بیشتر آب می شود. از طرف دیگر، در بسیاری موارد بعد از اجرای آبیاری قطره ای، در کمتر از ده سال کشاورزان با خشک شدن یا کم آب شدن چاه هایشان مواجهند که کل سرمایه گذاری ها و حمایت هایی که برای ایجاد این شبکه ها صورت گرفته است را کاملاً بی اثر می نماید (لازم به ذکر است که حتی موسسه تحقیقات پسته رفسنجان هم سیستم آبیاری قطره ای باغ تحقیقاتی الگویی خود را جمع کرده است). شرایط آب به عنوان ضروری ترین مواد اولیه بخش کشاورزی، به شدت در حال تغییر است و

در کشوری که بخش اعظم مساحت آنرا مناطق خشک و نیمه خشک تشکیل می دهد در اهمیت آب، کم سخن رانده نشده است. ادامه روال فعلی، منجر به کاهش یا اتمام منابع آب بسیاری از شهرها و مناطق مسکونی گردیده و اجباراً شهرهایی که درآمد اصلی آنها کشاورزی است به سرعت تخلیه، و تمام سرمایه گذاری های زیربنایی انجام شده که حاصل سالیان متمادی پس اندازهای ملی و مردمی است، معطل و رها خواهد ماند. بدیهی است سیاست های بخش کشاورزی کشور که مقامات وزارتخانه متبوع و به ویژه شخص وزیر در اجرای آنها کاملاً تعیین کننده هستند در توقف یا تشدید این روند، نقش به سزایی دارد چنانکه، سیاست های قبلی مجموعه کشور در این بخش، طی سه دهه بعد از انقلاب در جهت تخریب هر چه بیشتر آب- این سرمایه گرانبها و حیاتی کشور- رقم خورده است. سیاست های خودکفایی در تولید غلات به هر قیمت، پرداخت سوبسیدهای کلان برای ارزان تر کردن هر چه بیشتر آب (از جمله سوبسید انرژی)، قوانین تشویق کننده حفر چاه های غیر مجاز و ... در مجموع موجب گردیده است که بیش از ۸۰ درصد آبهای استحصالی، در سیستم های سنتی آبیاری تلف گردد و این، تنها بخش آشکار اتلاف این سرمایه حیاتی مردم ایران است و بخش پنهان ولی بسیار مهم دیگر آن، ارزش افزوده بسیار اندک حاصل از یک متر مکعب آب مصرفی در بخش کشاورزی در مقایسه با سایر کشورهای دنیا است. مقایسه ارزش محصول باغی و زراعی تولیدی از یک متر مکعب آب در ایران و کشورهای پیشرفته فاجعه را بیش از پیش نمایان می سازد. در استرالیا، دولت آب را بین حداقل ۶۰ تا ۱۰۰ دلار به ازاء هر ۱۰۰۰ مترمکعب به کشاورزان می فروشد. تازه این رقم علاوه بر هزینه ای است که کشاورز بابت خرید اشتراک آب یا تامین انرژی برای پمپاژ آب یا مالیات و ... می پردازد. شبیه این اعداد در ایالات متحده نیز وجود دارد. در کشورهای پیشرفته از نظر کشاورزی، همواره سیاست ها به گونه ای تنظیم می شود که از آب استفاده بهتری به عمل آید و ارزش افزوده بیشتری برای کشور ایجاد کند. البته با استفاده از مکانیسم های عرضه و تقاضا و بازار، و نه بخشنامه و آئین نامه و رانت!

به واقع دلیل بهره وری اندک و تاسف بار کشور از آب چیست؟ مثلاً در حالیکه در باغات پسته کشور ما تقریباً به همان اندازه آب مصرف می شود که آمریکا، ولی متوسط برداشت در کشور ما به ۷۰۰ کیلوگرم در هکتار هم نمی رسد در حالیکه متوسط

آب، عامل جدید شکاف اجتماعی در ایران

سعید شفیعی، دانشجوی دکترای جامعه‌شناسی

"تازه مسوولان کشور صحبت از افزایش دو برابری جمعیت می‌کنند. کشوری که بقول کسانی که این سرزمین را خوب می‌شناسند ظرفیت بیش از ۴۵ میلیون جمعیت را ندارد. همین الان ما در اوج هستیم و آن هم صرفاً از نظر (مصرف) آب."

تجمع‌های اعتراضی به وضعیت دریاچه ارومیه، زنجیره انسانی برای حمایت از رودخانه کارون، اعتراض به خشک شدن زاینده رود و بسیاری دیگر از اعتراضات کوچک و بزرگ به وضعیت آب، گویای آغاز نزاع‌هایی است که آب ایجادکننده آنها است.

با این حال، چند ماه پیش که بخشی از کشاورزان شرق اصفهان لوله انتقال آب به شهر یزد را تخریب و تعدادی از اتوبوس‌های نیروهای انتظامی را به آتش کشیدند، آب به عنوان عاملی ظاهر شد که می‌تواند شکاف‌های منطقه‌ای و اختلافات محلی حادی را ایجاد کند که تاکنون سابقه نداشته است.

پیامد این رخداد، صفحه‌ای در فیس‌بوک از سوی یزدی‌ها با عنوان "اعتراض به حمله وحشیانه اصفهانی‌ها به تاسیسات انتقال آب به یزد" بود که با حمایت دو هزار نفر شکل گرفت. در پست‌های این صفحه به شکل آشکار تضاد اصفهانی-یزدی شکل بارزتری پیدا کرده و گاه به ناسزاگویی کشیده شده است.

موضوع اصلی اعتراضات در این شبکه‌های اجتماعی، در نظر نگرفتن جنبه انسانی آب‌رسانی به شهر یزد عنوان شده، که باعث شد بسیاری از کودکان و خانواده‌ها با مشکل آب آشامیدنی روبرو شوند. از سوی دیگر کشاورزان اصفهانی نیز گفته‌اند که انتقال آبی که منبع اصلی زندگی‌شان یعنی کشاورزی بوده به معنای ساقط کردن آنها از زندگی است.

این نزاع، محدود به شبکه‌های اجتماعی و مردم دو استان نماند و در سطح رسمی هم سخنانی مشابه مطرح شد. این گفته محمد صالح جوکار نماینده یزد که "ما هم می‌توانیم با سنگ آهن گروکشی کنیم و از انتقال سنگ آهن به اصفهان جلوگیری کنیم" نشان‌دهنده شکل‌گیری نوعی نزاع میان این دو منطقه است. این موضوع نشان می‌دهد که تا چه اندازه آب می‌تواند نزاع‌های محلی را در ایران به مرحله جدی و حادی برساند. این منازعه که در دو سویش توسل به عامل انسانی دیده می‌شود به خوبی نشان می‌دهد که چگونه آب می‌تواند شکاف اجتماعی جدی میان مناطق ایجاد کند و به بدبینی و نزاع میان ساکنان مناطق مختلف دامن بزند.

سدسازی به شکل وسیع، عدم وجود برنامه ریزی جمعیتی برای مناطق خشک و ایجاد کارخانه‌های بزرگ در مناطق مرکزی ایران برخی از عواملی هستند

که به سرعت در حال تغییر شرایط رودخانه‌ها و دریاچه‌های کشورند.

دکتر سعید معیدفر استاد جامعه‌شناسی دانشگاه تهران و متخصص مسائل اجتماعی ایران در مصاحبه‌ای اختصاصی می‌گوید: "از نظر من این مناقشه بطور جدی از سال گذشته آغاز شده و قطعاً هر چه جلوتر برویم این مسئله شکل شدیدتری خواهد گرفت. به نظر می‌رسد که بر اثر بی‌سیاستی و عدم مدیریت صحیح آب، کم‌کم دارد یک مناقشه جدی میان مناطق مختلف شکل می‌گیرد. هر چه جلوتر برویم مسلماً کم‌آبی بیشتر خواهد بود و با رشد جمعیت و عدم مدیریت خصوصاً در هشت سال گذشته در مدیریت منابع آب، این معضل آثار خودش را بیشتر هویدا خواهد کرد."

سدسازی و انتقال آب

سدسازی نیز مانند بزرگراه‌سازی (ساخت بزرگراه در داخل شهر-مانند بزرگراه‌های همت یا چمران در تهران- اکنون چند دهه است که در شهرسازی کشور های صنعتی کنار گذاشته شده است) راه‌حلی‌هایی بودند که دانش بشری پس از چندی به پیامدهای منفی آن‌ها برای دیگر حوزه‌های زیستی و اجتماعی پی‌برد، که به توقف یا محدود شدن آنها انجامید. اما در ایران با آغاز دوره‌های سازندگی، ساخت سد به عنوان کاری قهرمانانه تلقی می‌شد و با سرعتی تمام مجموعه‌ای از سدها در ایران برپا شد.

دکتر اسماعیل کهرم کارشناس شناخته‌شده محیط زیست در این باره می‌گوید: "ما زمانی قهرمان‌سازی شدیم که دنیا در حال جمع کردن پرونده سدسازی است. آمریکا بزرگ‌ترین سد خود را تخریب کرد، چون ساخت این سد به ناپودی یکی از مهم‌ترین تالاب‌های آن منجر شده بود. آمریکا در طول ۱۳ سال ۴۳۰ سد را تخریب کرد. آلمان هم تمام سدهای بزرگ را جمع کرد. امروز کشورها یا سد نمی‌سازند یا اگر مجبور شوند، در نهایت تاج آن را ۱۵ متر در نظر می‌گیرند نه مثل سد گتوند که تاج آن ۱۸۰ متر ارتفاع دارد یا کارون که بالای ۱۷۰ متر ارتفاع دارد."

با ساخت این سدها، در ابتدا رودخانه‌های فصلی آسیب جدی دیدند و پس از چندی بسیاری از آنها خشک شدند، اما به دلیل اینکه این رودخانه‌ها در مناطق کوچکی جریان داشتند، توجه چندانی به خود جلب نکردند. گویی آثار و پیامدهای سدسازی که با خشک شدن رودخانه فصلی خودش را آشکار می‌کرد مورد توجه کسی نبود. اما وقتی کار به رودخانه‌های بزرگی مانند زاینده رود و کارون و سپس دریاچه ارومیه رسید، دیگر امکان انکار آثار سدسازی وجود نداشت.

دکتر سعید معیدفر درباره چرایی این موضوع می‌گوید: "ایران همواره سرزمین خشک و کم‌آبی بوده اما از گذشته‌های دور با تدبیر کارهایی شده که تا حدی مناقشات بر سر آب را به حداقل برساند. اما در دوران"

وجود آوردن وضعیت کنونی در ایران دخیل باشند. دکتر معیدفر با اشاره به عدم شناخت دقیق مدیران و تصمیم گیران از تاریخ این سرزمین می گوید: "به قول دکتر رضوانی، ایران به دلیل کم آبی اساساً بیشتر باید بر اساس بازرگانی اداره می شده و از گذشته ها هم همینطور بوده ولی متأسفانه ایران مجبور شده به سمت صنعت و یا خودکفایی کشاورزی و تصمیم گیری هایی برود که هر کدام از این تصمیم گیری ها جز هلاکت چیزی دیگری نبوده و نفعی برای جامعه ما نداشته است. مثلاً طرح خودکفایی گندم در کشور کم آب ما چقدر قابل دوام بود؟ و چقدر سرمایه های کشور را از میان برد؟ سرمایه گذاری در حوزه صنعت بطور غیر رقابتی، جز این است که به یک صنعت عقب مانده (بینجامد) که به آلودگی آب، هوا و محیط زیست کشیده بشود؟" معیدفر در ادامه می افزاید: "تازه مسوولان کشور صحبت از افزایش دو برابری جمعیت می کنند. کشوری که بقول کسانی که این سرزمین را خوب می شناسند ظرفیت بیش از ۴۵ میلیون جمعیت را ندارد. همین الان ما در اوج هستیم و آن هم صرفاً از نظر (مصرف) آب." عامل آب در وضعیت کنونی شرایط پیچیده و دشواری را در برابر جامعه ایران قرار داده است. از سویی طراحی های صنعتی و کشاورزی نیازمند آب پشت سدها است تا این برنامه ریزی ها صرفه اقتصادی داشته باشند و از سوی دیگر ادامه این وضعیت چیزی از دریاچه ارومیه و بزرگترین رودخانه های کشور باقی نخواهد گذاشت.

منبع:

<http://www.sharqparisi.com/2013/12/article8405>

نیاز روزمره مردم استفاده کنند. از طرف دیگر مسئله آبیاری بسیار غلط است که متأسفانه شاهد کارهای نو و سازگار با محیط ایران نیستیم. بطور کلی یک روزی اگر کم آبی با تدبیر نخبگان ما باعث همبستگی می شده، ولی امروز به دلیل سوء مدیریت ها این کم آبی بیشتر منشاء درگیری، منشاء نفاق و منشاء چالش های اجتماعی ما خواهد بود."

فقدان شناخت کافی از شرایط ایران

نادیده گرفته شدن مسئله آب در برنامه ریزی جمعیتی و صنعتی همچنان ادامه دارد. ناامنی تاریخی کشور و وضعیت همواره بحرانی پیرامون ایران از جنگ تا تنش های جدی باعث شده که عوامل امنیتی و ایدئولوژیکی در راس عواملی قرار گیرد که به برنامه ریزی های صنعتی- جمعیتی جهت می داده است و کمتر امکان پایش عوامل چند وجهی در مداخله اجتماعی- اقتصادی وجود داشته است. این شرایط به وضعیتی انجامیده که نهادهای پایدار علمی که پژوهش های بنیادی را در عرصه های مختلف انجام می دهند کمتر مورد توجه قرار گیرند و وضعیت به سمتی حرکت کند که دکتر معیدفر در مصاحبه با ما از آن بعنوان "بیگانه سازی نخبگان" یاد می کند که طی آن مدیریت کشور از یک مدیریت علمی دور بماند.

با این حال به نظر می رسد برنامه های ساخت انواع سدها یا انتقال آب از کانال های متعدد از سرشاخه های کارون همگی نتیجه کارشناسی علمی باشند. با این حال به نظر می رسد حلقه گمشده ای از دانش تاریخی از ویژگی های بنیادی سرزمین ایران به اضافه عدم تلقی دقیق از آنچه علم انگاشته می شود (که مدام در حال تغییر است و نتایج گذشته خود را نفی می کند) در به

مدرن برای پاسخگویی به مسئله کم آبی، با حفر چاه های عمیق و بهره برداری از تکنولوژی یا زدن کانال های انتقال آب یا سدها سعی شد تا حدی مشکل را مرتفع کنیم. اما این شیوه عمل و تکیه یک سویه به تکنولوژی و نوعی غرور تکنولوژی که فکر می کند با هر نوع مداخله ای می توان مشکلات را حل کرد، متأسفانه نه تنها مشکلات را حل نکرده که این مشکلات را حادتر هم کرده است. دریاچه ارومیه دارد خشک می شود، زاینده رود و کارون به همین صورت و تکنولوژی هم نمی تواند کاری کند و تازه دارد خودش اختلاف ایجاد می کند. مثلاً کانال یک و دو و سه کارون که آب کارون را به اصفهان و یزد منتقل می کند سر و صدای خوزستانی ها را بلند کرده و کارون ما که کشتیرانی می شد دارد تبدیل به باتلاق می شود و خود زاینده رود هم در بیشتر سال آب ندارد."

فراموش شدن اهمیت عامل آب

با اینکه تاکید بر کم آبی سرزمین ایران و اهمیت آن در شکل گیری نوع نظام سیاسی، مورد توجه بسیاری از جامعه شناسان و تاریخ نگارانی همانند همایون کاتوزیان و بسیار دیگر بوده، اما این عامل به شکل سوال برانگیزی در تحلیل وضعیت کنونی جامعه ایران به فراموشی سپرده شده و در برنامه ریزی های صنعتی و جمعیتی، اثری از لحاظ کردن عامل آب دیده نمی شود.

شاید غرور تکنولوژی نقش اساسی را در فراموشی عامل آب بازی کرد اما نمی توان از گسست هایی که در تحلیل جامعه پیش و پس از مشروطه از نظر تاریخی و جامعه شناختی صورت می گیرد چشم پوشید. عاملی که قرن ها، نوع نظام زمین داری و سیاسی ایران را تعیین می کرده و برای تحلیل گران نقش مهم تحلیلی داشته به یکباره در تحلیل وضعیت معاصر فراموش شد. این محو شدن عامل آب و بی اهمیت تلقی شدن آن، مجموعه ای از برنامه ریزی های صنعتی و جمعیتی را ایجاد کرد که اکنون وضعیت اکوسیستمی ایران را با بحران جدی مواجه کرده و مناقشات محلی را به نقطه حادی رسانده است.

دکتر معیدفر در این باره می گوید: "در گذشته مثلاً منطقه خشکی مثل یزد ظرفیت یک اندازه مشخصی از جمعیت را داشته که بتواند با میزان آب آنجا سازگار باشد. یا شهری مثل قم نمی توانسته بیشتر از ظرفیت مشخصی از جمعیت را داشته باشد. اما امروزه آمدمیم با مداخله آب را از جای دیگر منتقل کردیم بدون آنکه خود آن مناطق با توجه به جمعیت شان و نیازهاشان بتوانند کاری بکنند.

یا مثلاً در منطقه اصفهان آمدمیم تاسیسات صنعتی ایجاد کردیم مثل ذوب آهن، فولاد، پالایشگاه یا نیروگاه برق که اینها بخش بزرگی از آب زاینده رود را می خورند. این تاسیسات صنعتی بایستی در جاهایی مثل خلیج فارس یا شمال کشور که به آب های آزاد دسترسی دارند تاسیسات می شدند، نه در جاهایی که از آب مشروب مورد

برگزاری کارگاه آموزشی اصول علمی احداث و نگهداری باغ پسته در شهرستان تربت جام

پسته در خراسان با عنوان "اصول علمی احداث و نگهداری باغ پسته" در تربت جام و با همکاری مدیریت جهادکشاورزی و نظام صنفی کشاورزی و در محل سالن ارشاد این شهرستان برگزار گردید. حدود ۱۳۰ نفر از فعالان صنعت پسته شامل باغداران و کارشناسان شهرستان های تربت جام، تایباد، سبزوار و نیشابور در این کارگاه شرکت نمودند.

در این کارگاه آقای مهندس جوادی ریاست جهادکشاورزی شهرستان تربت جام گزارشی از وضعیت کشاورزی و پتانسیل های شهرستان در تولید محصول استراتژیک پسته ارائه نمودند. سپس اصول علمی احداث و نگهداری باغات پسته توسط آقای مهندس شرافتی از اعضای هیات علمی مرکز تحقیقات پسته فیض آباد تشریح شد.

در ادامه نیز ضمن بحث و تبادل نظر در مورد مسائل پسته، جلسه پرسش و پاسخ برگزار شد.

انجمن پسته ایران (شعبه خراسان) به منظور آموزش و افزایش تبادلات نظر بین فعالان صنعت پسته در تاریخ ۲۱ آذر ماه سال ۱۳۹۲، کارگاه آموزشی یک روزه ای با حضور اعضای انجمن، فعالان صنعت پسته و برخی مسئولین ادارات و سازمان های محلی در شهرستان تربت جام برگزار نمود. کارگاه آموزشی برگزار شده توسط شعبه انجمن

برگزاری کارگاه آموزشی مدیریت زمستانه باغات پسته در شهرستان بردسکن

در دوم بهمن ماه سال جاری با حضور ۱۶۰ نفر از باغداران، فرآوری کنندگان و دیگر فعالان پسته خراسان کارگاه آموزشی یک روزه ای با موضوع "مدیریت زمستانه باغات پسته" با همکاری مدیریت جهادکشاورزی شهرستان بردسکن در محل سالن اجتماعات آن سازمان برگزار گردید. عمده شرکت کنندگان از کارشناسان و تولیدکنندگان پسته از شهرستان های بردسکن، کاشمر و خلیل آباد بودند. در ابتدای جلسه، وضعیت کشاورزی شهرستان بردسکن و همچنین آمارهای مرتبط توسط آقای مهندس سالرنژاد قائم مقام مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان بردسکن ارائه شد. در ادامه آقای مهندس شرافتی موضوع "مدیریت زمستانه باغات پسته" را تبیین نمودند و در پایان به سوالات مدعوین پیرامون موضوع مورد بحث پاسخ داده شد.

انتشار خبر گردهمایی سالانه فعالان صنعت پسته ایران در سطح بین المللی

فروکام (MEMBER'S CORNER)، قابل مشاهده بوده واز طریق لینک زیر، قابل دسترسی است.

www.frucom.eu/extranet/php/newsletter/index.php

در خبرنامه فروکام منتشر گردید. فروکام فدراسیون اروپایی تجارت در زمینه میوه های خشک و دانه های آجیلی، سبزیجات و میوه های فراوری شده، محصولات فراوری شده شیلات، ادویه ها و غسل می باشد. این خبر، در محل مخصوص خبرهای اعضای

خبر مربوط به "گردهمایی سالانه فعالان صنعت پسته ایران" که در تاریخ ۶ تا ۹ اسفند ماه ۱۳۹۲ توسط انجمن پسته ایران در جزیره کیش برگزار شد، در سه هفته متوالی یعنی تاریخ های ۴، ۱۱ و ۱۸ فوریه ۲۰۱۴ (۲۲، ۱۵، ۲۹ بهمن ماه ۱۳۹۲)

تغییر تعرفه گمرکی اتحادیه اروپا در خصوص صادرکنندگان پسته، خرما و کشمش ایران

سه سال متوالی به عنوان کشوری با درآمد سرانه بالاتر از حد متوسط جهانی، طبقه بندی شده است.

تولیداتشان به کشورهای اتحادیه اروپا هستند، حذف می شود. این قانون از تاریخ ۲۳ فوریه ۲۰۱۴ (۴ اسفند ۱۳۹۲) اجرایی می شود. تغییر قوانین گمرکی اتحادیه اروپا (GSP) در خصوص کالاهای ایرانی، به دلیل وابستگی قوانین مذکور به آمار بانک جهانی می باشد. در این آمار، ایران به مدت

کمیسیون اتحادیه اروپا در تاریخ ۵ دسامبر ۲۰۱۳ (۱۴ آذر ۱۳۹۲)، صادرکنندگان پسته، خرما و کشمش ایران را مشمول پرداخت تعرفه گمرکی (MFN) به میزان ۱/۶ درصد ارزش محموله نموده است. طبق این قانون، ایران از لیست کشورهایی که معاف از پرداخت تعرفه گمرکی برای ورود تمامی

منبع:

<http://www.frucom.eu/extranet/php/detail.php>

برنامه ممیزی اداره غذا و دامپزشکی اتحادیه اروپا (FVO) برای سال ۲۰۱۴

گیاهی، طرح ریزی کرده است. منبع:

http://ec.europa.eu/food/fvo/inspectprog/prog_audit_2014_en.pdf

تغذیه سالم می باشد. در این رابطه، FVO برنامه ممیزی، نحوه عملکرد مسئولین و فرایند بازرسی در بدو ورود به گمرکات کشورهایی از جمله بلغارستان و رومانی را برای مواد غذایی با منشأ

اخیراً اداره غذا و دامپزشکی اتحادیه اروپا (FVO)، برنامه سالانه ممیزی سال ۲۰۱۴ خود را منتشر کرده است. این سند شامل شرح مفصلی از برنامه ممیزی FVO در زمینه مواد غذایی و

مقررات کمیسیون اتحادیه اروپا در رابطه با حداکثر باقیمانده مجاز (MRL) بعضی سموم

ذکر است که این مقررات از ماه ژانویه ۲۰۱۴ (دی ماه ۱۳۹۲) لازم الاجرا می باشد

بعضی سموم، که ممکن است در صنعت پسته استفاده شوند، بشرح جدول زیر می باشد. لازم به

مقررات کمیسیون اتحادیه اروپا به شماره های ۷۹ و ۶۱، در رابطه با حداکثر باقیمانده مجاز (MRL)

نام عمومی سم	نام تجاری سم	کاربرد	حداکثر باقیمانده مجاز (ppm)
بیفنازیت	فلورامیت	کنه کش	۰/۲
بیفنازیت دیازین	فلورامیت	کنه کش	۰/۲
کلرپروفام	تاترپکس	علف کش پیش رویشی	در حال بررسی
فن والریت	سومیسیدین	حشره کش تماسی	> ۰/۰۵
اسفنوالریت	سومیسیدین	حشره کش تماسی	> ۰/۰۵
فلودیوکسونیل	سوئیچ	قارچ کش	۰/۲
تیونیکارب	بولرو	علف کش سیستمیک	> ۰/۰۲
سیرومازین	لاروادکس	حشره کش سیستمیک	در حال بررسی
اکسامیل	واپدیت	نماتدکش	در حال بررسی
فنپروپیدین	پاترول	قارچ کش سیستمیک	> ۰/۰۱
فورمتانیت	کارزول	حشره کش تماسی	> ۰/۰۱
تبوکنازول	الیت	قارچ کش	۰/۰۵

منبع:

<http://www.frucom.eu/extranet/php/detail.php>

صدور جدی ترین هشدار در خصوص چشم انداز منابع آبی در تاریخ ایالت کالیفرنیا

بخش منابع آبی کالیفرنیا (the California Department of Water Resources/DWR)، که برای حفظ منابع آبی موجود در این ایالت تلاش می کند، جدی ترین هشدار در تاریخ این ایالت را، راجع به چشم انداز منابع آبی صادر نمود. طبق این هشدار، هیچگونه تخصیص آبی برای پیمانکاران پروژه های آبی ایالتی وجود نخواهد داشت.

چنانچه شرایط خشکسالی ادامه یابد، هیچ آب کشاورزی برای تحویل به مشتریان پروژه های آب ایالتی، که شامل کاربران کشاورزی می شود، تعلق نمی گیرد. طبق گفته DWR، تنها مقدار بسیار کمی آب که توسط آژانس های محلی ذخیره شده و یا توسط فروشندگان در مناطق بحرانی انتقال داده شده است، قابل دریافت خواهد بود.

DWR در هشدار خود گفت: همه کشاورزان و حتی کسانی که در شهرها به آب نیاز دارند، به آب کمتری دسترسی خواهند داشت.

مدیر DWR گفت: ناملايمات آب و هوایی، انتخاب بسیار محدودی را برای ما باقی گذاشته است. اگر ما برای مقابله با خشکسالی پی در پی و موازنه نمودن نیازها امید داریم، باید از هم اکنون برای حفاظت از منابع ذخیره آب باقی مانده عمل کنیم. ممکن است بارندگی زمستانه، ذخیره آب برخی از

منابع را تامین نماید و ممکن است آب دریافتی را به مقدار کمی افزایش دهد. اما شرایط بحرانی خشکسالی خصوصا در ماه های خشک سال، مانند دو سال گذشته برای ایالت کالیفرنیا وجود خواهد داشت.

<http://www.agcouncil.org/2014>

طرح نهایی آب ایالت کالیفرنیا منتشر شد

طرح نهایی آب ایالت کالیفرنیا، که باید در طول پنج سال آینده به اهداف خود برسد، منتشر شد. اهداف این طرح شامل افزایش منابع آبی قابل اطمینان تر، احیاء و ترمیم محیط طبیعی موجودات زنده و بهبود انعطاف پذیری زیر ساخت ها، می باشد. این طرح توسط آژانس منابع طبیعی، آژانس حفاظت محیط طبیعی کالیفرنیا و بخش غذا و کشاورزی کالیفرنیا (CDFD)، هماهنگ شده است. فرماندار ایالت کالیفرنیا آقای جرمی براون، نظارت و هدایت سه آژانس ایالتی مذکور را برای همکاری با یکدیگر برعهده دارد که هدف آنها ایجاد یک دوره مشخص برای فعالیت های کوتاه و یا بلند مدت است. برخی از اقدامات کلیدی در این طرح عبارتند از: افزایش ظرفیت ذخیره سازی، بهبود مدیریت آب های زیرزمینی، تامین آب سالم برای جوامع، مدیریت و آماده شدن برای شرایط خشک، افزایش حفاظت در مقابل سیل، بهبود بهره وری عملیاتی و نظارتی و ...

اجازه خواهد داد که در مقابل حقیقت تغییرات اقلیمی، بهره وری مزارع را حفظ کنیم.

کالیفرنیا هشدار دهنده است. در کوتاه مدت، ما باید همه کارهایی را که برای بهره ور نگاه داشتن مزارع لازم است انجام دهیم. در بلند مدت، ما تنها برای یک نسل فرصت داریم که سرمایه گذاری کنیم و این سرمایه گذاری به ما

<http://www.agcouncil.org/2014>

برگزاری انتخابات کمیته اجرایی پسته آمریکا

برای وزارت کشاورزی ایالات متحده آمریکا برگزار می‌کند. بر طبق این مقررات، دست اندرکاران صنعت پسته موظف به اجرای برنامه‌های از پیش طراحی شده توسط این کمیته جهت بهبود درآمد تولید کنندگان هستند.

منبع:

<http://westernfarmpress.com/tree-nuts/administrative-committee-pistachios-conducting-elections>

تولید، ۲ عضو از بخش خدمات، یک عضو از بخش عمومی که شامل اعضاء علی‌البدل برای هر کدام از کرسی‌ها نیز می‌باشد. این کمیته، بر مقررات تنظیم بازار مرکزی در مناطق پسته کاری کالیفرنیا، آریزونا و نیومکزیکو نظارت می‌کند. همچنین کمیته اجرایی پسته، جلساتی را بصورت دوره‌ای برای بازنگری مقررات و تنظیم پیشنهادات

کمیته اجرایی پسته (ACP- Administrative Committee for Pistachios) آمریکا در حال انتخاب اعضای جدید برای دوره منتهی به تاریخ ۳۰ ژوئن ۲۰۱۶ می‌باشد. این انتخاب شامل چهار نفر تولید کننده (دو نفر در ناحیه ۱، یک نفر در ناحیه ۲، یک نفر در ناحیه ۳)، یک عضو از بخش خدمات و همچنین یک نفر به عنوان عضو علی‌البدل برای جایگاه‌های خالی می‌باشد. این کمیته مرکب از ۹ عضو از بخش

مصرف آجیل در دوران بارداری ممکن است خطر ابتلاء کودکان به آلرژی را کاهش دهد

بار یا بیشتر از آجیل‌های درختی مصرف نموده اند، بیشتر است.

منبع:

www.cnn.com

بطور منظم از بادام زمینی و آجیل‌های درختی مصرف نموده اند خطر آلرژی به آجیل در کودکان آنها نسبت به سایر کودکان کمتر می‌باشد. همچنین این تاثیر در مادرانی که هر هفته برای ۵

بر اساس گزارش خبرگزاری CNN نتایج مطالعه‌ای که روز دوشنبه ۲۳ دسامبر ۲۰۱۳ در مجله انجمن پزشکی آمریکا (American Medical Association) منتشر شده نشان می‌دهد که در مادرانی که در دوران بارداری

افزایش در مصرف بین‌المللی بادام

نه درصدی (۳۹٪) قیمت در سال گذشته بود، جالب آن است که قیمت سال گذشته هشتاد و سه درصد (۸۳٪) نسبت به ۵ سال پیش افزایش داشته است. این در حالی است که صادرات بادام کالیفرنیا به کشور چین طی ۴ سال گذشته دو برابر شده است (۹۴ هزار تن در سال گذشته). تهیه گزارش توسط خانم میگان دوریسین از خبرگزاری بلومبرگ (Bloomberg; By Megan Durisin)

داشته است. علی‌رغم افزایش تولید بی‌سابقه بادام در دنیا، تقاضای مصرف کنندگان در بازارهای جهانی بیش از امکان تولید می‌باشد. علی‌رغم اینکه بیش از سی درصد مصرف بادام در دنیا مربوط به مصرف بازار داخلی آمریکا است، قیمت داخلی این کالا رو به افزایش می‌باشد و مصرف کنندگان آمریکایی کماکان توان و رغبت خرید بادام در قیمت‌های رو به بالا را دارند و همین‌طور بازار بادام هند شاهد جهش سی و

میزان بارگیری بادام توسط صنعت کالیفرنیا بیش از ۸۴۶ هزار تن در سال محصولی گذشته بوده است که بیش از ۶۷ درصد آن به کشورهای چین، اسپانیا، هند و آلمان صادر شده است. تولید بادام در سال گذشته سی و یک درصد (۳۱٪) کاهش داشته است (عمدتاً به دلیل هوای بسیار سرد و بارندگی شدید در اوایل فصل بهار). میزان بارگیری ذکر شده افزایش ۹۴ درصدی در مقایسه با سال ۲۰۰۶ (۷ سال گذشته)

باغداران بادام استرالیایی از عواقب خشکسالی در کالیفرنیا منتفع می‌شوند

خشکسالی در کالیفرنیا به باغداران بادام در استرالیا کمک می‌کند

هزارتن تا سه سال آینده می‌باشد (افزایش ۱۴ درصدی). به عنوان مثال یکی از شرکت‌های بزرگ تولید و فراوری کننده بادام در استرالیا ارزش سهامش نسبت به سال گذشته سه برابر شده است. عمده‌ترین دلیل این افزایش ارزش سهام، صعود بیست و نه درصدی (۲۹٪) قیمت هر کیلوگرم بادام به ۶٫۶ دلار در سال میلادی گذشته بوده است. تولید کنندگان بادام در استرالیا انتظار افزایش قیمت ده تا پانزده درصدی (۱۰ تا ۱۵٪) را برای محصول سال جاری دارند.

باغدار کالیفرنایی در حال بازدید از باغ بادامش

باتوجه به چشم‌انداز کاهش محسوس موجودی بادام در بازار بین‌المللی (به دلیل امکان کاهش تولید چشمگیر بادام در کالیفرنیا)، تولید کنندگان بادام در استرالیا دستاورد بی‌سابقه‌ای از شرایط بوجود آمده خواهند داشت.

تولید کنندگان استرالیایی، بادام خود را در فروردین ماه امسال به بازارهای جهانی عرضه می‌کنند درحالی‌که رقبای اصلی آنان (تولید کنندگان بادام کالیفرنیا) باید شش ماه در انتظار محصول باشند.

این در شرایطی است که قیمت جهانی این کالا بصورت روزانه در حال افزایش است؛ ضمناً صنعت بادام استرالیا در حال افزایش میزان تولید خود از ۷۹ هزارتن در سال جاری، به ۹۰

تهیه گزارش توسط خانم میگان دوریسین از خبرگزاری بلومبرگ (Bloomberg; By Megan Durisin)

در دومین گردهمایی سالانه فعالان صنعت پسته ایران مطرح شد:

وظیفه داریم بازار پسته را برای نسل آینده حفظ کنیم

این صنعت سرمایه‌گذاری کنند معرفی کند. رییس هیات مدیره انجمن پسته ایران ابراز امیدواری کرد که بتوانیم به این تفاهم نامه وفادارانه عمل کنیم، نه آنچه که قبلاً با آب‌های این کشور کردیم.

حمید فیضی دبیرکل انجمن پسته ایران نیز این تفاهم‌نامه را آغازی دیگر بر موفقیت‌ها، پیشرفت‌ها و نقش‌آفرینی انجمن پسته ایران دانست و با تأکید بر آنکه گردهمایی سالیانه انجمن یک گردهمایی علمی نیست، این گردهمایی را فرصتی برای بزرگان پسته ایران دانست تا انجمن خود را مورد ارزیابی و البته حمایت قرار دهند و همچنین در مباحثی شرکت نمایند که مرتبط با موضوعات استراتژیک صنعت پسته ایران و آینده آن است. ایشان اضافه کرد که: نگاهی به گذشته کوتاه انجمن روشن می‌سازد که انجمن در مدتی کوتاه راهی طولانی طی کرده است و در این هفت سال قدم‌های بزرگی برداشته است بگونه‌ای که انجمن پسته ایران در سال ۹۲ بعنوان بهترین تشکل کشور انتخاب شد.

مهدی آگاه نیز به صراحت گفت: چهارصد سال حکومت ایلخانیان و مغول نتوانست که قنات‌های

پایین‌تر و حجم حضور در بازارها را جدی‌تر دنبال می‌کند، افزود: صنعت پسته به عنوان یک صنعت ملی و یک دغدغه ملی به خاطر مزایایی چون ارز آوری، میزان اشتغال زایی و حضور در بازارهای جهانی همراهی بیشتری را می‌طلبد.

او با بیان این‌که طی سال‌های گذشته بیش از ۲۰ هزار میلیارد تومان در صنعت پسته کشور سرمایه‌گذاری شده است، گفت: بزرگترین سرمایه‌های این صنعت بازار ۱,۵ میلیارد دلاری در دنیا است که با خون دل، رنج، هزینه و مشقت فراوان حاصل شده و امروز ما وظیفه داریم این بازار را برای نسل آینده و کشور حفظ کنیم.

او یادآور شد: این بازار نیاز به تحقیق و به روز شدن، نیاز به شناخت رقیب و نیاز به تولید رقابتی دارد. شایان ذکر است که در این گردهمایی تفاهم‌نامه‌ای میان انجمن پسته ایران و وزارت جهاد کشاورزی منعقد شد که براساس آن در ۶ نقطه مناسب کشور باغ‌های نمونه‌ای ایجاد خواهد شد که هم پایه‌های مختلف پسته و هم پیوندهای مختلف و هم سازگاری پایه‌ها و ارقام در شرایط مختلف آب و هوایی در این باغات آزموده می‌شود و طی ده سال آینده صنعت پسته ایران می‌تواند پایه و پیوند مناسب این مناطق را به کسانی که می‌خواهند در

خبرنامه: دومین گردهمایی سالانه فعالان صنعت پسته ایران از ۶ تا ۹ اسفندماه سال جاری با حضور نایب رییس مجلس شورای اسلامی، معاون تولیدات گیاهی وزارت جهاد کشاورزی، معاون تحقیقات، ترویج و آموزش کشاورزی وزارت جهاد کشاورزی، مشاور عالی وزیر جهاد کشاورزی، رییس کمیسیون کشاورزی مجلس شورای اسلامی، بنیانگذار دانشکده مدیریت دانشگاه صنعتی شریف، معاون پژوهشی پژوهشکده پولی بانکی، رییس شرکت پسته نیکولز فارمز از کالیفرنیا، رییس مجله کلپیر از سوئیس و بسیاری از شخصیت‌های متنفذ اقتصادی و سیاسی کشور و فعالان صنعت پسته ایران برگزار شد.

رییس هیات مدیره انجمن پسته ایران در آیین آغاز به کار این گردهمایی با اشاره به این‌که صنعت پسته، امروز نسبت به دو دهه یا یک دهه قبل افت تولید را پیش رو دارد، گفت: امروز صنعت پسته در وضعیتی قرار دارد که میزان صادراتش نسبت به دهه ۸۰ کمتر شده و میزان برداشت در هر هکتار به جای ۱۲۰۰ کیلو در دهه ۸۰، به کمتر از ۷۰۰ کیلو در دهه ۹۰ شمسی رسیده است.

محسن جلال‌پور با اذعان به این‌که امروز آمریکا هر روز بهره‌وری‌اش بالاتر، قیمت تمام شده‌اش

جهادکشاورزی در خصوص سطح زیر کشت پسته کشور، گفت: اگر سطح زیر کشت را حدود ۳۰۰ هزار هکتار در نظر بگیریم، عملکرد متوسط باغات تقریباً حدود ۶۰۰ تا ۷۰۰ کیلو در هکتار می‌شود. علی نظری با بیان این‌که در رفسنجان چیزی حدود ۶۰۰ میلیون متر مکعب آب در سال مصرف می‌شود، افزود: معمولاً EC آب‌های ما زیر هشت هزار است یعنی خیلی نمی‌شود گفت که کاهش عملکرد ما به دلیل شوری بوده است.

شایان ذکر است در این همایش دکتر فرهاد فاطمی نیز در خصوص چشم‌انداز تحولات آبی اقتصاد کلان ایران در سال ۹۳ و حافظ کمال هدایت در خصوص توسعه سرمایه‌گذاری بخش خصوصی راهی برای خروج از رکود، سخنرانی کردند. همچنین در روز جمعه نهم اسفند ماه جلسه پرسش و پاسخ با حضور باغداران و مدیران ارشد تصمیم‌گیر مجلس و دولت در حوزه کشاورزی کشور تشکیل شد و برخی از مسائل و مشکلات باغداری پسته مورد بحث قرار گرفت.

لازم به ذکر است که گزارش کامل دومین گردهمایی سالانه فعالان پسته کشور همراه با متن سخنرانی‌های این گردهمایی در شماره بعدی خبرنامه پسته در اوایل اردیبهشت ۱۳۹۳ منتشر خواهد شد.

حدود ۱۳۰ یا ۲۰۰ تومان است و افزود: با همان میزان آب بین ۲۰۰ تا ۳۰۰ گرم پسته خشک تولید می‌شود که حدود ۱۰ برابر جو و گندم ارزش دارد. او با طرح این سوال که ما اگر زمین و آب محدود داریم چه محصولی تولید کنیم؟ یا با چه محصولی مبادله‌اش کنیم؟ تاکید کرد: جایی که پسته می‌شود کاشت، شاید منطقی نباشد که جو یا گندم بکاریم. اگر بازار پسته در دنیا وجود دارد، می‌شود آن را صادر کرد و چندین برابر گندم وارد کرد.

مشایخی در بخش دیگری از سخنان خود خاطر نشان کرد: نرخ ارز یک قیمت بسیار کلیدی است که اگر درست با آن برخورد نشود می‌تواند پایه‌های تولید را نه تنها در پسته در خیلی جاهای دیگر کشور از بین ببرد.

مدیر شرکت نیکولز فارمز نیز در این همایش گفت: تاریخچه پسته در کالیفرنیا خیلی کوتاه‌تر از ایران است ولی در پنجاه سال تاریخ آن کارهای زیادی انجام شده است. چارلز نیکولز افزود: تشکل‌هایی که هنوز وجود دارند APG, ACP, CPRB, CPEC هستند.

او ادامه داد: یکی از هدف‌های مهم انجمن پسته آمریکا (APG) بازگشت بیشتر سرمایه به تولیدکننده‌ها است و یک راه رسیدن به این هدف بالابردن تقاضا است.

عضو هیات مدیره انجمن پسته ایران نیز در این همایش با مورد تردید قرار دادن آمار وزارت

ما را از بین ببرد ولی در یک قرن کاری که مغول در طول چهارصد سال نتوانست بکند با خودمان کردیم.

آگاه با طرح این سوال پیش روی صنعت پسته ایران مبنی بر این‌که پسته بکاریم یا نکاریم؟، گفت: دلالی که هست برای اینکه کشاورز بکارد این است که پسته نسبت به سایر محصولاتی که یک کشاورز در یک اقلیم مناسب می‌تواند بکارد، برای هر متر مکعب آب بازدهی ارزی بیشتری دارد.

او افزود: دلیل دوم قابلیت نگهداری پسته است و خاطر نشان کرد که: این واقعیتی است که اگر بادام زمینی را نگه دارید بوی ماندگی پیدا می‌کند و اسیدهای چرب آن اکسیده می‌شوند. اما چربی پسته و بادام به سادگی اکسیده نمی‌شود و این امتیاز بسیار بزرگی برای مدیریت تحولات بازار است.

او یادآور شد: پسته کمترین وابستگی را به ارز در بحران‌ها دارد.

آگاه یکی از دلایل منفی را مدت زمان طولانی بازگشت سرمایه برشمرد.

دکتر علینقی مشایخی نیز در این همایش یک چارچوب نظری از نظر استراتژی برای افزایش بهره‌وری ارائه داد. او با اشاره به اینکه سرمایه‌گذاری در باغ پسته بلندمدت و ده ساله است، گفت: در قبال هر متر مکعب آب حدود ۷۷۰ گرم جو یا گندم به دست می‌آید که با قیمت‌های جاری اش

گزارش تور باغی شهرستان های رفسنجان و زرنند

مهرداد مشرفی
مدیر اجرایی تور

۲- استفاده از تجارب کشاورزان برای توصیه بهتر کودی و اعلام آن به سایر کشاورزان با توجه به بافت خاک و میزان شوری خاک

۳- تعیین تکلیف بسیاری از کشاورزان با تنوع کودی بسیار زیاد بازار و جلوگیری از اغوای کشاورزان

۴- اعلام دقیق مقدار مصرف آفت کشها و علف کشها با توجه به نتایج علمی و تجارب عملی کشاورزان

۵- مشاهده باغ های مسأله دار از لحاظ تغذیه، هرس، شوری، آفت و ... و آشنایی اعضا با مشکلات موجود و راه حل های پیشنهادی برای حل مشکل در محل با استفاده از تجارب کشاورزان

بی نام

- زمان برگزاری بسیار عالی بود، باغات انتخاب شده نیز خوب بود.

- خواهشمند است در مجله انجمن با بررسی دقیق

- مناطق مختلف از نظر خاک و شوری بالای آب که انجام کنده بری در آن مناطق نیز دچار مشکل شده

است نیز بررسی شود، که مشکلاتی برای کشاورزان عزیز بوجود نیاید.

- نکات کارشناس تور بسیار عالی بود.

- بهتر بود هرس بصورت عملی روی ارقام مختلف انجام می شد.

سعی شود در بازدیدهای بعدی یک محل برای جمع بندی بازدید در حد نیم ساعت در نظر گرفته

شود و موارد مورد بحث توسط کارشناس به صورت

درختان در منطقه ارجمنده زرنند که در سطح وسیع و قابل توجهی انجام شده است بازدید گردید. به جرأت می توان گفت طرح مزبور از بی نظیرترین نمونه های جوانسازی و تغییر پیوند در سطح وسیع می باشد.

جزئیات بیشتر پیرامون نحوه و نتایج روش جوانسازی درختان پسته در "گزارش تور باغی شهرستان های رفسنجان و زرنند" همچنین مطالب مطرح شده پیرامون انواع هرس در ارقام مختلف پسته در مقاله ای با عنوان "هرس درختان پسته" در ماهنامه بهمن ماه ۹۲ شماره ۹۶ آمده است.

در پایان ضمن عرض پوزش از کاستی های موجود، از حضور اعضای انجمن پسته، میزبانان و همچنین کارشناسان همراه که نقش قابل توجهی در برگزاری هرچه بهتر این تور داشتند کمال تشکر و سپاسگزاری را دارد.

نظرات شرکت کنندگان در تور باغی

بی نام

اول از همه جا دارد از زحمات کلیه دست اندرکاران تورهای آموزشی کمال تشکر را داشته باشم و از اینکه به شخصه نمی توانم در همه آنها شرکت کنم متأسفم.

چند پیشنهاد کوچک دارم که امیدوارم باعث رونق هر چه بیشتر تورها از لحاظ علمی و عملی گردد:

۱- انجام عملی (البته با جزئیات بیشتر) برخی عملیات کشاورزی مثل هرس، پیوند و ...

برنامه ریزی و اجرای تورهای باغی داخلی انجمن پسته با هدف آشنایی اعضا با تجربیات موفق و اصول صحیح باغداری در دستور کار این انجمن قرار گرفته است.

بدین منظور و با توجه به استقبال اعضای محترم انجمن پسته از برگزاری تور باغی شهرستان های رفسنجان و زرنند در تاریخ ۹۲/۱۰/۰۴ و ظرفیت محدود تور مقرر شد این تور مجدداً برای سایر اعضای علاقمند در زمان دیگری برگزار گردد. به همین منظور گروهی ۲۷ نفره متشکل از باغداران و دیگر فعالان صنعت پسته در روز دوشنبه ۲۸

بهمن ماه سال جاری در تور باغی شهرستان های رفسنجان و زرنند شرکت نمودند. در این تور یک روزه در ابتدا از طرح تغییر پیوند درختان مسن پسته به روش برش تنه از ارتفاع مناسب (اصطلاحاً کنده بری) در فردوسیه نوق بازدیدی انجام شد.

سپس در منطقه جوادیه نوق به منظور آشنایی با هرس فرم (تربیت) و باردهی درختان پسته توضیحاتی پیرامون انواع هرس در ارقام مختلف پسته توسط آقای مهندس حسین رضایی ارائه شد. سبک باغریزی در منطقه مورد بازدید جوادیه نوق به نحوی است که به ندرت در باغات پسته استان کرمان می توان چنین باغاتی را مشاهده نمود بطوری که این باغات از نظر نظم، زیبایی، رشد و محصول، سرآمد باغات استان به نظر می رسند.

در ادامه برنامه از طرح کنده بری و تغییر پیوند

کارشناس در این تورها که در مورد همه موارد اطلاعات جامعی را در اختیار بازدیدکنندگان می گذارند بسیار عالی بود. دیدن و مقایسه بین روش های مختلف هرس بسیار آموزنده بود.

بی نام

تور خوب بود. انشا... برای تورهای بعدی شرایط طوری باشد که به صورت عملی نیز بتوانیم کار کنیم. استفاده از کارشناس بسیار خوب بود و استفاده کردیم.

کاوه آگاه - عضو پیوسته

با توجه به جالب بودن موضوع تور و کثرت سوالات بازدیدکنندگان، پیشنهاد می گردد که تورهای بعدی فقط به یک منطقه محدود شوند و مناطق دیگر در بازدیدهای یکروزه بعدی باشد.

سخنرانی کارشناس در محل باغ به همراه پرسش و پاسخ پس از آن بسیار آموزنده و مفید بود. با تشکر از عوامل اجرایی تور

بی نام

طرح تغییر پیوند در فردوسی و هرس درختان در جوادیه نوق خوب بود، چون از همان اول کشت، ملک زیر نظر کارشناسان کشاورزی مدیریت شده بود و هیچ مشکلی در درختان ایجاد نشده بود و مدیریت باغات هم عالی بود. اگر در این چنین تورهایی از چند کشاورز خرده مالک و پتارکن (هرس کن) و پیوندزن هم دعوت می شد خیلی خوب بود. مخصوصاً کشاورزان کبوترخان تا کرمان چونکه بیشترین لطمه را کشاورزان خرده مالک می خورند.

محمود انجم شعاع - عضو وابسته

همه چیز عالی بود و برنامه ها به نحو احسن انجام شد.

منصور میر حسینی - عضو وابسته

با تشکر فراوان از پیگیری های دست اندرکاران این تور در جهت تنظیم برنامه زمانبندی و اجرای دقیق آن بطوریکه حداکثر استفاده از اطلاعات و مکان های مورد بازدید بعمل آمد. چنانچه سعی بیشتری شود قابل تقدیر است.

خواهد بود.

محمدرضا ابریشمی - فعال پسته

تور خوب و مفیدی بود فقط در صورت امکان این برنامه ها در دیگر نقاط مثل دامغان یا فیض آباد، مه ولات و تربت حیدریه هم توسط انجمن گذاشته شود. برای دوره های بعد بهتر است اگر امکان داشته باشد فیلم توسط انجمن تهیه شود.

علیرضا حسینی - عضو وابسته

برنامه مفید و خوبی بود، بخصوص توضیحات کارشناسان. پیشنهاد می کنم مطالب ارائه شده بصورت جزوه راهنما یا مقالاتی در وب سایت انجمن درج گردد.

بی نام

تور بسیار آموزنده و مفیدی بود. استفاده از

اسلاید ارائه گردد تا بعضی از نکاتی که در داخل باغات به دلیل جمعیت زیاد از قلم می افتد بهتر مورد بررسی قرار گیرد.

سپهیل شریف - عضو پیوسته

برنامه ریزی و زمانبندی مناسب بود. توضیحات کارشناس تور بسیار مفید و مؤثر بود. در مجموع تجربه بسیار خوبی بود. باغات نوق هم بسیار دیدنی بود.

با تشکر فراوان از زحمات مجموعه انجمن پسته ایران

سعید رجبی - فعال پسته

همه چیز خوب بود. فقط به نظر من اگر هرس عملی بر روی چند درخت انجام می شد بهتر بود تا اینکه فقط تئوری کار شود.

علی جوکار کمال آبادی - عضو وابسته

تمامی مجریان و اساتید همکار انجمن پسته ایران با استفاده بهینه حتی از دقایق مدعوین و باغداران نشان داده اند که به هدف دانش افزایی باغداران کشور متعهد بوده و این انجمن موفق و پایدار خواهد ماند. برای همگی آرزوی بهروزی دارم.

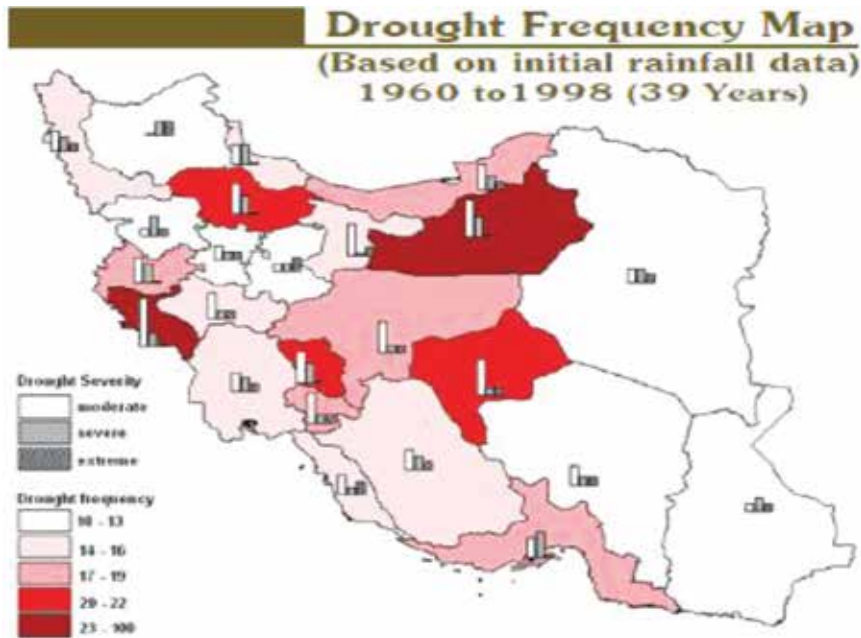
در ضمن اعضاء تورها هر یک در زمینه ای فعال بوده که چنانچه به نحوی نام و رشته فعالیت و تلفن همگی در اختیار قرار گیرد و یا در ابتدا خود را معرفی نمایند زحمات عزیزان مجری پر بارتر

خشکسالی در ایران

شهرام خراسانی زاده

کارشناس برنامه ریزی مرکز منطقه ای مدیریت آب شهری

داشته است. به احتمال زیاد روند افزایشی درجه حرارت در منطقه ما در نتیجه اثرات محلی تغییرات آب و هوایی جهانی (گرمایش جهانی) می باشد.

منبع:

drought.wcrp-climate.org/workshop/posters/Shahram.pdfwww.

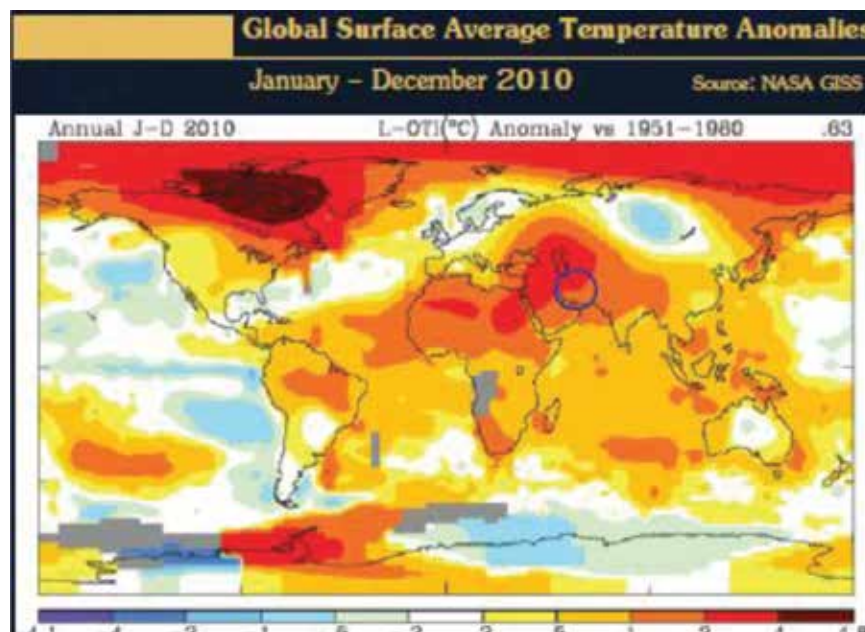
و مخازن ذخیره آب زیرزمینی منطقه باشد. تصویر گرافیکی ارائه شده در بالا که از داده های ماهواره های هواشناسی ناسا استخراج شده است نشان می دهد که افزایش درجه حرارت سالیانه بین یک تا ۴ درجه سانتیگراد در سال ۱۳۸۹ - ۱۳۸۸ نسبت به میانگین درجه حرارت سالیانه دوره سالهای ۱۳۳۰ تا ۱۳۵۹ برای منطقه ای که ایران در آن قرار دارد وجود

تصویر گرافیکی ارائه شده از ایران و استانهای آن که در بالا نشان داده شده است مبین شدت نسبی و میزان تکرار پذیری خشکسالی های بوقوع پیوسته در داخل مرزهای ایران در دوره سی و نه ساله بین سالهای ۱۳۳۸ تا ۱۳۷۷ شمسی می باشد.

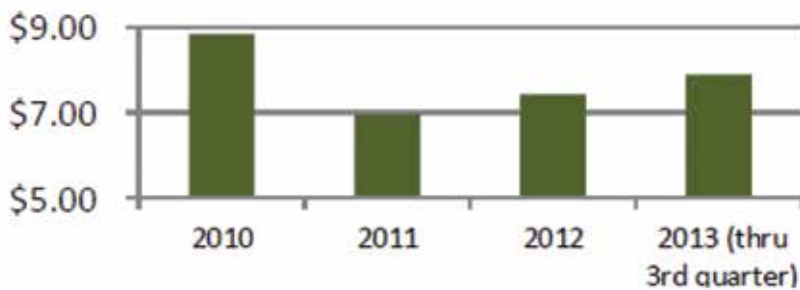
نقشه نشان می دهد که در مناطق قهوه ای و قرمز رنگ، شانس وقوع خشکسالی بمراتب بیشتر از مناطق صورتی رنگ (کمرنگ و پررنگ) بوده است. و نهایتاً، شانس وقوع خشکسالی در مناطق سفیدرنگ نسبت به مناطق قرمز و قهوه ای رنگ بین نصف تا یک دهم بوده است. (همانگونه که ملاحظه می گردد استان کرمان در منطقه سفیدرنگ قرار داشته که دارای شانس وقوع خشکسالی کمتری نسبت به دیگر مناطق است).

علاوه بر این، نقشه بالا نشان می دهد که میانگین شدت خشکسالی در طول این دوره ۳۹ ساله با یک روند افزایشی همراه بوده که قسمتهای قهوه ای و قرمز رنگ بیشترین شدت تاثیر و قسمتهای سفیدرنگ کمترین تاثیر را داشته اند.

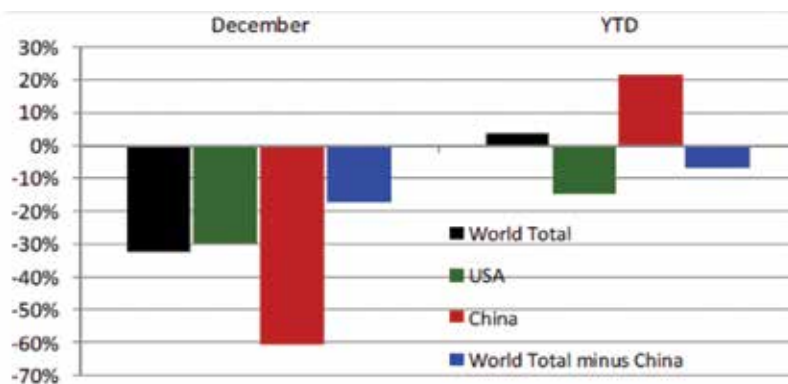
مطلب مهمی که بایستی در نظر داشت آن است که هیچ همبستگی دقیقی بین گرمایش منطقه ای هوای ایران در بلند مدت که احتمالاً تحت تاثیر تغییرات گرمایش جهانی باشد (همانگونه که در تصویر مقابل مشاهده می شود) و شدت نسبی و تکرار پذیری خشکسالی بین استانهای مختلف ما وجود ندارد. نبود این رابطه می تواند بعثت تاثیر تفاوت ارتفاع از سطح دریا، پستی و بلندی های منطقه ای، الگوهای بارش خاص هر منطقه

گزارش پسته آمریکا به نقل از شرکت نیکولز

قیمت خرده فروشی برای هر پوند پسته به دلار

وضعیت صادرات پسته آمریکا به چین و سایر مناطق جهان و بارگیری داخلی در ماه دسامبر و همچنین در کل سال محصولی تا دسامبر

باشد. همه این مسائل اشاره به کمی محصول دارد.

منبع:

<http://nicholsfarms.com/Market report/>
Volume 11, Issue 1/ February 6, 2014

درختان بادام می باشد. با درجه حرارت های بالای ثبت شده در زمستان امسال به اندازه کافی کمبود ساعات سرمایی داریم، که نتیجه آن ممکن است باعث تاخیر در گلدهی، هم پوشانی ضعیف بین درختان نر و ماده و تفاوت در رسیدگی محصول

بازار پسته از طرفی با کاهش فروش در خرده فروشی و از طرف دیگر با نگرانیهای محیطی (و دمای بالای هوا در زمستان و مشکل آب) در کشمکش می باشد.

اطلاعات فروش مصرف کننده داخلی برای سه ماهه سوم سال ۲۰۱۳ نشان می دهد که حجم فروشها بدون تغییر، با افزایش قیمتها و با کوچک شدن بسته بندی های پسته همراه بوده است. با توجه به کاهش ۱۵ درصدی بارگیری محموله ها از یکسال پیش که در ادامه روند افزایشی قیمتها و کوچکتر شدن اندازه بسته بندی ها بوده، پیش بینی می شود که در سه ماهه چهارم سال ۲۰۱۳ میزان خرید توسط مصرف کننده ها کاهش یافته باشد. با ادامه افزایش قیمتها در سه ماهه اول سال ۲۰۱۴ نگرانی در خصوص کاهش بیشتر مصرف داخلی وجود دارد.

بعد از شکسته شدن رکورد بارگیری محموله ها در ماههای اکتبر و نوامبر، صادرات بطور قابل ملاحظه ای کاهش یافت. این رکود بازار بیشتر به علت توقف خرید کشور چین بوده است.

در ماه دسامبر، چینی ها، بافروشان و خریدارانی فعال با بیشترین پیشنهاد به اروپا بودند. از حجم این معاملات تجاری اطلاعی نداریم ولی خریدها به اندازه کافی برای کاهش چند سنتی قیمتها از مبدا آمریکا موثر بوده است.

خبر مهم صنعت پسته آمریکا در رابطه با بازار نیست بلکه مربوط به شرایط آب و هوایی است. سواحل کالیفرنیا در مدت ۱۳ ماهه اخیر تحت تاثیر یک سامانه پر فشار بوده است. در نتیجه، سال ۲۰۱۳ به عنوان خشک ترین سال در رکورد ۱۶۰ ساله اخیر بوده است. این شرایط در سه هفته ابتدایی سال ۲۰۱۴ نیز ادامه داشته است. در ۲۵ ژانویه سال ۲۰۱۴ برای ساکرامنتو درجه حرارت ۲۴ درجه سانتیگراد پیش بینی شد که گرمترین روز برای ماه ژانویه تاکنون محسوب می شود.

نقشه مقابل وضعیت خشکسالی جاری در کالیفرنیا را نشان می دهد. رنگ قرمز نشان دهنده خشکسالی شدید است که کلیه مناطق تولید پسته را فرا گرفته است. در صورتیکه تغییر جدی و زود هنگامی در الگوی آب و هوایی وجود نداشته باشد، خشکسالی و دمای بالای هوا روی محصول سال ۲۰۱۴ اثر خواهد گذاشت. در حالیکه باغداران تمایل زیادی به خرید یا پمپاژ آب برای باغاتشان دارند، ممکن است که آب کافی وجود نداشته باشد. بر روی دما کنترل کمتری نسبت به آب وجود دارد. درختان پسته برای خواب کامل در زمستان میزان زیادی هوای سرد نیاز دارند که تقریباً دو برابر

گزارش وضعیت پسته آمریکا در سال محصولی ۱۵-۲۰۱۴

ترجمه و گردآوری: دبیرخانه انجمن پسته ایران

شدن کالیفرنیا با شدیدترین خشکسالی تاریخ این ایالت می باشد که امکان آبیاری محصول طبق روال معمول وجود ندارد و عدم آبیاری کافی به معنی کاهش محصول، افزایش درصد پوک و در نهایت افزایش خسارت آفات در اثر استرس وارده به درختان می باشد.

با وجود تمامی مسائل و مشکلات، بر اساس آمار و تخمین ارائه شده، تولید محصول پسته آمریکا در سال محصولی آینده (۱۵-۲۰۱۴) نسبت به سال محصولی جاری (۱۴-۲۰۱۳) در حدود ۱۶ تا ۳۷ درصد افزایش خواهد داشت. در توجیه این افزایش باید این واقعیت را در نظر داشت که اولاً سال ۲۰۱۳ سال ناآورد پسته کالیفرنیا بوده و ثانیاً در سال ۲۰۱۴ با افزایش سطح ۶ درصدی باغات مثمر از ۷۹ هزار هکتار به ۸۴٫۵ هزار هکتار مواجه هستیم. در سال ۲۰۱۳ متوسط عملکرد در هکتار باغات پسته کالیفرنیا ۲۶۵۳ کیلو در هکتار بوده که بر اساس تخمین ها پیش بینی می شود در سال ۲۰۱۴ شاهد رشد ۷ تا ۳۱ درصدی در عملکرد باغات باشیم.

با توجه به مانده محصول ۳۰ هزار تنی از سال ۲۰۱۳، حجم محصول قابل عرضه به بازار بین ۲۵۰ تا ۳۰۵ هزار تن (۵۵۲ تا ۶۷۲ میلیون پوند) تخمین زده می شود.

روند صادرات طبق برنامه پیش بینی شده صورت می گیرد که این میزان تا پایان ماه دسامبر، ۹۱ هزار تن (۲۰۰ میلیون پوند) گزارش شده است. آمار بارگیری ماهانه نشان می دهد بارگیری ماه دسامبر نسبت به سال قبل ۳۲ درصد کاهش داشته است. این کاهش بدلیل آن بود که با جلو افتادن دو هفته ای سال نو چینی، عمده بارگیری قبل از سال نو امسال در ماههای اکتبر و نوامبر صورت گرفته است.

پیش بینی بارگیری ۲۰۴ هزار تنی (۴۵۰ میلیون پوندی) پسته کالیفرنیا در سال محصولی ۱۴-۲۰۱۳ حاکی از کاهش ۲٫۴ درصدی نسبت به سال محصولی ۱۳-۲۰۱۲ است. با بررسی پیش بینی مقاصد بارگیری، ملاحظه می شود که در سال محصولی پیش رو میزان صادرات به بازارهای اروپا و چین به ترتیب ۵۲ هزار تن (۱۱۵ میلیون پوند) و ۶۲ هزار تن (۱۳۷ میلیون پوند) پیش بینی می شود که بیانگر ۹ و ۱۲ درصد رشد در این مقاصد است. علیرغم افزایش صادرات به مقاصد اروپا و چین، آمارها حاکی از کاهش مصرف داخلی به میزان ۲۰ درصد نسبت به سال محصولی قبل می باشد.

کالیفرنیا به همین صورت باقی بماند ممکن است که در سال ۲۰۱۵ تجربه غم انگیزتری از کاهش میزان آب در پیش باشد. ذخایر آبی متعلق به برخی کشاورزان، اجازه عبور از بحران سال ۲۰۱۴ را برایشان فراهم آورده است، ولی در صورتیکه این تراژدی در سال آینده ادامه داشته باشد امکان خالی شدن آن منابع نیز وجود دارد. آنچه در ادامه می آید تازه ترین گزارش پسته آمریکا می باشد که با در نظر گرفتن شرایط جدید آبی ایالت کالیفرنیا تنظیم شده است.

بر طبق گزارش ماه دسامبر، محصول سال ۲۰۱۴ در حدود ۲۵۰ تا ۲۹۵ هزار تن (۵۵۰ تا ۶۵۰ میلیون پوند) پیش بینی می شود که نسبت به پیش بینی اولیه که ۳۱۰ هزار تن (۶۸۵ میلیون پوند) بود به میزان ۵ تا ۲۰ درصد کاهش دارد. از عوامل موثر در کاهش پیش بینی اولیه میزان محصول سال ۲۰۱۴، کیفیت سرمای زمستان بود که امسال پایین تر از حد نرمال است. علیرغم وجود هوای سرد کافی، تعداد روزهای گرم، اثر آنرا خنثی کرده و اثرات شدید آن تا هنگام گلدی درختان در ماه آوریل به خوبی مشخص نیست.

از دیگر عوامل تاثیرگذار در این کاهش، مواجه

با توجه به فرارسیدن زمستان ۲۰۱۴-۲۰۱۳ و عدم بارندگی مناسب تا این تاریخ، خاطره بزرگترین خشکسالی ایالت کالیفرنیا در سال ۷۷-۱۹۷۶ برای کشاورزان زنده می شود. دریاچه های شمال کالیفرنیا در پایین ترین حد نسبت به سالهای گذشته قرار دارند و برخی از مصرف کنندگان در حومه، جیره بندی آب را تجربه کرده اند. فرم سیستمهای آب و هوایی شناخته شده، تداعی کننده شرایط سال ۷۷-۱۹۷۶ و نشانگر زمستانی خشک است.

نکته حائز اهمیت اینکه شرایط منابع ذخیره آب کالیفرنیا شدیداً زیر میانگین سالهای قبل است. داده های تکان دهنده حاکی از آن است که میزان ذخیره آبی مجموع چهار مخزن بزرگ شمال کالیفرنیا در حدود ۳۶٫۵ درصد ظرفیت آنها است درحالیکه در مقایسه با سالهای قبل بایستی ۵۸٫۷ درصد ظرفیت آب داشته باشند. با این شرایط بسیاری از باغداران به منابع آب زیر زمینی خود وابسته می شوند که بعلت فرونشست و کاهش سطح آبهای زیرزمینی، بطور بالقوه موجب وقوع یک فاجعه غیرطبیعی می شود.

به باور برخی کارشناسان در صورتیکه شرایط آبی

گزارش گردوی آمریکا در ژانویه ۲۰۱۴

بر اساس گزارش هیات بازرگانی گردوی کالیفرنیا، بارگیری کل گردوی با پوست تا ماه ژانویه ۲۰۱۴، برابر با ۲۹۹۸۴۵ تن بوده است که افزایشی معادل ۲٫۲ درصد نسبت به مدت مشابه سال محصولی گذشته داشته است. بر اساس این گزارش میزان صادرات گردو با پوست ۲۰۸۴۴۵ تن است که نسبت به ۲۰۰۱۹ تن گردوی صادر شده در مدت مشابه سال قبل، افزایشی معادل ۴ درصد را نشان می دهد. میزان بارگیری برای مصرف داخلی این محصول ۹۱۳۹۰ تن می باشد که در مقایسه با مدت مشابه سال قبل که ۹۳۱۱۵ تن بوده است، کاهش معادل ۱٫۸ درصد را نشان می دهد. میزان صادرات گردو به نقاط مختلف دنیا نسبت به دوره مشابه سال گذشته به شرح زیر است:

- صادرات گردو به اروپا همچنان در حال افزایش می باشد. این میزان نسبت به سال محصول گذشته، افزایشی معادل ۴۳ درصد را برای گردوی با پوست و ۱۰ درصد برای مغز گردو نشان می دهد.

- صادرات گردو به خاورمیانه و آفریقا روندی رو به افزایش را نشان می دهد. این افزایش به میزان ۴۶ درصد برای گردوی با پوست و ۲۸ درصد برای گردوی بدون پوست می باشد.

- صادرات گردو و مغز آن به بازارهای آسیا و اقیانوسیه به ترتیب ۱۸ و ۱۰ درصد کاهش داشته است. این کاهش صادرات بدلیل کاهش شدید تقاضا در بازارهای چین و هنگ کنگ می باشد.

طبق گزارش هیات بازرگانی گردوی کالیفرنیا

با پوست و مغز گردو بسیار محدود می باشد. بسته بندی کنندگان خرده فروش تا پایان ماه فوریه محصولات خود را می فروشند و تولیدکنندگان عمده با توجه به تعهداتشان به بازار و میزان تقاضایی که دریافت می کنند بخش عمده موجودی انبار خود را نگه می دارند. اما با این حال هیات گردوی کالیفرنیا به مشتریانی که متقاضی خرید گردو برای ماه مارس هستند توصیه می کند که هر چه زودتر برای خرید اقدام نمایند.

موضوع مهمی که صنعت گردوی کالیفرنیا با آن مواجه است، آب لازم برای کشاورزی می باشد. بارندگی در نواحی شمال ایالت کالیفرنیا، هنوز از میزان متوسط مورد نیاز کمتر بوده و نیاز به بارندگی بیشتر می باشد.

محصول دریافتی تا تاریخ ۳۱ ژانویه ۲۰۱۴، برابر با ۴۸۸۳۰۱ تن با پوست می باشد. بر اساس پیش بینی مرکز آمار کشاورزی کالیفرنیا (CASS)، میزان تخمین زده شده تا پایان سال ۴۹۵۰۰۰ تن می باشد. همچنین طبق نظر بیشتر کارشناسان صنعت گردوی کالیفرنیا حدود ۸۰ تا ۸۵ درصد از محصول سال جاری فروش رفته و یا طبق قرارداد در تعهد قرار دارد. میزان تقاضا با توجه به بازارهای مختلف روندی ثابت و متعادل در پیش داشته است. فعالیت چینی ها پس از سال نو چینی مجدداً آغاز شده است و شاهد افزایش تقاضای چینی ها برای ارقام مختلف گردوی با پوست در بازار بوده ایم؛ این خود عاملی برای افزایش قیمت ها بوده است.

تا زمان ورود محصول جدید، قیمتها از جایگاه محکمی در بازار برخوردارند، با این حال صنعت گردوی آمریکا از موقعیتی مشابه سال قبل برخوردار است. یعنی میزان موجودی انبار گردوی

منبع:

California Walnut Board/monthly Report/January
12,2014

گزارش صادرات بادام آمریکا در ماه ژانویه ۲۰۱۴

اروپای شرقی و مرکزی با کاهش ۱ درصدی مواجه بوده است.

- میزان صادرات بادام به کشورهای خاورمیانه و کشورهای آفریقایی با ۲۰ درصد رشد مواجه بوده است که در این بین صادرات به کشورهای لیبی و تونس نسبت به دوره مشابه سال قبل رشد چشمگیری داشته است.

امسال میزان محصول دریافتی ۳۶ وارپته بادام از اول ماه آگوست (مرداد- شهریور) تا پایان ژانویه (دی- بهمن) ۸۹۹ هزارتن (۱/۹۸۱ میلیاردپوند) می باشد که نسبت به دوره مشابه سال گذشته به میزان ۷/۷ درصد افزایش داشته است (۱/۸۳۹ میلیاردپوند در سال گذشته).

منبع:

almond board of california/ almond industry position
report/ january 2014

میلیاردپوند) بوده است، افزایشی معادل ۶ درصد را نشان می دهد.

طبق گزارش هیات بادام کالیفرنیا میزان صادرات بادام با پوست و بصورت مغز به مناطق مختلف جهان از قرار زیر می باشد:

- مجموع صادرات بادام با پوست و مغز آن به کشورهای شمال شرق آسیا ۱۵ درصد کاهش داشته است که این کاهش ناشی از کاهش چشمگیر صادرات به چین و هنگ کنگ می باشد.

- صادرات به جنوب شرق آسیا ۲۷ درصد افزایش و صادرات به آسیای مرکزی و جنوبی ۲۸ درصد کاهش داشته است.

- مجموع صادرات بادام با پوست و مغز آن به کشورهای اروپای غربی با ۲۵ درصد افزایش و

هیات بازرگانی بادام کالیفرنیا (The Almond Board of California) گزارش مربوط به

بارگیری بادام با پوست و مغز بادام، مربوط به ماه ژانویه خود را در تاریخ ۹ فوریه ۲۰۱۴ منتشر نمود. بر اساس این گزارش میزان بارگیری کل (بارگیری داخلی و صادرات) از ۷۱ هزارتن (۱۵۶/۵ میلیون پوند) در ماه ژانویه سال گذشته به ۷۳ هزارتن (۱۶۰ میلیون پوند) در ماه ژانویه سال ۲۰۱۴ افزایش داشته است، که افزایشی معادل ۲٫۵ درصد نشان می دهد.

مقایسه میزان صادرات سال جاری تا به امروز با مدت مشابه سال گذشته

میزان بارگیری کل بادام در سال محصولی جاری تا به امروز ۴۸۵ هزارتن (۱/۰۷ میلیاردپوند) می باشد که نسبت به دوره مشابه سال قبل (۲۰۱۳- ۲۰۱۲) که میزان بارگیری کل ۴۵۸ هزارتن (۱/۰۱)

گزارش فعالیتهای انجمن پسته کاران آمریکا

دبیرخانه انجمن پسته ایران

(۲۵۰ هزارتن) می شود که تنها پنج میلیون کمتر از ۵۵۵ میلیون پوند محصول بی سابقه سال ۲۰۱۲ است (خبرنامه: لازم به ذکر است که این پیش بینی مربوط به تابستان ۲۰۱۳ بوده که پس از برداشت، محصول دقیق آمریکا ۴۸۰ میلیون پوند/ ۲۱۸ هزارتن اعلام شد). این رقم برای سال های ۲۰۱۸ تا ۲۰۲۰ یک میلیاردپوند (بیش از ۴۵۰ هزارتن) پیش بینی می شود. برای اطمینان یافتن از اینکه تقاضای بازار، این افزایش تولید را با سود اقتصادی مناسب جذب خواهد کرد، لازم است بازاریابی جدی و برنامه های روابط عمومی خود را در سراسر دنیا تداوم بخشیده و گسترش دهیم و بدیهی است که این امر هم برای پسته کاران و هم برای فرآوری کنندگان امری حیاتی است. در ماه های می و ژوئن (اردیبهشت- خرداد)، APG نشست های منطقه ای سالانه خود را با حضور نزدیک به ۲۰۰ پسته کار در چهار ضیافت ناهار در سراسر کالیفرنیا برگزار کرد. APG در عین حال در نشست سالانه پسته کاران آریزونا در ماه نوامبر (آبان- آذر) نیز شرکت می کند. این گردهمایی ها فرصت بی بدیلی برای رویارویی

پسته به اتحادیه اروپا از طریق مذاکرات. در ذیل بخشی از مطالب منتشره در این خبرنامه که عمدتاً تشریحی از فعالیتهای انجمن پسته کاران آمریکا است جهت اطلاع اعضای انجمن ارائه می گردد.

گزارش مدیرعامل

APG به حرکت برنامه ریزی شده خود به ویژه در ارتباط با بازاریابی و شرکتهای روابط عمومی ادامه می دهد. APG بودجه این بخش را برای سال مالی آینده ۲۰۱۳/۱۴ یک بار دیگر افزایش داده است. بودجه بازاریابی که تحقیقات تغذیه ای را نیز شامل می شود، کلاً به ده میلیون دلار می رسد که بیش از ۸۱ درصد کل بودجه سازمان را تشکیل می دهد. این موضوع در راستای شعار APG مبنی بر تداوم بازاریابی پسته پیش از تولید آن بوده و کوشش های ما را برای افزایش تقاضای مصرف در سراسر جهان مورد پشتیبانی قرار می دهد. برداشت کم بار (off year) سال پر بار و کم بار در میان پسته کاران ایران به سال "آور" و "نیاور" معروف است) امسال بالغ بر ۵۵۰ میلیون پوند

در تاریخ ۹۲/۹/۲ بسته ایی که حاوی ترجمه فارسی خبرنامه انجمن پسته کاران آمریکا بود و توسط آن انجمن ارسال شده بود به دفتر انجمن پسته ایران واصل شد. این خبرنامه در تابستان سال ۲۰۱۳ منتشر شده و شامل گزارش هایی از فعالیت های انجمن پسته کاران آمریکا (APG) می باشد. بطور کلی مواردی که در این گزارش ها خودنمایی می کنند عبارتند از:

- الف. تمرکز جدی صنعت پسته آمریکا بر بازاریابی و تبلیغات از طریق رسانه ها و افراد سرشناس (۸۱ درصد از بودجه صرف بازاریابی و تحقیقات تغذیه ایی می شود)
- ب. ایجاد کمیته ای به نام حرکت سیاسی ایالت کالیفرنیا (State PAC)، توسط انجمن پسته کاران آمریکا، برای پیشبرد تلاش های قانونی و حقوقی در راستای منافع صنعت پسته
- ج. تکیه کامل انجمن پسته کاران آمریکا به اعضا، بطوری که رشد مثبت تعداد اعضا مانع از افزایش حق عضویت ها شده است و این حق عضویت هزینه های مالی انجمن را به خوبی پوشش می دهد.
- د. تلاش صنعت پسته آمریکا برای تسهیل صادرات

با نظارت EPA اخیراً به روش تولید تازه ای دست یافته اند که تولید را تا ۱۰ برابر افزایش خواهد داد. ما امیدواریم که بر خلاف دو سال گذشته، در ۲۰۱۴ این محصول به طور گسترده و ساده ای موجود باشد. گسترش تولید نیز مهم است زیرا این محصول به زودی در مورد بادام نیز به کار گرفته خواهد شد و این امر تقاضا را به نحو چشمگیری افزایش خواهد داد. استفاده از AF۳۶ در بادام به سود پسته کاران خواهد بود زیرا هاگ های قارچ در هوا پرواز کرده و در میان باغ های پسته همسایه سفر می کنند و به هر دو محصول سود می رسانند.

* مشارکت سرمایه گذاری و بازرگانی ترانس آتلانتیک

ایالات متحده و اتحادیه اروپا نخستین دور مذاکرات خود را برای مشارکت سرمایه گذاری و بازرگانی آتلانتیک (Transatlantic Trade and Investment Partnership / TTIP) از ۸ تا ۱۲ ژوئیه در واشنگتن دی سی ایالات متحده برگزار کردند. نماینده تجاری مایکل فرومن اظهار داشت که این دور از مذاکرات بسیار سازنده بوده و فضا را برای افزایش تعهدات اساسی در مذاکرات بعدی آماده کرده است.

در ماه مه، قبل از نشست مذاکرات، تامس دیل، نایب رییس APG در برابر کمیته کارکنان سیاست تجاری وابسته به نمایندگی بازرگانی ایالات متحده حضور یافت تا گواهی خود را در خصوص اولویت های صنعت پسته آمریکا ارائه دهد. آقای دیل خاطر نشان کرد که اولویت های صنعت پسته آمریکا برای TTIP عبارتند از: حذف فوری تعرفه های پسته؛ هماهنگ کردن استانداردهای بهداشتی و بهداشت گیاهی؛ و ایجاد برنامه بازرسی صادراتی آفلاتوکسین قبل از صدور گواهی برای کالاهای عازم اروپا.

دومین دور مذاکرات TTIP در بروکسل در هفتم اکتبر ۲۰۱۳ برگزار خواهد شد. نشست های مذاکرات تجاری در سن دیگو کالیفرنیا برگزار شد که تازه ترین دور آن ها در ده ژوئیه ۲۰۱۲ بوده است. دولت اوپاما می کوشد این مذاکرات تا پایان امسال به طور کامل به نتیجه برسد.

* از نظر اولویت، ویتنام در مرکز توجه برنامه های APG قرار دارد. اخیراً ویتنام تعرفه ای ۲۰ درصدی بر پسته هایی که از ایالات متحده وارد ویتنام می شود برقرار کرده است. با آنکه بخش اعظم تجارت حاضر ضد تعرفه است، حذف تعرفه بی درنگ به دستیابی بازار برای پسته آمریکا منجر خواهد شد. APG مکاتبات گوناگونی با مذاکره کنندگان تجاری آمریکا در خصوص اهمیت حذف فوری تعرفه ویتنامی ها بر پسته داشته است و اخیراً این تقاضا را یک بار دیگر تکرار کرده است.

۹۹ دلاری به کمیته حرکت سیاسی APG State PAC را تصویب کنید. از حمایت شما در پیشبرد کوشش های حقوقی و قانونی در راستای منافع صنعت پسته متشکریم.

تصویب بودجه و حق عضویت برای سال زراعی ۲۰۱۳/۱۴

جلسه علنی هیئت مدیره APG بلافاصله پس از ضیافت ناهار سالانه ۲۶ ژوئیه اعضا در ویسالیای تشکیل شد.

بعد از مذاکرات مفصل، هیئت مدیره به اتفاق آراء تصمیمات زیر را تصویب کرد:

برنامه استراتژیک به روز شده APG

حسابرسی عملکرد ۲۰۱۳/۲۰۱۲ APG

بودجه ۲۰۱۳/۲۰۱۴ به مبلغ ۱۱۸۱۳۵۸۹ دلار

نرخ حق عضویت پسته کار به میزان ۰،۰۲۵ دلار

برای هر پوند، ثابت ماند

نرخ حق عضویت فراوری کننده به میزان ۰،۰۱۵

دلار برای هر پوند، ثابت ماند

آخرین اخبار کمیته اجرایی پسته (ACP) و

هیئت تحقیقاتی پسته کالیفرنیا (CPRB)

* دکتر باب کلاین رییس کمیته اجرایی

پسته (Administrative Committee)

For Pistachios / ACP) و مدیر هیئت

تحقیقاتی پسته کالیفرنیا (California

Pistachio Research Board / CPRB):

AF۳۶ ماده کنترل بیولوژیکی آفلاتوکسین عملاً

در تمامی ۲۰۰،۰۰۰ هکتار زمین زیر کشت پسته

در ۲۰۱۳ به کار گرفته شد. این عمل به دنبال

کاربرد مقدماتی سال گذشته بر حدود ۷۵۰۰۰

هکتار زمین صورت گرفت. با تکرار سالانه این

عملکرد، جمعیت اسپرژیلوس فلاووس تولیدکننده

آفلاتوکسین به تدریج جای خود را به اسپرژیلوس

فلاووس غیرسمی خواهد داد.

این عملکرد روندی سه ساله خواهد داشت و

پیش بینی می شود که این عملکرد را برای حفظ

اثرات آن می توان یک سال در میان انجام داد.

با اینکه اندازه گیری این اثرات به طور مستقیم

دشوار خواهد بود، آزمایش های محدود نشان داده

است که AF۳۶ آلودگی آفلاتوکسین را به میزان

۵۰ درصد یا بیشتر کاهش خواهد داد. کاهش های

بیشتر نیز امکان پذیر خواهد بود و احتمال زیادی

وجود دارد که این کاربرد در سایر محصولات از

قبیل بادام نیز گسترش یابد. این موضوع در

بازارهایی چون جامعه اروپا که نگران آفلاتوکسین

هستند از ارزش بالایی برخوردار است.

AF۳۶ توسط شورای تحقیق و حمایت پنبه

آریزونا تولید می شود. تقاضای داخلی برای

AF۳۶ از ظرفیت تولید جاری بیشتر است و آن ها

مستقیم با اعضای پسته کارمان در محل کار و تبادل نظر در خصوص موضوعات مرتبط با این صنعت فراهم می آورد. ضیافت ناهار اخیر ما در ویسالیای در ۲۶ جولای (اویل مرداد) به رکورد تازه ای با بیش از ۳۰۰ شرکت کننده دست یافت.

از تمام کسانی که در این رویدادهای APG شرکت کردند سپاسگزاریم. تردیدی ندارم که شما هم با ما موافقید که APG حرکتش را در مسیری درست با برنامه های مختلف ادامه خواهد داد.

پس از ضیافت ناهار سالانه اعضا، هیات مدیره APG تشکیل جلسه داد و رسماً بودجه خود را برای سال مالی ۲۰۱۳/۱۴ تصویب کرد. APG برای پنجمین بار پی در پی حق عضویت خود را با نرخی مشابه حفظ کرده است. در واقع رشد مثبت اعضا به APG اجازه داده است تا به طور مداوم مقدار دلارهای صرف شده در برنامه های مختلف را بدون افزایش حق عضویت حفظ کند که پدیده نادری در گروه کالاهای مصرفی (commodity groups) به شمار می آید.

از جمله مسائل مطرح شده در جلسه ۲۶ ژوئیه هیات مدیره، تجدید نظر در برنامه استراتژیک سازمانی بود. این برنامه حاصل گردهمایی یک روز و نیمه با مدیران و اعضای APG برای ارائه رهنمود و راهکار برای آینده سازمان بود. برنامه ۲۰۱۳ در واقع برنامه استراتژیک اصلی تهیه شده در سال ۲۰۰۹ را روزآمد کرده است. با اعمال این برنامه تازه، مسیری را تعیین کرده ایم که برای اهداف و مقاصد سازمانی واضح و روشن است. هر برنامه و فعالیتی که APG به آن دست می یابد، با برنامه استراتژیک مطابقت داده می شود تا اطمینان حاصل شود با این اهداف و مقاصد همخوانی دارد.

سرانجام اینکه هیات مدیره ایجاد کمیته حرکت سیاسی ایالت کالیفرنیا (State PAC) را مورد تصویب قرار داد. Federal PAC فعلی به طور داوطلبانه با کمک های مالی گردآوری شده در تورنمنت گلف سالانه APG حمایت می شود. تأمین هزینه های مالی State PAC از محل مطالبات و حق عضویت پسته کاران عضو APG انجام می شود. کمک سالانه داوطلبانه ای به میزان ۹۹ دلار برای هر تولیدکننده (از محل حق عضویت های دریافتی از اعضای فراوری کننده)، به APG State PAC صورت می گیرد. این کمکی اضافی نیست بلکه از حق عضویت های پرداخت شده کسر می شود.

State PAC هیئت مدیره ای خواهد داشت که درخواست کمک های سیاسی را بررسی و تصویب خواهد کرد. APG اقدام به ارسال نامه هایی برای اعضا کرده و از آنان خواسته است State PAC را مورد حمایت قرار دهند. امیدواریم شما این کمک

رعایت اصول بهداشتی در فصل زمستان نقش مهمی در کاهش آلودگی باغات به کرم مولد قارچ آسپرژیلوس (کرم نافه پرتقال) دارد

در سال محصولی گذشته، طغیان شدید کرم نافه پرتقال به طور غیر منتظره ای در باغات پسته کالیفرنیا وجود داشت. نکته قابل توجه این بود، چگونه تعداد نسبتاً کم پسته های باقی مانده روی درختان یا زمین، پس از برداشت می تواند باعث ایجاد چنین مشکل بزرگی شود؟ در جواب باید گفت: یک کرم ماده که در داخل دانه های پسته، زمستان گذرانی می کند قادر است تعداد ۸۵ تا ۱۰۰ عدد تخم در بهار تولید کند.

به همین دلیل، آقای باب بیدی، مروج و مشاور باغ دانشگاه کالیفرنیا، بر نقش قطعی رعایت اصول بهداشتی در زمستان (حذف دانه های پسته باقیمانده در طول زمستان با استفاده از دستگاه مولد باد) در کنترل کرم نافه پرتقال تاکید می کند.

همچنین، آقای باب بیدی در روزنامه پیستاچیو تسک لیست (pistachio Task List) گزارش می دهد که: سمپاشی در طول فصل رشد به کاهش کرم نافه پرتقال کمک می کند، اما جایگزین عملیات از بین بردن دانه های باقیمانده در فصل زمستان نمی باشد و رعایت اصول بهداشتی در فصل زمستان هنوز به عنوان اساسی ترین روش کنترل موثر این آفت می باشد.

ایشان پیشنهاد می کنند که دانه های پسته باقیمانده روی درختان پس از عملیات برداشت، هر چه سریعتر روی زمین ریخته شوند تا به اندازه کافی در معرض باران بیشتری قرار گرفته و بپوسند. رعایت بهداشت باغات در زمستان شامل مواردی مانند: جدا کردن دانه های پسته برداشت نشده، استفاده از دستگاه مولد باد برای پایین ریختن دانه هایی که احتمالاً روی محل انشعابات شاخه ها قرار گرفته اند، و در صورت نیاز حذف دانه ها از کناره های درختان و سپس از بین بردن دانه ها با دیسک زدن و استفاده از غلتک، می شود. به عقیده آقای بیدی، عملیات باغبانی سیکل توسعه کرم نافه پرتقال را بدون استفاده از سموم شکسته و از آن به عنوان یک تلاش اجتماعی یاد می کند و علت طغیان این آفت را در برخی مناطق به عدم رعایت اصول بهداشتی در باغ نسبت می دهد.

ایشان می افزاید: احتمالاً افزایش جمعیت آفت کرم نافه پرتقال در دره جنوبی سان جواکین به علت سطح زیرکشت بیشتر پسته و سایر محصولات میزبان این آفت از جمله بادام، گردو و انار می باشد. رعایت اصول بهداشتی در باغات پسته در فصل زمستان، نسبت به باغات بادام و گردو کاری

دشووارتر است و این بخاطر اندازه کوچکتر دانه های پسته می باشد. همچنین از بین بردن دانه های پسته به دلیل وزن سبکتر، مشکل تر بوده، چرا که به دلیل وزن سبکتر در مقابل مکش و شکستن توسط دستگاه موور چکشی مقاومت می کنند. همچنین پسته ها می توانند در پای درخت، جایی که زمین در اثر تکاندن درخت سست شده است در داخل خاک قرار گیرند.

مشخص شده است آفت کرم نافه پرتقال که در طول فصل تابستان، بر روی دانه های پسته در حال زندگی کردن می باشد، همان آفاتی هستند که از فصل قبل و بر روی سطح باغ باقی مانده اند. دانه های پسته صدمه دیده توسط کرم نافه پرتقال و سایر حشرات نگرانی عمده خریداران خارجی می باشد. این نگرانی بدلیل رویت نامطلوب این

پسته ها و حساسیت بیشتر آنها به تولید قارچ های مولد آفلاتوکسین می باشند. در طول ۲۰ سال گذشته، میزان دانه های آسیب دیده توسط کرم نافه پرتقال و سایر حشرات بطور میانگین ۱ درصد بوده است. در سال ۲۰۱۲ تقریباً ۲ درصد از محصول به خاطر آسیب دیدگی توسط حشرات از بین رفت.

رعایت اصول بهداشتی، علاوه بر کنترل کرم نافه پرتقال، به کاهش آلودگی قارچی بوترایسفوریایی، کمک کند.

منبع:

<http://westernfarmpress.com/tree-nuts/winter-orchard-sanitation-key-minimizing-now-threat>

هشار به علاقمندان احدات باغات پسته در مناطق جدید

علی نظری

باغدار و عضو هیات مدیره انجمن پسته ایران

سازگارتر است و کدام پیوند با سرمای سخت زمستان زنجان و بهار دیرهنگام آن و یا کدام با تابستان معتدل آذربایجان یا تابستان گرم سیستان و بلوچستان سازگار است و آنچه در میان باغداران نقل و قول می شود غیر مستند و غیر قابل اعتماد است. این در حالی است که بیش از پنجاه سال است که در دنیا گیاهانی که بیشترین مقاومت را به بیماریها دارند و رشد بسیار خوبی در اقلیم های مختلف و خاکهای فقیر دارند و امکان پیوند زدن پسته هم روی آنها وجود دارد را بعنوان پایه انتخاب می کنند یا از طریق تلاقی های کنترل شده ارقام جدیدی را ایجاد می کنند. بطور کلی برای پسته ۵ پایه تجاری تجربه شده شامل تربینتوس، آتلانتیکا، اینترگاما، PG2 و UCB1 در دنیا وجود دارد و حداقل ۵۰ پیوند تجاری خوب نیز در ایران تجربه و شناخته شده است. ایجاد یک باغ از این ۵ پایه و ۵۰ پیوند کاری است آسان و ارزان و پس از ۵ سال از احدات این باغ، بهترین پایه و پیوند برای هر اقلیم معلوم خواهد شد. توصیه من به تمام علاقمندان احدات باغ پسته در ایران آن است که در مقابل بیش از صد سال عمر یک درخت، این ۵ سال را طولانی نینند و توجه داشته باشند که بدون بررسی سازگاری ارقام و بدون شناسایی پایه ها و ارقام مناسب هر منطقه اقدام به سرمایه گذاری در احدات باغات پسته نمایند.

بدیهی است که می توان در مدت ۵ سال با کاهش سرعت توسعه باغات در تمام مناطق پسته کاری و احدات باغات سازگاری به اطلاعات مورد نیاز درخصوص سازگاری پایه ها و ارقام دست یافت و از بروز خسارتی بزرگ جلوگیری کرد.

در حقیقت احدات این باغات وظیفه دولت است و اگر روزی دولتهای ما سیاستهای کمیته امدادی را در بخش کشاورزی هم کنار بگذارند و به مسئولیت واقعی خود یعنی افزایش بهره وری بپردازند و اندکی از بودجه های کلان خود را به یاد دادن ماهیگیری (و نه دادن ماهی) صرف کنند، احدات باغات سازگاری می تواند به سرعت انجام شود.

انجمن نیز بارها اعلام کرده است که آماده است در صورت در اختیار گذاردن آب و زمین توسط دولت، این باغات را احدات و نتایج آنها در اختیار مردم و دولت قرار دهد و اگر دولت هم نکرد، کشاورزان هر منطقه می توانند برای انتخاب بهترین پایه و پیوند این مسیر را طی کنند و این مسیر بهتر از آن است که راه خطایی را پیش بگیرند که یک عمر افسوس به بار آورد.

جواب می دهد و روی دیگری نمی دهد و ... همین اشکال در مورد تهیه پیوندک هم وجود دارد. در کشورهای پیشرفته، باغهای مادری ارقام که تامین کننده پیوندک می باشند در باغهایی که زیر نظر دولت هستند نگهداری می شوند و هر کس پیوند بخواهد از آن باغها تهیه می کند. معمولا کشاورزانی که نیاز به تعداد زیادی پیوندک دارند ابتدا مقدار محدودی از باغ مادری تهیه می کنند و در باغ خودشان پیوند می زنند و سپس با استفاده از آن اقدام به تهیه پیوندک های مورد نیاز کرده و توسعه می دهند و لذا به دقت پیوندی را که می زنند می شناسند. بر این اساس تحقیقاتی که مراکز تحقیقاتی انجام می دهند یا تجاری که باغداران دارند بر روی پیوندهای معین است و لذا وقتی در تجربه ای سهمی می شوند روی یک موضوع است. در حالیکه در ایران آنچه ما مثلا به اسم پیوند احمد آقائی می شناسیم گاهی به لحاظ ژنتیک هیچ شباهتی به احمد آقائی ندارد و فقط از قیافه درخت یا میوه، رقم آن را حدس می زنیم. اینجانب بارها پیوندی را که به اسم اکبری یا احمد آقائی نمی شناختم یا می شناختم در آزمایش ژنتیک خلاف آنرا دیده ام.

از طرف دیگر سازگاری هیچیک از پیوندهای تجاری که در ایران داریم با اقلیم های مختلف تست نشده است. مشخص نیست که کدام پیوند با بهارهای زود هنگام جنوب شیراز و یا سرمای معتدل زمستان

هم اکنون بدلیل کم شدن و یا شور شدن آب و یا گران شدن آب در بسیاری از نقاط ایران از مرز ایران با ترکمنستان در خراسان شمالی تا استان سیستان و بلوچستان و از آذربایجان تا گیلانغرب و جنوب کردستان تا جنوب شیراز، تغییر الگوی کشت و احدات باغات پسته، به سرعت در حال توسعه است. ولی افسوس که بدلیل آنکه در کشور ما ساختار باغبانی بعنوان یک صنعت شکل نگرفته است تجارب پراکنده هزار ساله باغبانی پسته در ایران استفاده نشده و پسته کاری در ایران با مثلا ۵۰۰ سال گذشته تفاوتی نکرده است. همان بذر پسته ای را که می خوریم می کاریم و پیوندی را که نمی شناسیم روی درخت می گذاریم و بعد از ۱۰ تا ۱۲ سال تازه متوجه می شویم که چه اشتباهاتی را مرتکب شده ایم.

همه باغداران به خوبی می دانند که هر بذر پسته، یک شخصیت ژنتیک جداگانه دارد و به لحاظ رشد، جذب عناصر، مقاومت نسبت به بیماریها و مقاومت نسبت به شوری یا خشکی و ... ویژگی خودش را دارد. بنابراین با کاشت بذر، درختان پسته ای که در یک باغ خواهیم داشت درختان یکسانی نیستند و در مقابل شرایط محیط و خاک عکس العملهای متفاوتی را خواهند داشت. پیوند روی یک درخت خوب می گیرد، روی دیگری نمی گیرد، یکی خوب رشد می کند، دیگری کوتوله می ماند، یکی بیمار می شود، دیگری نمی شود، روی یکی تیمار تغذیه

پیشگیری از بیماری ایجاد شده توسط قارچ فیتوفترا

دبیرخانه انجمن پسته ایران

آثار بیماری ایجاد شده توسط قارچ فیتوفترا بر روی درختان پسته

محل درختان با قارچ کشتهای مناسب؛
- استفاده از سمومی مانند ریدومیل و آلایت میتواند مؤثر باشد؛
- استفاده از ارقام و پایه های مقاوم (در صورت وجود اطلاعات موثق و مستند از میزان و نحوه مقاومت یا تحمل پیوند و یا پایه در مقابل قارچ فیتوفترا)؛
- تراشیدن یا قطع کردن بخش های آلوده ریشه، طوقه و بخش هوایی درخت در نواحی آسیب دیده (عمل تراشیدن باید حدود ۵ تا ۱۰ سانتیمتر در ناحیه سالم نیز ادامه یابد)؛
- انتقال خرده چوبهای تراشیده شده و قطع شده به بیرون از باغ و نابود کردن آنها؛
- ضدعفونی قسمتهای تراشیده شده با ترکیب بردو، اکسی کلرورمس، کاپتان و یا آلایت.

منبع:

- مباحث دوره آموزشی جامع پسته کشور در شیراز/ ۲۸ آبان تا ۱ آذر ۹۲/ بخش بیماریهای پسته و مدیریت آنها/ دکتر امیر حسین محمدی

باشد، امکان فعالیت و حرکت هاگ آبی از عامل این بیماری فراهم می گردد. در بین بیماری های پسته، پوسیدگی تنه، طوقه و ریشه ناشی از گونه های فیتوفترا از اهمیت خاصی برخوردار است

روش های پیشگیری و کنترل بیماری

- جلوگیری از آلودگی همه باغ با مدیریت آبیاری؛
- تا حد امکان از آبیاری بیش از حد باغ هایی که درختان آن آلوده به این قارچ می باشند خودداری گردد؛
- رعایت مسائل بهداشتی؛
- شکستن لایه سخت زیرخاک؛
- کنار زدن خاک اطراف طوقه درختان و ایجاد تشک (آغلو) برای جلوگیری از تماس مستقیم آب با طوقه (در صورت وجود لایه سخت در زیرخاک، ایجاد تشک به تنهایی کارایی ندارد)؛
- بیرون آوردن درختان خشکیده همراه با خاک اطراف و نابود کردن آنها و ضدعفونی

بیماری ناشی از قارچ فیتوفترا یکی از مهمترین بیماری های پسته در ایران می باشد که هر ساله باعث از بین رفتن تعداد زیادی از درختان بارور و غیربارور می گردد. در گزارش های اواخر دهه ۶۰، درصد مرگ و میر درختان در اثر ابتلا به این بیماری در برخی باغ های منطقه رفسنجان حداکثر ۱۱ درصد و بطور متوسط حدود ۷ درصد برآورد شده بود. باید توجه داشت که با افزایش سطح زیر کشت پسته و عدم رعایت بسیاری از روش های پیشگیری از ازدیاد هاگ این قارچ آبی در باغ های پسته، به طور قطع خسارت مالی این بیماری نسبت به ارزیابی های گذشته بیشتر شده است. از آنجایی که معالجه درختان آلوده به قارچ فیتوفترا در بیشتر موارد سخت و یا غیرممکن بوده، و از طرف دیگر، درختان آلوده شده به این قارچ در مدت زمان کوتاهی از بین می روند، اهمیت توجه به این بیماری بیشتر می شود. در صورتی که خاک باغ از آب اشباع شده

بیماری سپتوریوز در پسته (Septoria leaf spot)

محمدجمالیزاده، کارشناس ارشد بیماری شناسی گیاهی و عضو انجمن پسته ایران

تصویر شماره ۱. علایم بیماری سپتوریوز پسته گزارش شده از ایران (Septoriapistacina)

مبارزه با بیماری سپتوریوز در پسته است، مدیریت مبارزه زراعی نیز اهمیت ویژه ای در مورد بیماری های برگ از جمله لکه موی آلترناریایی و لکه برگ سپتوریایی در پسته دارد. در مورد بیماری های برگ در پسته اساسا مبارزه زراعی به دو روش اعمال می شود: روش اول جمع آوری و معدوم کردن برگها و شاخه های خشکیده و روش دوم ایجاد تهویه مناسب برای جلوگیری از بالا رفتن رطوبت نسبی در باغ و لابلای شاخ و برگ درختان است که بخصوص در مورد درختان پرتراکم توصیه می شود. پرهیز از آبیاری بیش از حد و ایجاد تهویه مناسب در خاک به منظور جلوگیری از جمع شدن آب در سطح کف باغ بخصوص در اوایل بهار نقش مهمی در کنترل بیماری دارد.

منابع:

- 1-Aghajani, M. A., Aghapour, B., Michailides, T. J. 2009. First report of Septoria leaf spot of pistachio in Iran. Australasian Plant Disease Notes, 4: 29-31
- 2-Managing Septoria Leaf Spot of Pistachio in Arizona With Fungicides. Available from: www. ag.arizona.edu
- 3-Maas, J.L., van der Zwet, T., and Madden, G. 1971. A severe Septoria leaf spot of pistachio nut trees new to the United States. Plant Dis. Repr. 55:72-76
- 4-Pupillo, M., and Di Caro, S. 1952. Alcune osservazioni sulle Septoriadi del Pistachio. Ann. Sper. Agr. N.S. 6(3):623-634
- 5-Pistachio Diseases workshop, March 14, 2011. Natalie Goldberg. Available

به مرور لکه ها گسترده شده و ممکن است سطح وسیعی از برگها را درگیر کنند. لکه ها ممکن است روی میوه ها و دانه ها هم مشاهده شوند و گسترش پیدا کنند و موجب نابودی و فاسد شدن میوه و فروافتادن آن شوند (تصاویر شماره ۱ و ۲). لکه های ایجاد شده در اثر بیماری سپتوریوز در درختان پسته معمولا دارای حاشیه قرمز رنگ هستند (تصاویر شماره ۱ و ۲).

علاوه بر برگها ممکن است بیماری به جوانه ها هم سرایت کند و موجب آلودگی شود. راه اصلی مبارزه با بیماری بخصوص در کشورهای پسته خیز حاشیه دریای مدیترانه (یونان، ترکیه و ...) استفاده از سولفات مس بصورت پاشش روی شاخ و برگ است. زمستانگذرانی عامل بیماری سپتوریوز پسته در برگهای فروریخته شده موجود در کف باغ است. در اوایل فصل بهار و مهیا شدن شرایط از نظر رطوبت و دما اسپوره های عامل بیماری از برگهای ریخته شده در کف باغ رها شده و موجب گسترش آلودگی در باغ می شود. باد توام با بارندگی نقش مهمی در توسعه بیماری دارد.

اساس مبارزه با بیماری، استفاده از قارچ کش هاست و تاکنون قارچ کش های مختلفی برای مبارزه با بیماری مورد استفاده قرار گرفته اند (بیشتر در ایالات متحده). علاوه بر مبارزه شیمیایی که مهمترین راه

بیماری های برگ به آن دسته از امراض گیاهی گفته می شود که عامل بیماری (باکتری، قارچ و...) به برگها حمله می کند و موجب آسیب به برگها می شود. علاوه بر بیماری های برگ، آفات برگ هم در درختان پسته وجود دارند که موجب خسارت به برگها می شوند از جمله آفات برگخوار در درختان پسته، پروانه برگخوار (راو پسته *Ocnieriaterebinthina*) است. بیماری ها و آفات برگ نهایتا موجب ایجاد آسیب به برگها شده و گاه موجب برگریزی می شوند و درختی که برگ خود را در بهار و تابستان از دست بدهد طبعاً بازدهی مناسبی نخواهد داشت.

بیماری های برگ در بسیاری از نقاط پسته خیز ایران بیماری های مهمی نیستند چون اساسا بیماری های برگ در درختان پسته نیاز به رطوبت نسبتا بالا برای رشد و توسعه دارند که در شرایط خشک باغات پسته ایران در بسیاری از مناطق این امر اتفاق نادری است. این احتمال وجود دارد که در سالهایی که بارانهای بهاره متعدد و تراکم بالای درختان (عدم تهویه مناسب بین درختان) وجود داشته باشد امراض برگ قارچی در پسته بروز نماید و با مهیا شدن شرایط رشد و گسترش بیماری، این امراض برگ به بیماری های مهمی در درختان پسته تبدیل شوند.

اگرچه بیماری سپتوریوز برگ در ایران بیماری مهمی نیست اما در ایالات متحده آمریکا و باغات کالیفرنیا این بیماری بعنوان یکی از بیماری های مهم برگ در درختان پسته محسوب می شود. این بیماری در سال ۱۹۸۸ در بیش از ۲۰۰۰ ایکر از باغات پسته رقم Kerman در ایالات Arizona در ایالات متحده حادث شد. علاوه بر باغات کالیفرنیا، بیماری سپتوریوز از بسیاری دیگر از نقاط پسته خیز آمریکا مانند یوتا، تگزاس، آریزونا و نوادا و همچنین در سایر نقاط پسته خیز از جمله یونان، ترکیه و... هم گزارش شده است. این بیماری اخیرا از ایران نیز گزارش شده است و در حال حاضر تنها گزارش بیماری از ایران مربوط به استان گلستان است.

نکته کلیدی در اشاعه و توسعه بیماری های برگ از جمله بیماری *Septoria leaf spot* در درختان پسته، وجود رطوبت فوق العاده در شروع فصل رشد در بهار است.

علایم بیماری

شروع علایم در ماههای اولیه فصل بهار در فروردین و اردیبهشت ماه بصورت ایجاد لکه های سیاه رنگ متعدد و ریز روی برگهاست که به مرور این لکه ها بزرگتر شده و در مراحل پیشرفته آلودگی، برگها فرو می افتند. معمولا لکه ها ابتدا قهوه ای رنگ هستند. این لکه ها، محدود میان رگبرگها هستند و زاویه دارند.

تصویر شماره ۲. علایم بیماری سپتوریوز پسته گزارش شده از (California (Septoria spp.)

مبارزه با سن و سنگ

نجمه زین الدینی میمند کارشناس ارشد حشره شناسی

شکل ۱. نمونه‌هایی از سنک‌های آفت.

شکل ۲. نمونه‌هایی از سنک‌های دشمن طبیعی

سن‌ها و سنک‌ها، از جمله آفات مهم باغ‌های پسته کشتور هستند که باعث خسارت اقتصادی می‌شوند؛ اما به دلیل این که مانند پسیل (شیره خشک) به طور عمومی و هر ساله شدت خسارت بالایی ندارند، کمتر مورد توجه باغداران قرار می‌گیرند. سن‌ها و سنک‌ها از راسته خرطوم مفصلی‌ها هستند. به برخی از سن‌ها به علت کوچکی جثه، سنک‌های پسته (سن‌های کوچک) می‌گویند. بر اساس مطالعات انجام شده در سال ۱۳۹۰ در باغ‌های پسته شهرستان رفسنجان تعداد ۴۶ گونه سن و سنک جمع‌آوری و شناسایی شدند. از این بین تعداد ۱۹ گونه آفت، ۷ گونه دشمن طبیعی هستند و ۲۰ گونه (روی علف‌های هرز) در باغات زندگی می‌کنند و به درختان آسیبی نمی‌رسانند. گونه‌هایی که تا کنون خسارتی از آنها مشاهده نشده است، ممکن است به علت سم‌پاشی‌های بی‌رویه و یا عوامل دیگر (مثلاً عدم وجود علف هرز دلخواه) به آفت تبدیل شوند. در این مقاله سعی شده، سن‌ها و سنک‌ها از نظر خصوصیات ظاهری و رفتاری معرفی شوند و در مورد زمان تقریبی خسارت و نحوه کنترل آن‌ها توضیح داده شود.

۱. سنک‌ها

از بین سنک‌های شناسایی شده در این بررسی، تعداد ۱۱ گونه خسارت‌زا (شکل ۱) و تعداد ۷ گونه دشمن طبیعی (شکل ۲) سایر سنک‌ها بوده و در باغات زندگی می‌کنند و خسارتی ندارند؛ در نتیجه بایستی دقت شود برای مبارزه فقط با سنک‌های آفت مبارزه صورت گیرد. سنک‌های آفت، خرطومشان زیر سینه جمع می‌شود، اما در سنک‌های شکاری، خرطوم به صورت منحنی زیر سر قرار می‌گیرد.

سنک‌ها به دلیل کوچکی جثه (به خصوص در مراحل پورگی)، تحرک زیاد، زندگی و تغذیه در لابه‌لای خوشه‌های متراکم و انبوه درختان پسته کمتر مورد توجه قرار می‌گیرند؛ باید توجه داشت که تحرک زیاد سنک‌ها و ظهور زودتر آنها در باغ، نسبت به سن‌ها باعث می‌شود که خسارت وارده توسط آنها نیز بیشتر باشد. سنک‌ها به رنگ‌های مختلف سبز، قهوه‌ای، خاکستری و ... وجود دارند؛ اما کشاورزان سنک‌ها را بیشتر با رنگ سبز می‌شناسند. این حشرات در اوایل فصل بهار (فروردین و اردیبهشت ماه) روی درختان مشاهده می‌شوند.

سنک‌ها به طور عمده در اوایل رشد میوه و قبل از سخت شدن پوست استخوانی، از میوه تغذیه

که جمعیت این آفت به علت حساسیت بالای این حشره به سموم مورد استفاده در فصل بهار، کاهش می‌یابد. نکته مهم، آن است که در صورت وجود این آفت در باغ، از حذف علف‌های هرز خودداری شود. لازم به ذکر است که در نمونه برداری‌ها، سنک‌ها در علف‌های هرزی چون اسپند، خارشتر، علف‌شور، درمنه، قیچ، سلمه، یونجه، مرغ، زلف پیر و خاکشیر مشاهده شدند.

۲. سن‌ها

سن‌ها از آفات درجه اول باغ‌های پسته می‌باشند که همه ساله خسارت قابل ملاحظه‌ای به محصول پسته وارد می‌آورند. از بین سن‌هایی که از مناطق مختلف شهرستان رفسنجان طی نمونه‌برداری‌های سالهای ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ جمع‌آوری شد، تعداد ۷ گونه که به رنگ‌های سبز یا قرمز بودند، خسارت

می‌نمایند (شکل ۳) این زمان حساس‌ترین مرحله آفت می‌باشد به همین دلیل خسارت زیادی می‌زنند. باغداران، سیاه شدن میوه‌ها در اوایل فصل رشد پسته را در اصطلاح داغوی پسته می‌نامند. از آنجایی که خرطوم سنک‌ها ضعیف است، بعد از تشکیل پوست استخوانی نمی‌توانند خسارت بزنند.

مبارزه

در صورتی که از زمان تشکیل میوه تا سخت شدن پوست استخوانی، با انجام کنترل‌های تصادفی در باغ، یک سنک در یک خوشه در هر درخت مشاهده شود، مبارزه با این آفت الزامی می‌باشد. این بررسی با تکان دادن خوشه بر روی یک سطح صاف مانند سینی انجام می‌شود. برای مبارزه با این آفت بهتر است از سموم مجازی که توسط مراجع ذیصلاح توصیه شده است استفاده نمود. لازم به ذکر است

پسته خسارت بزنند. لازم به ذکر است که بیشتر گونه‌های سن‌های سبز به طرف نور چراغ جلب می‌شوند. در برخی سال‌ها نوعی سن به رنگ قرمز نیز طغیان کرده و باعث خسارت می‌شوند. این سن به نور جلب نمی‌شود. در باغاتی که خسارت سن مشاهده می‌شود ولی تله نوری جلبی نداشته باشد امکان خسارت سن قرمز وجود دارد. برای از بین بردن این نوع سن بهتر است مبارزه در شب انجام شود؛ زیرا این سن از گرما گریزان است و در هوای خنک مخصوصاً شب‌ها خسارت بیشتری می‌زند. چنانچه با انجام کنترل‌های تصادفی در باغ، یک سن در یک خوشه در هر درخت مشاهده شود، مبارزه با این آفت الزامی می‌باشد.

خسارت

سن‌ها در اول فصل باعث خشک شدن و ریزش دانه‌های پسته شده و در طول تابستان باعث ایجاد لکه‌هایی روی مغز و انتقال قارچ عامل بیماری ماسوی پسته می‌شوند. بایستی دقت شود خسارت سن‌ها با کمبود کلسیم اشتباه نشود؛ در کمبود کلسیم دانه‌های پسته از نوک شروع به سیاه شدن می‌کنند، اما در سن‌زدگی از جای نیش سن، قطرات شفاف خارج می‌شود و در ادامه سطح خارجی میوه، سیاه و بر سطح داخلی، لکه‌های سفید رنگ مشاهده می‌شود (شکل ۵).

مبارزه

- حمایت از دشمنان طبیعی به ویژه زنبورهایی که تخم سن را پارازیت می‌کنند با کاهش دفعات سم‌پاشی و جلوگیری از سم‌پاشی بی‌رویه
- اجتناب از کندن و از بین بردن میزبان‌های وحشی در مناطق کوهستانی و دشت‌های اطراف باغ‌های پسته
- اجتناب از کندن و از بین بردن علف‌های هرز میزبان سن داخل باغ‌های پسته در زمان حمله سن
- از بین بردن علف‌های هرز در اواخر فصل برداشت محصول برای از بین بردن کانون‌های زمستان‌گذرانی آفت
- استفاده از سموم مجازی که توسط مراجع ذیصلاح معرفی می‌شود

منابع:

- زین‌الدینی میمند، ن. ۱۳۹۰. مطالعه‌ی فونستیک سن‌های باغ‌های پسته شهرستان رفسنجان (استان کرمان) و بررسی مولکولی برخی از گونه‌های آن. پایان‌نامه دوره کارشناسی ارشد حشره‌شناسی کشاورزی، دانشگاه فردوسی مشهد.
- هاشمی‌راد، ح. ۱۳۷۷. سن‌های زیان‌آور باغ‌های پسته استان کرمان. انتشارات معاونت امور باغبانی کرمان.

<http://www.ipm.ucdavis.edu/PMG/r605300411.html>

شکل ۳. خسارت سنک‌های پسته

شکل ۴. نمونه‌ای از سن‌های باغ‌های پسته

شکل ۵. خسارت سن‌های پسته

بیشتری به باغ‌های پسته وارد می‌کنند (شکل ۴). و در اوایل اردیبهشت روی درختان پسته ظاهر شده و خسارت می‌زنند. البته ممکن است سن‌ها در زمان خشکسالی از اول سال هم روی درختان می‌آیند و در پناه‌گاه‌های مختلف به سر می‌برند

نکات کلیدی در مبارزه با پروانه چوبخوار پسته

دبیرخانه انجمن پسته ایران

آگاهی از جمعیت ساکن آفت در باغ نیاز می باشد. روشهای تخمین جمعیت آفت
۱. چیدن یا شکستن سرشاخه ها و شمارش تعداد سرشاخه در درختان که عارضه آلودگی به لارو پروانه چوبخوار را نشان می دهد. (تصویر ۳)

روش های مبارزه با پروانه چوبخوار پسته
۱. اثر حشرات مفید کنترل کننده آفت در طبیعت: پارازیتیسیم شفیره ها، تغذیه حشرات مفید از تخم های پروانه چوبخوار
۲. برای مبارزه شیمیایی (استفاده از سموم) به پیش

پروانه چوبخوار پسته در بخشی از چرخه زندگی خود (مرحله لاروی حشره)، ضررهای کلانی به باغات پسته استان کرمان در ۳۰ سال اخیر وارد کرده است. بطوری که در بسیاری از باغات استان، آلودگی به این آفت در بیش از ۹۵ درصد درختان پسته گزارش شده است.

نوع زیان عبارت است از: خسارت به شاخه های بارور یکساله و کاهش چشمگیر حجم تولید محصول سال های آینده، از بین بردن حجم قابل توجهی از محصول سال جاری، افزایش هزینه های مربوط به هرس و از بین بردن شاخه های آلوده به لارو این حشره.

در ۵ سال اخیر به علت توسعه سطح زیر کشت باغ های پسته در دیگر استان های کشورمان، شاهد افزایش قابل توجه جمعیت این حشره در این مناطق هستیم. جمعیت در حال رشد پروانه چوبخوار، امکان خسارت زیادی را در سایر استان های پسته خیز کشور بوجود می آورد. به قصد پاسخگویی به نیاز احتمالی باغداران پسته کشور برای مبارزه با این حشره زیان بار مطالب زیر ارائه می گردد.

مشخصات ظاهری حشره

عرض با بالهای باز ۱۱ تا ۱۳ میلیمتر، رنگ بال جلویی تیره و سیاه، دارای ۲ لکه زرد در روی بال (لکه زرد بزرگ در وسط و لکه زرد کوچکتر در راس بال). باید توجه داشت که شفیره پروانه چوبخوار در اول فصل رشد (اسفند ماه) بر روی سرشاخه ها ی درختان پسته مشاهده می شود.

دوره خروج حشرات کامل

شروع: اوایل فروردین

اوج: اواخر فروردین

پایان: اوایل اردیبهشت

- تخم ریزی بصورت انفرادی و بر روی محور خوشه ها و سرشاخه های یک ساله
- لارو به محض خروج از تخم به داخل محور خوشه و مغز سرشاخه ها نفوذ می کند.

نحوه خسارت و کانال لاروی پروانه چوبخوار

پسته

این حشره با تغذیه از محور خوشه سبب ریزش خوشه ها و میوه های نابالغ و همچنین خشک شدن و ریزش میوه ها در انتهای خوشه ها می گردد. تغذیه حشره از محور سرشاخه نیز باعث ضعف عمومی سرشاخه ها و در نهایت خشک شدن سرشاخه ها می شود. (تصویر ۲).

پروانه چوبخوار بالغ

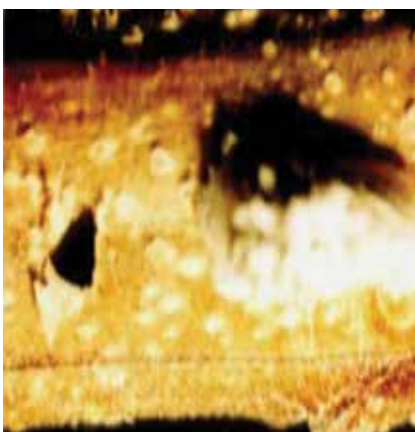

شفیره پروانه چوبخوار

تصویر ۱. شکل ظاهری پروانه چوبخوار بالغ و شفیره آن

تصویر ۲. خسارت و کانال لاروی پروانه چوبخوار پسته

تصویر ۳. روشهای تخمین جمعیت آفت از طریق چیدن یا شکستن سرشاخه ها (راست) و شمارش پیله ها و سوراخ خروجی حشرات کامل (چپ)

سرخرطومی پسته

نجمه زین الدینی میمند
کارشناس ارشد حشره شناسی

حشره بالغ سرخرطومی (*Polydrosusdavatchiie*)، سوسک قهوه‌ای مایل به خاکستری رنگ به طول ۵/۵ تا ۷ میلی‌متر و عرض ۲ تا ۳ میلی‌متر می‌باشد (شکل ۱). ظهور حشره بالغ سرخرطومی بر روی درختان پسته همزمان با باز شدن جوانه‌های گل و تقریباً مصادف با دهه اول فروردین است. این سوسک از جوانه‌های درخت پسته تغذیه می‌کند. هر حشره ماده بطور متوسط روزانه ۶ تا ۱۳ عدد تخم می‌گذارد. دوره خروج از تخم حدود ۲ هفته طول می‌کشد. تخمگذاری به صورت کپه‌ای روی علف‌های هرز صورت می‌گیرد. تخم‌ها بیضی شکل، کشیده و به طول ۱ میلی‌متر هستند، ابتدا شیری رنگ بوده و بتدریج سیاه رنگ می‌شوند. لاروها سفیدرنگ و بطول ۱ میلی‌متر می‌باشند و پس از خروج از تخم به داخل خاک نفوذ می‌کنند. سرخرطومی در سال یک نسل دارد و زمستان را به صورت حشره کامل در خاک (مخصوصاً خاکهای سبک و شنی) و پناهگاه‌های زمستانه می‌گذراند.

حشرات کامل مهمترین مرحله خسارتزای آفت هستند که اواخر اسفند و اوایل بهار روی درختان مستقر شده و از جوانه‌های رویشی و زایشی تغذیه می‌کنند. قدرت پرواز حشرات بالغ کم می‌باشد. در ارقام (پیوند) پسته زودگل خسارت بیشتری می‌زند. این حشره تا زمانی که جوانه‌ها باز نشده‌اند از جوانه تغذیه می‌کنند. زمانی که جوانه‌ها باز می‌شوند تغذیه این آفت کم می‌شود. نتیجتاً زمان مناسب برای مبارزه قبل از باز شدن جوانه می‌باشد. این سوسک به صورت دسته جمعی تغذیه می‌کند و جوانه‌ها را نصفه می‌خورد (در یک سرشاخه چند حشره بالغ تغذیه می‌کنند). لاروها از درخت پسته تغذیه نمی‌کنند. این آفت در مناطق پسته خیز رفسنجان و سیرجان وجود دارد.

کنترل و مبارزه

زمان مبارزه با این آفت قبل از باز شدن جوانه‌ها و در زمانی است که سوسک سرخرطومی در حداکثر ۵ درصد محل جوانه‌ها مشاهده شود. هدف اصلی سمپاشی، جوانه‌ها هستند. استفاده از سم دیازینون به نسبت ۱/۵ در هزار مؤثر می‌باشد. در صورتی که ۱ تا ۲ لیتر روغن در هزار لیتر آب به همراه سم استفاده شود دوام سم افزایش می‌یابد.

شکل ۱. حشره کامل سرخرطومی پسته (گرفته شده از سایت کرمان زمین)

منابع:

- اصول کاربردی کاشت و مراقبت باغ پسته-۱۳۸۴- میر بهروز غیبی، سهراب جوادی خسرقی- نشر علوم کشاورزی
- موسسه تحقیقات پسته ایران (<http://www.pri.ir>)
- سایت کرمان زمین (www.kermanzamin.com)

۲. شمارش پیله‌ها و سوراخ خروجی حشرات کامل (شمارش تلفیقی از پیله‌ها و سوراخ خروجی) (تصویر ۳)

تعیین زمان مبارزه

۱. بازدید از سرشاخه‌ها (شمارش پیله‌های باز شده) و در صورت مشاهده بیش از ۳ پیله در هر درخت مبارزه ضروری است چرا که در شرایط فوق تراکم و چرخه حیات حشره به نحوی است که آنرا نسبت به مبارزه شیمیایی آسیب پذیر می‌کند (مرحله تخم و لارو).

۲. تله فرمونی (پیش آگاهی و تعیین مناسبترین زمان مبارزه):

استفاده کارآمد از تله‌های فرمونی نیاز به قرار دادن تعداد مناسب تله بر اساس سطح زیرکشت می‌باشد. این تراکم تله حداقل دو تله در هر هکتار با رعایت فاصله حداقل ۵۰ متر از یکدیگر می‌باشد. زمان تله‌گذاری باید با دیدن اولین شفیره‌ها همزمان باشد، چرا که لازم است تمام حشرات بالغ که از شفیره‌ها خارج می‌شوند، توسط تله‌ها شناسایی و شمارش شوند. پس از تله‌گذاری نیاز است که بصورت روزانه از تله بازدید شود و تعداد پروانه‌های بالغ چوبخوار که در تله شکار شده‌اند، شمارش شوند و اجساد حشره‌های به دام افتاده از روی سطح چسبنده تله‌ها جدا شوند. لازم به ذکر است که استفاده از این روش نیاز به نگهداری آمار روزانه پروانه‌های چوبخوار به دام افتاده در تله‌ها، بر حسب منطقه تله‌گذاری شده در باغ دارد. در هر ناحیه از باغ که تعداد پروانه‌های به دام افتاده از بین ۵ تا ۱۰ حشره در روز تجاوز کرد، بسته به امکان باغدار برای سمپاشی با سرعت مناسب بر حسب مساحت آلوده به آفت (محدوده زمانی مبارزه با این آفت حداکثر ۳ هفته می‌باشد) اقدام برای مبارزه شیمیایی ضروری است.

مبارزه شیمیایی با پروانه چوبخوار پسته

۱. حشره کش لاروین (۸۰٪ DF) ۱,۵ لیتر در هزار (سبب افزایش جمعیت پسیل و شپشک‌های واوی و تنه‌ای پسته می‌شود).
۲. حشره کش رانر ۰,۵ لیتر در هزار + روغن ولک ۵ لیتر در هزار.
۳. حشره کش مچ (Mach) ۱,۵ لیتر در هزار + روغن ولک ۵ لیتر در هزار.
۴. استفاده از پماد ترکیبی فرمون و سم در میانه اسفند ماه با دوام و اثرگذاری تا اواسط اردیبهشت ماه

یکی از منابع اصلی تهیه این مقاله، مطالب ارائه شده در دوره آموزشی جامع پسته کشور (شیراز- ۲۸ آبان تا ۱ آذر ۹۲)، "بخش آفات پسته و مدیریت آنها" است که توسط آقای مهندس حمید هاشمی راد ارائه گردید.

مدیریت مبارزه با علف های هرز در باغ پسته

پروین پرنده افشار، کارشناس ارشد مدیریت حفظ نباتات استان کرمان

زهرا اشرف زاده کارشناس مدیریت حفظ نباتات استان کرمان

علف هرز هرز

یکی از مشکلات جدی باغداران، از بین بردن علف های هرز می باشد. علف های هرز با ایجاد رقابت برای بدست آوردن آب و غذا و همچنین با میزبانی برخی از آفات مانند سن ها مشکلاتی را برای باغداران ایجاد می کنند.

سالانه هزینه های زیادی نظیر هزینه نیروی کارگری، هزینه ماشینی و هزینه خرید انواع سموم به منظور از بین بردن علف های هرز صرف می شود، که هریک به نوبه خود در افزایش هزینه های تولید سهم داشته و همچنین استفاده نادرست و بی رویه از مواد شیمیایی در کنترل علف های هرز موجب به خطر انداختن سلامت غذایی و ایجاد آلودگی های زیست محیطی می شود.

خسارت علف های هرز در باغ پسته را می توان به شرح زیر دسته بندی کرد:

- رقابت بر سر آب و مواد غذایی؛

- تولید مواد آلوپاتیکی (این مواد از ریشه یا بقایای علف های هرز ایجاد شده و گاهی باعث زردی یا کاهش رشد محصول می گردد)؛

- نقش علفهای هرز بعنوان پناهگاه آفات و عوامل بیماری زا و جوندگان؛

- ایجاد مشکل در عملیات نگهداری باغات و برداشت محصول.

اما علف های هرز جنبه های مفیدی نیز دارند که می توان به موارد زیر اشاره کرد:

- حفظ دشمنان طبیعی آفات

- تعدیل نوسانات حرارتی

باید توجه داشت شرایط آب و هوایی مناطق پسته خیز کشور، کمبود آب و طولانی شدن فواصل آبیاری نقش مهمی در وضعیت علف های هرز باغ های پسته دارد. علف های هرز این باغ ها معمولاً با شرایط خشک، کم آبی و گرماهای طولانی سازگاری پیدا نموده اند.

از علف های هرزی که در باغ های پسته بیشتر مشاهده می شود، می توان به مرغ (هریز یا مور)، کاتوس (گزیچ)، اسفناج باغی (سلمه چنار)، سلمه تره (سلمه)، علف شور (زارقو)، پیچک صحرایی و نی اشاره نمود.

علف هرز هرز

معمولاً به صورت لکه ای در باغ ظاهر می شود. ترشحات سمی ریزوم های (اندام های رویشی قابل تکثیر) آن موجب ضعف درختان، زردی و کم رشدی درختان شده و گاهی رشد آن در اطراف طوقه سبب رشد عوامل بیماری زا می شود.

علف هرز کاتوس (گزیچ)

از علف های هرز مهاجم باغ های پسته است. بذر آن به وسیله باد پراکنده می شود و پس از تثبیت بذر در خاک، در سال های بعد به وسیله ریزوم تکثیر می یابد. این علف هرز با بالا رفتن از روی درختان، به شکل چتری روی درخت را پوشانده و مانع رسیدن نور کافی به درختان و در نتیجه کاهش رشد، زردی درختان، کاهش عملکرد و کاهش کیفیت محصول می گردد.

علف های هرز شور، اسفند و پنیرک

میزبان واسط سن های پسته بوده و در سال هایی که مراتع دچار خشکسالی شوند، این سن ها به باغ های پسته هجوم آورده و در روی این علف های هرز به زندگی و تکثیر می پردازند.

علف های هرز از مک (مکو) و خارشتر (آدور)

علف هرز خارشتر به علت داشتن ریشه عمیق، به شدت در بدست آوردن آب و مواد غذایی با درختان به رقابت می پردازد.

علف هرز انگل سس درختی

اخیراً در بعضی از باغ های پسته مشاهده می شود که این علف هرز به شکل اندام های طنابمانندی دور شاخه های درختان پیچیده و به دلیل تغذیه از گیاه میزبان، به تدریج باعث خشک شدن درختان می شود. بذر این علف هرز معمولاً به وسیله کودهای نیوسیده دامی وارد باغ می شود و پس از استقرار در خاک به وسیله علف های هرز کف باغ به درختان منتقل می گردد.

مدیریت مبارزه

تصمیم گیری در خصوص زمان، مکان و شیوه مبارزه با علف های هرز به شناخت کامل رابطه بین محیط، رفتار آفات و دشمنان طبیعی آفات و علف هرز موجود بستگی دارد.

- قبل از احداث باغ، با آبیاری و شخم های متوالی قبل از به گل و بذر رفتن علف هرز و یا استفاده از علف کش های عمومی می توان میزان ذخیره بانک بذری باغ را کاهش داد.

- شرط اول در مهار علف های هرز، رعایت بهداشت باغات می باشد مانند جلوگیری از به بذر رفتن علف های هرز، استفاده از ابزار و ماشین های کشاورزی تمیز و عاری از بقایای علف هرز، پیشگیری از ورود علف هرز، استفاده از کودهای پوسیده و خاک های تمیز و در مجموع هر اقدامی که مانع از پیدایش علف هرز می شود.

- استفاده از شخم عمیق در اواخر زمستان نیز نقش مهمی در مدفون کردن بذر و ریزوم های بعضی از علف های هرز دارد.

- استفاده از کودهای پوسیده دامی و درون چالکود. - استفاده از شخم و تیلر در اوایل فصل رویش برای کاهش علف های هرز یک ساله.

- بعضی از علف های هرز چند ساله مانند مرغ (هریز)، پیچک صحرایی، کاتوس، خارشتر و شیرین بیان توسط ریزوم تکثیر می یابند بنابراین قطعه قطعه شدن ریزوم ها باعث پراکنده شدن و تکثیر بیشتر این گیاهان می گردد، بنابراین تا جایی که ممکن است باید از شخم های غیر ضروری خودداری کرد. برداشتن لکه ها، سرزنی و استفاده از علف کش در محل لکه های این گیاهان از

علف هرز شور

علف هرز اسپند

علف هرز گزیبج

علف هرز شیرین بیان

علف هرز سس

علف هرز مکو

درجه حرارت بالا که خطر بخار شدگی وجود دارد نباید به کار رود. استفاده از آب فاقد املاح سنگین و مواد قلیایی برای افزایش کارایی این علف کش ضروری می باشد. میزان مصرف آن بسته به تراکم علف های هرز بین ۱۵ تا ۲۰ لیتر در هزار است. از روش تقسیطی با فاصله ۴ روز به میزان ۸ لیتر در هزار می توان استفاده نمود. استفاده از کود سولفات آمونیوم برای کاهش مصرف سم و کاهش قلیائیت آب سمپاشی به میزان ۷ تا ۸ کیلوگرم در هزار می توان استفاده نمود. (برای استفاده از سولفات آمونیوم می توانید به مقاله استفاده از کود سولفات آمونیوم برای کارایی بیشتر علف کش گلایفوزیت چاپ شده در ماهنامه داخلی انجمن پسته شماره ۸۷ - اردیبهشت ۹۲ مراجعه نمایید)

- یکی از روش های خوب برای کنترل علف های هرز در باغ های پسته، آن است که قبل از به گل و بذرفتن علف های هرز از علف کش پاراکوات استفاده کرد. در این حالت علف های هرز یک ساله کنترل می شوند و علف های هرز چند ساله ضعیف شده در صورت نیاز با یک بار سمپاشی دیگر با دوز پایین تر علف کش گلایفوزیت کنترل خواهند شد.

- راه کنترل سس، استفاده از کودهای دامی کاملاً پوسیده و کنترل علف های هرز کف باغ است. در صورت آلوده شدن درخت به این انگل، می توان قبل از به گل رفتن انگل، با بریدن شاخه های آلوده به انگل تا ۱۵-۱۰ سانتی متری محل آلودگی و سوزاندن آن ها از گسترش آن جلوگیری کرد.

منابع :

- خلقانی، جواد. ۱۳۸۴. آستانه های کنترل علف های هرز. نشر آموزش کشاورزی.
- زند، اسکندر. موسوی، ک و حیدری، ا. ۱۳۸۷. علف کش ها و روش های کاربرد آنها. انتشارات جهاد دانشگاهی مشهد.
- کوچکی، علیرضا. ظریف کتابی، ح و نخ فروش، ع. ۱۳۸۰. مدیریت علف های هرز. انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد.
- موسوی، محمدرضا. ۱۳۸۹. کنترل علف های هرز (اصول و روش ها). انتشارات مرز دانش.

افزایش این علف های هرز جلوگیری خواهد کرد. - استفاده از علف کش ها در تلفیق با سایر روش ها امکان پذیر می باشد. در هنگام مصرف علف کش ها، علف های هرز بایستی شاداب و فعال باشند. آبیاری چند روز قبل از سمپاشی، موجب شاداب شدن علف های هرز و جذب بهتر علف کش خواهد شد. سرما، گرمای زیاد و تشنگی علف هرز، اثر علف کش را کاهش خواهد داد.

علف کش هایی که می توان در باغ های پسته استفاده نمود به شرح زیر می باشد:

- پاراکوات (گراماکسون): علف کش تماسی است که با قسمت های سبز گیاه تماس یافته و علف هرز را از بین می برد. این علف کش برای کنترل علف های هرز یک ساله کاربرد دارد که بهتر است در مرحله قبل از گلدهی به کار رود. این علف کش روی برگ درختان و پاجوش نباید پاشیده شود. آب همراه آن نباید گل آلود یا دارای املاح زیاد باشد زیرا آن را کم اثر می کند. میزان مصرف آن بسته به تراکم علف هرز بین ۳ تا ۵ لیتر در هزار می باشد.

- گلایفوزیت (رانداپ): علف کش سیستمیک می باشد که قادر است علف های هرز دائمی را کنترل نماید. حین سمپاشی فشار دستگاه سمپاش باید پایین باشد تا محلول علف کش هنگام خروج از نازل با فشار خارج نگردد. در روزهای گرم با

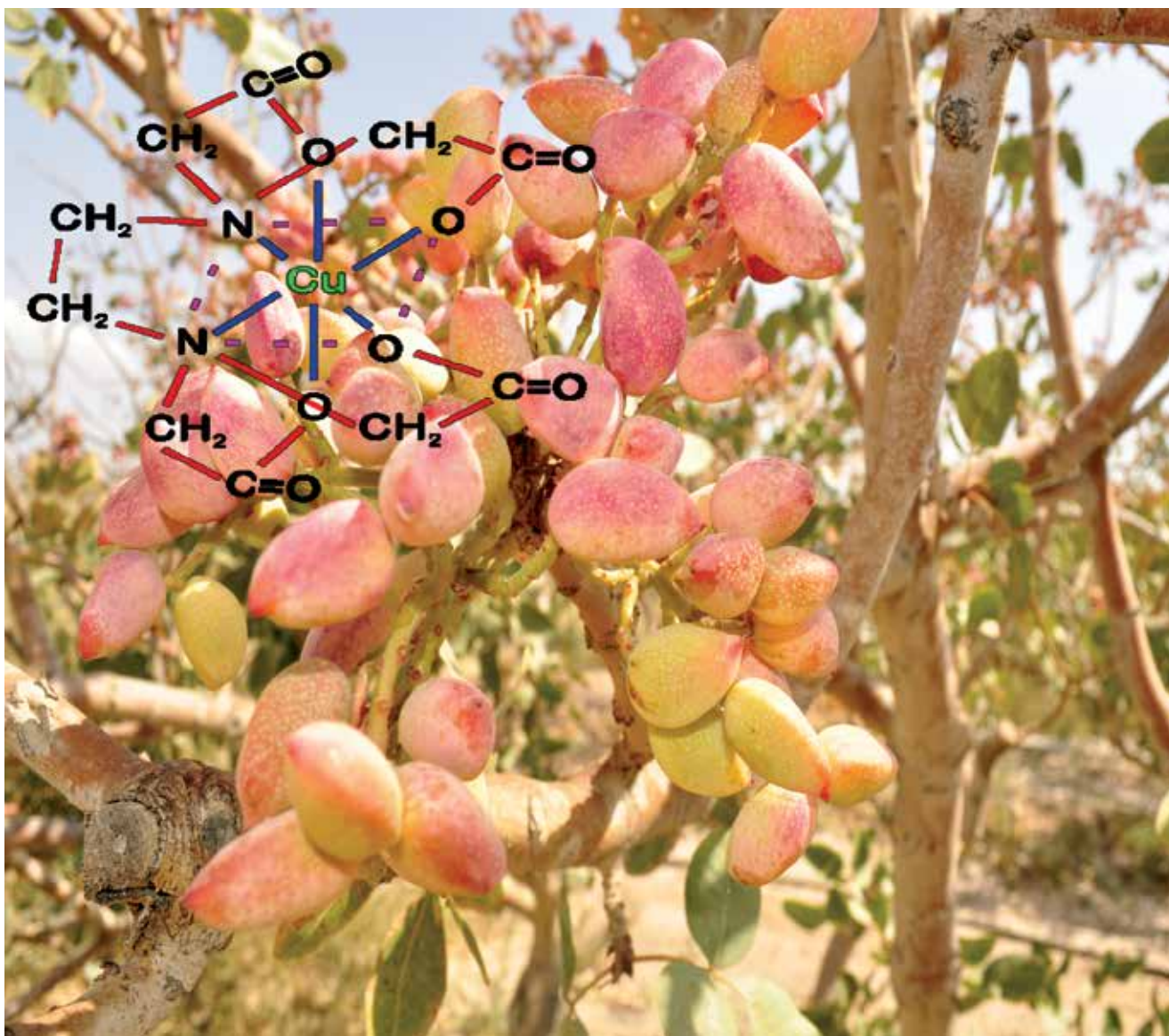

علف هرز آدور

کلاتها و اهمیت ویژه کودهای کلاته در تغذیه درختان پسته

محمدجمالیزاده

کارشناس ارشد بیماری شناسی گیاهی و عضوانجمن پسته ایران

مولکول های شیمیایی کلاته کننده به یک ترکیب شیمیایی حاوی عنصر (روی، آهن و ...) تبدیل می شود، که در محیط خاک پایدار و قابل جذب توسط گیاه می باشد. کلاته کننده ها عواملی هستند که موجب کلاته کردن عناصر غذایی دو ظرفیتی می شوند. این عوامل کلاته کننده می توانند اسیدهای آلی (مانند ترکیبات اسیدهای آمینه) و حتی مولکولهای مصنوعی ساخته دست بشر باشند. عوامل کلاته کننده عناصر فلزی به سه دسته

ماکرو (نیتروژن، فسفر، کلسیم و پتاسیم) و عناصر میکرو (آهن، روی، مس و...) دسته بندی می شوند. در مورد بسیاری از کودهای شیمیایی، بخصوص کودهای حاوی عناصر میکرو، وقتی که به برچسب تجاری ظرف حاوی کود دقت کنید، ممکن است با واژه کلات یا کلاته شده روبرو شوید. در حقیقت عنصری که کلاته شده عنصری است که در داخل اتم های یک مولکول کلاته کننده محصور شده است. کلاته شدن، فرایندی است که در آن یک عنصر فلزی دو ظرفیتی مانند آهن یا روی، توسط

اهمیت تغذیه صحیح درختان پسته بر هیچ کس پوشیده نیست و اگر برنامه تغذیه ای مناسبی برای درختان پسته وجود نداشته باشد قطعاً درختان پسته بازدهی مورد نظر را نخواهند داشت. لذا به منظور دستیابی به راندمان تولید اقتصادی مطلوب بایستی کودهای شیمیایی و کودهای آلی (گاوی، گوسفندی، مرغی و...) را بصورت مجزا یا مخلوط در خاک باغات پسته مورد استفاده قرار داد. عناصر شیمیایی که به منظور تغذیه در درختان پسته مورد استفاده قرار می گیرند به دو دسته عناصر

لازم به ذکر است که در مورد استفاده از بعضی ترکیبات عناصر فلزی (مانند سولفات روی)، به خصوص در روش محلول پاشی، اختلاط عناصر غیر کلاته، مشکل ساز می باشد و موجب مسمومیت با عواقب برگ سوزی می شود. در شرایط مذکور، علائم بروز برگ سوزی شامل ایجاد لکه های کوچک سیاه سوختگی (نکروزه) و حتی ایجاد سوختگی گسترده می باشد. اما زمانی که عناصر بصورت کلاته شده در ترکیب کود موجود باشند، امکان بروز مشکل فوق کم می شود. عوامل محدودکننده جذب برگی زیادند و پوسته واکسی (کوتیکول) روی برگ ضخیم پسته می تواند یک عامل اصلی باشد.

به نظر می رسد کارشناسان بهتر است به جای توصیه به استفاده از کودهایی که بیشتر مصرف خاکی دارند و از کیفیت مناسبی برای محلولپاشی برخوردار نیستند، استفاده از کودهای کلاته شده (باکیفیت فرموله شده برای محلولپاشی) را توصیه کنند.

بدلایل مختلف که مهمترین دلیل آن صرفه جویی در هزینه هاست، بسیاری از کشاورزان، سموم آفتکش باغی (دیازینون، اتیون، استامی پرید، دورسبان و ...) را اجباراً با کودهای محلولپاشی مختلف (اسیدهای آمینه، کودهای ماکرو و میکرو و ...) مخلوط می کنند و روی درختان می پاشند. باید توجه داشت، زمانیکه عناصرغذایی موجود در کودهای محلولپاشی بصورت کلاته فرموله شده باشند، میتوان سموم و این نوع کودها را بدون مشکل چندانی اختلاط داد و در موعد مناسب روی درختان پاشید. در مورد امکان اختلاط سموم آفت کش باغی با کودهای کلاته میکرو باید قبل از اختلاط و استفاده با سازنده این کالاها مشورت شود.

منابع:

- Fullerton, T. 2004. "Chelated Micronutrients." Agro Services International Inc. <http://www.agroservicesinternational.com/Articles/Chelates.pdf>.
- Lindsay, W. L. 1974. "Role of Chelation in Micronutrient Availability in the Plant Root and Its Environment", edited by E. E. Carson, 507-524. Charlottesville: University Press of Virginia.
- Sekhon, B. S. 2003. "Chelates for Micronutrient Nutrition among Crops." Resonance 8 (7): 46-53. <http://www.springerlink.com/content/8x4gr6850h346718/>.
- Norvell, W. A. 1972. "Equilibria of Metal Chelates in Soil Solution in Micronutrients in Agriculture", edited by J. J. Mortvedt, P. M. Giordano, and W. L. Lindsay, 115-136 Madison, WI: Soil Science Association of America.

بافت گیاهان می شوند باعث ایجاد مسمومیت یا کمبود در گیاهان می شوند.

۵- یک نکته جالب دیگر در مورد عامل کلاته کننده EDTA این است که وجود این ماده در داخل بافت گیاهی خود بعنوان ماده پیش سازنده هورمون رشد یا هورمون اکسین عمل می کند. در مواردی که درختان پسته دارای رشد رویشی انتهایی کمی باشند، وجود EDTA در ترکیب کود ریزمغذی می تواند مفید باشد، چرا که بصورت غیر مستقیم موجب افزایش هورمون اکسین در بافت درخت خواهد شد. (یکی از خواص هورمون اکسین، تشویق رشد رویشی جوانه انتهایی شاخه های درختان می باشد)

۶- EDTA ماده ایست ارزان و قابل دسترس در بازار ایران.

کمبود عناصر میکرو (آهن، روی، منگنز، مس) و همچنین عنصر سرنوشت ساز کلسیم یک مشکل بسیار اساسی و مهم در بیشتر باغات پسته ایران است و کمتر باغ پسته ای را می توان یافت که درگیر کمبود عناصر میکرو نباشد.

در شرایط عادی در عمده باغات پسته ایران، خاک، سرشار از عنصر کلسیم است، ولی کمبود عنصر کلسیم در بسیاری از باغات پسته ایران مشاهده می شود، به دلیل آنکه علیرغم مقدار کلسیم بالای خاک، درختان نمی توانند کلسیم موجود را جذب کنند. عوامل محدودکننده جذب کلسیم در خاک های آهکی شامل pH بالا، وجود فسفر زیاد، کمبود آب و کمبود مواد آلی می باشد. یکی از راههایی که میتواند کمبود کلسیم در درختان پسته را برطرف کند محلولپاشی ترکیبات کلاته کلسیمی است. البته راه های دیگری نیز وجود دارد، مانند پایین آوردن pH خاک از طریق تزریق اسید سولفوریک و یا استفاده از کودهای حیوانی همراه با کوتاه کردن دوره آبیاری باغات.

اگر مقدار فسفر به عنوان یک عنصر ماکرو در خاک بالا باشد در جذب عناصر میکرو (با وجود مقدار کافی این عناصر در خاک) اختلال ایجاد خواهد شد. اما با کاربرد کودهای میکرو در ترکیبات کلاته شده میتوان مشکل جذب عناصر میکرو را در این شرایط حل کرد. حتی ممکن است دو عنصر میکرو (در صورت کلاته نبودن) روی جذب مناسب هم از خاک اثرات نامطلوب داشته باشند. بعنوان مثال، اگر عنصر آهن و عنصر منگنز بصورت کلاته نشده در یک ترکیب کودی به خاک اضافه شوند، ممکن است سولفات آهن موجود در این ترکیب موجب عدم جذب بهینه سولفات منگنز آن شود. اما وقتی که کود اضافه شده بصورت کلاته باشد این مشکل رخ نمی دهد.

تقسیم بندی می شوند:

۱. عوامل کلاته کننده مصنوعی: این دسته از عوامل کلاته کننده، بهترین گروه مواد شیمیایی هستند که به این منظور استفاده می شوند، به دلیل اینکه کارایی آن ها در هنگام تغییرات اسیدیته یا pH در محلول آبی، کاهش نمی یابد.

۲. عوامل کلاته کننده با قدرت کلات کنندگی متوسط: این مواد شیمیایی، قدرت کلاته کنندگی کمتری نسبت به عوامل کلاته کننده مصنوعی دارند، به دلیل آنکه کارایی آن ها در هنگام تغییرات اسیدیته یا pH در محلول آبی، کاهش می یابد. بنابراین در شرایط قلیایی (آبهای اکثر مناطق پسته کاری ایران) درصدی از ساختار ترکیب خود را با عناصر ریز مغذی از دست می دهند و نتیجتاً کارایی لازم را نخواهند داشت.

۳. عوامل کلاته کننده ضعیف: این مواد در پایین ترین رده کارایی در بین سه گروه مواد شیمیایی کلات کننده قرار دارند. این دسته از عوامل کلات کننده نسبت به تغییرات اسیدیته یا pH آب بسیار حساسند و در اسیدیته های بالا و پایین کارایی لازم را ندارند.

حال سوال مهم اینجاست که بهترین مولکول یا ماده کلات کننده برای کودهای کشاورزی چیست؟ بنظر می رسد بهترین کودهای کلاته کودهایی باشند که عامل کلاته کننده آنها EDTA باشد

شش دلیل مهم برای انتخاب EDTA، وجود دارد که عبارتند از:

۱- ماده EDTA یک ماده بسیار قوی از نظر قدرت کلاته کنندگی عناصر فلزی دو ظرفیتی (کلسیم، روی، آهن و ...) است و پیوندی که این ماده با عناصر فلزی ایجاد می کند بسیار محکم و پایدار است.

۲- EDTA نسبت به تغییرات اسیدیته یا pH بسیار مقاوم است، به صورتی که در محیط های اسیدی و یا قلیایی بالا ساختار مولکولی خود را حفظ می کند و محکم به اطراف یون فلزی موجود می چسبند.

۳- یک خصوصیت بسیار مهم EDTA این است که زمانی که کار اصلی این مولکول (انتقال عناصر فلزی به داخل محیط بافت برگ یا ریشه) به پایان رسید، این ماده به راحتی توسط یکسری از واکنش های آنزیمی از عنصر فلزی جدا می شود.

۴- تجمع یا حضور EDTA در بافت گیاه به مقدار کم یا زیاد موجب مسمومیت یا ایجاد کمبود (به هم خوردن تعادل تغذیه گیاه) در گیاهان نمی شود. بسیاری از مواد کلات کننده ای که وارد

فرایند میوه نشینی (Fruit set) و نقش آن در افزایش عملکرد درختان پسته

حسین رضایی تاج آبادی

کارشناس ارشد باغبانی

کاهش محصول در سال آینده می شود. (تصویر ۱) دادن کودهای ازته همزمان با آخرین نوبت آبیاری قبل از برداشت (شهریور و مهرماه)، سبب افزایش طول عمر تخمک و طولانی شدن دوره گرده افشانی مؤثر در بهار سال بعد می شود. همچنین، مصرف کودهای ازته در این زمان سبب افزایش توان رویشی و ذخیره غذایی درخت در بهار سال بعد می شود. دادن کود ازته بایستی هر چه زودتر (در اوایل پاییز) انجام گیرد تا ازت پس از نفوذ در خاک و جذب توسط ریشه، به بخش های هوایی درخت (جوانه ها) منتقل شود.

روی از جمله عناصری است که نقش فوق العاده مهمی در رشد و عملکرد درخت پسته دارد. بیدار شدن به موقع جوانه های رویشی و زایشی از خواب زمستانه و گرده افشانی موفق، مهمترین نقش این عنصر برای درخت پسته است. درختان پسته مبتلا به کمبود این عنصر دیرتر از درختان سالم از خواب بیدار می شوند، فاصله میانگره ها در روی شاخه کوتاه شده و سرشاخه شکل جارویی پیدا می کند. در حالت کمبود خفیف و متوسط این عنصر ضمن

و ریشه. چنانچه در سال جاری، مراحل توسعه جوانه گل درخت ماده پسته سال بعد را بررسی کنیم، مشخص می شود که کامل شدن ساختمان خوشه گل در درون جوانه ها در اواسط خرداد ماه روی می دهد. پس از آن، یک توقف رشد سه ماهه در جوانه های گل درخت ماده در طول فصل تابستان به دلیل شدت و تعدد تنش های محیطی دیده می شود.

تشکیل آغازنده های تخمک در مهرماه اتفاق می افتد. بنابراین قسمتی از گل که باعث تشکیل میوه در سال بعد می شود، در مهرماه و بعد از برداشت محصول در جوانه های گل ایجاد می شود. برای تشکیل تخمک در اکثر گل های موجود در خوشه، به شرایط مناسب نیاز است. تأخیر در برداشت محصول، بخصوص در سال های پر بار، طغیان آفات به ویژه پسیل، تنش آبی، تغذیه نامناسب و خصوصاً کمبود عناصر ازت، روی و بُر باعث تشکیل گل های نر و ماده عقیم، کاهش تعداد دانه در خوشه (تنکی خوشه)، و در نتیجه،

میوه نشینی (Fruit set) عبارتست از حفظ و به ثمر رساندن میوه توسط درخت که الزاماً وابسته به رویداد حفظ گل‌های درختان پسته می باشد. در این فرایند، عمل لقاح در شکوفه بطور کامل انجام می شود و مانع ریزش شکوفه درختان در اوایل فصل رشد می شود. تشکیل میوه در درختان پسته به عواملی چون طول عمر تخمک، تراکم و قدرت بارورسازی گرده نر، تطابق زمان گلدهی درخت ماده با گرده افشانی درخت نر، فاکتورهای محیطی (درجه حرارت، جهت وزش باد، رطوبت نسبی و بارندگی) و از همه مهمتر تغذیه متعادل بستگی دارد.

افزایش طول عمر تخمک و طولانی شدن دوره گرده افشانی مؤثر، درصد تشکیل میوه را افزایش می دهد. هر شکوفه در روی درخت دارای دوره گرده افشانی مؤثر خاصی است، در صورتیکه در این فاصله زمانی گرده افشانی و لقاح صورت نگیرد کیسه جنینی از بین رفته و میوه تشکیل نمی شود. با استفاده از روش های مناسب می توان عمر تخمک و دوره گرده افشانی مؤثر را افزایش داد.

دوره گرده افشانی مؤثر به دو عامل طول عمر تخمک و مدت زمان لازم برای رشد لوله گرده بستگی دارد.

طول عمر تخمک، زمان رسیدن لوله گرده به تخمک، دوره گرده افشانی مؤثر

طبق فرمول تلقیح مؤثر، هر چه زمان رسیدن لوله گرده به تخمک را کمتر کنیم و طول عمر تخمک را افزایش دهیم فرایند میوه نشینی با سرعت و تعدد بیشتری انجام می شود. عناصر و ترکیبات آلی مغذی تأثیرگذار بر افزایش قدرت باروری مؤثر عبارتند از ازت، روی، بُر، بتائین، اسیدهای آلی، گوگرد، ویتامین های گروه ب و ... که هر کدام با غلظتی خاص نحوه تأثیر متفاوتی دارند. غلظت عناصر و ترکیبات آلی مغذی ذکر شده داخل بافت های درختان در زمانهای زیر تأثیر بسزایی در میزان قدرت باروری درختان دارد:

۱. بلافاصله پس از برداشت و قبل از ریزش برگ ها (قبل از خزان)، به دلیل توسعه جوانه گل و تشکیل تخمک؛

۲. در زمان تورم جوانه ها (اسفند یا اوایل بهار) بدلیل اختلاف زمانی بین فعال شدن بخش هوایی

تصویر ۱. کاهش تعداد دانه در خوشه (تنکی خوشه)

کوتاهی زمان محلولپاشی از یکطرف و همزمان شدن آن با تعطیلات عید نوروز (عدم وجود نیروی کارگری و تراکتور و سمپاش) باعث می شود باغداران نتوانند در آن مقطع زمانی به این محلول پاشی مهم توجه و اقدام نمایند. با وجود محدودیت های ذکر شده و اینکه بعد از برداشت معمولاً یک نوبت سمپاشی علیه نسل زمستانگذران پسپیل انجام می شود، می توان سمپاشی و محلول پاشی را توأم انجام داد و از هزینه های باغداری کاست.

۲. ازدیاد بُر در خاک (طبق آزمایش خاک) ماخذ تصمیم گیری نیست، بلکه کمبود بُر در درون برگ و جوانه ها مهم است، بطوری که بالاترین میزان بُر به آغاز متورم شدن جوانه ها در اواخر زمستان یعنی هنگامی که پرچم و مادگی به حداکثر رشد خود می رسند مربوط است. در زمان گرده افشانی و تلقیح، بین بُر مورد نیاز درخت و آنچه از تجزیه خاک بدست می آید، ارتباط مستقیمی وجود ندارد.

۳. هیچ ارتباط شیمیایی بین شوری آب و بالا بودن میزان بُر وجود ندارد.

منابع:

- مجله علوم و فنون کشاورزی و منابع طبیعی، علوم آب و خاک/ سال چهاردهم/ تأثیر مصرف خاکی، محلول پاشی روی و مس بر خصوصیات کمی و کیفی پسته (تابستان ۱۳۸۹)
- گرده افشانی و تشکیل میوه، ترجمه: دکتر مجید حکمی دانشگاه شیراز ۱۳۷۱
- خلاصه مقالات هشتمین کنگره باغبانی ایران، شهریور ۱۳۹۲، دانشگاه بوعلی سینا
- فصلنامه پسته ایران (مراقبت ها و تغذیه پس از برداشت پسته) پاییز ۱۳۸۶، سلمان محمودی میمند، علی تاج آبادی پور
- سیدی، م. ۱۳۷۷ اثر محلول پاشی بُر و روی بر عملکرد و کیفیت میوه پسته، پایان نامه کارشناسی

در مورد محلولپاشی های بعد از برداشت در باغات پسته، سردرگمی و اختلاف نظر وجود دارد، اما به هر حال، برگهای سالم خزان نرفته امکان جذب عناصر ریزمغذی کلاته با کیفیت را دارند. محلول پاشی های زمان تورم جوانه ها در باغات پسته ای که ارقام (پیوندها) جداگانه و مشخص دارند امکان پذیر است؛ ولی در باغاتی که ارقام (پیوندها) بصورت مختلط (مخلوط) وجود دارند، عملاً امکان محلول پاشی وجود ندارد. نکته قابل توجه اینست که مدت زمان تورم جوانه های پسته محدود و چند روز بیشتر طول نمی کشد، هنگامی که جوانه ها شروع به رشد کرده و شکوفا (مرحله تمام گل) شده، امکان محلولپاشی وجود ندارد.

کوتاه شدن میانگروه ها، حاشیه برگ موجی شکل می شود. آهکی و قلیایی بودن خاک ها در بیشتر مناطق پسته خیز ایران باعث واکنش زیاد عناصر ریز مغذی از قبیل روی، بر و آهن با بافت خاک می شود که این موضوع موجب تثبیت عناصر مذکور در خاک و غیرقابل استفاده شدن آنها در بافت های درختان می گردد. محلولپاشی روی، بعد از برداشت و در مرحله تورم جوانه ها به تشکیل جوانه گل سالم و قوی و نتیجتاً گرده افشانی موفق کمک می کند. از آنجایی که در این مراحل روی به همراه ازت و بُر یکی از عناصر تعیین کننده می باشد، این نوبت محلولپاشی می تواند تأثیر مثبتی بر تعداد دانه در خوشه و میزان محصول سال بعد داشته باشد.

بُر نیز، عنصری کلیدی در فرایند گرده افشانی و تامین کننده شرایط لازم برای برداشت محصول بیشتر است. تلقیح تخمک، طول عمر گرده درخت نر و طول لوله گرده مستقیماً به میزان حضور عنصر بُر در بافت گیاه وابسته می باشد. در شرایط کمبود خفیف بُر، پس از گرده افشانی، تلقیح تخمک به علت رشد ضعیف لوله گرده در خامه کاهش می یابد. در شرایط کمبود متوسط عنصر بُر، خوشه تنک می شود و در هر محور خوشه چند دانه تشکیل می شود و این دانه ها پس از رسیدن به قطر ۳ تا ۵ میلیمتر (ارزنو) بدون تغییر رنگ خشک می شوند. در شرایطی که کمبود بُر در باغ خیلی شدید باشد، جوانه های گل درختان ماده و نر بلافاصله بعد از باز شدن از بین می روند، خسارت در این مرحله شبیه به خسارت سرمازدگی می باشد. در بعضی موارد، کمبود بُر به صورت مرگ جوانه انتهایی و ظهور تعداد زیادی جوانه جانبی خود را نشان می دهد. برگ ها هم ممکن است چروکیده شوند. (تصویر ۲)

یکی از موارد استفاده عنصر بُر برای نمو و تکامل جوانه هاست. در نتیجه کمبود بُر، پرچم های گل درخت نر رشد نکرده و گرده تولید نمی کنند؛ گل درخت ماده کوچک باقی مانده و شکوفه توسعه نمی یابد و از بین می رود.

محلولپاشی بُر با ازت و روی بعد از برداشت (قبل از خزان) و در سال بعد، قبل از مرحله تورم جوانه ها (در اواخر اسفند) برای بیشتر باغات پسته توصیه می شود. بعضی از باغداران در مورد محلولپاشی بُر واهمه داشته و از اثرات مسمومیت بُر در درختان می ترسند. جهت اطمینان باغداران برای محلولپاشی بور نکات زیر یاد آوری می شود:

۱. با توجه به آهکی بودن خاک در اغلب باغات پسته و تثبیت بُر توسط ذرات ریز آهک، احتمال مسمومیت بُر به ندرت پیش می آید.

تصویر ۲. مرگ جوانه انتهایی و چروکیده شدن برگها در اثر کمبود بر

در جستجوی درخت پسته مادر در کالیفرنیا

نگاهی گذرا به تاریخچه پسته در کالیفرنیا

ده سال طول می کشد تا هر درخت پسته محصول دهد، جولی و تیمش پس از بیست سال توانستند به نتایجی دست یابند. نتایج بدست آمده نشان داد که از ۳۰۰۰ درختی که آنها کاشته بودند، تنها یک درخت که در نوع خودش منحصر به فرد بود توانسته خود را با شرایط آب و هوایی کالیفرنیا تطبیق دهد که آن رقم را در سال ۱۹۵۲ کرمان نامیدند. کرمان نام شهری بود در فلات ایران که آقای وایت هاوس دانه های پسته را از منطقه ای نزدیک آنجا جمع آوری کرده بود. در سال ۱۹۵۷ این رقم به عنوان محصول تجاری در کالیفرنیا به طور آزمایشی مورد کشت قرار گرفت و در حال حاضر تمامی محصول پسته کالیفرنیا برگرفته از این درخت پسته که "درخت مادر" نامیده می شود، می باشد. اریک هانسن می گوید: "من دست به کار شدم تا درخت مادر را پیدا کنم. چند ماه بعد من در چیکو بودم، در حالی که در میان مرکز تحقیقات در بین انبوهی از درختان گم شده بودم. این قسمت از مرکز از سال ۱۹۶۷ بسته شده بود و از آن زمان دیگر کسی وارد آنجا نشده بود. من در میان انبوه درختان و بوته ها به دنبال پلاک های آهنی که در آن نام و مشخصات درخت پسته نوشته شده بود می گشتم، از میان تعداد کم پلاک هایی که یافتم، تقریباً همه خراب و ناخوانا بودند. از آنجا که من تنها قسمتی از لیست قدیمی مربوط به شماره گذاری را داشتم و آن بر اساس شماره و ردیف کاشت تهیه شده بود بنابراین پیدا کردن محل کاشت یک درخت

زیادی به گسترش کشت پسته و حتی محبوبیت آن در آشپزی در کشورهای حاشیه مدیترانه و اروپا کرد. محل اصلی درخت پسته آسیای مرکزی می باشد و گونه وحشی آن را هنوز می توان در شمال شرق ایران، شمال غرب افغانستان، ترکمنستان، ازبکستان، تاجیکستان و قرقیزستان یافت.

اگرچه معرفی پسته در آمریکا در سال ۱۸۰۵ توسط دولت تازه تاسیس صورت گرفت اما بیش از ۱۰۰ سال به طول انجامید تا پسته تبدیل به محصولی برای صادرات شد. در سال ۱۹۰۹، بخش کشاورزی ایالت متحده به منظور هدایت پتانسیل موجود در کالیفرنیا برای کشاورزی، در منطقه چیکو در سنترال ولی (Central Valley)، یک ایستگاه تحقیقاتی برای معرفی محصولات جدید راه اندازی کرد. دو دهه بعد در سال ۱۹۲۹، بخش کشاورزی ایالت متحده به منظور انجام تحقیقات در ایستگاه چیکو یک گیاه شناس به نام ویلیام وایت هاوس (William E. Whitehouse) را برای جمع آوری دانه های پسته به ایران اعزام کرد. او توانست حدود نه کیلوگرم از ارقام مختلف دانه های پسته را جمع آوری و به آمریکا ببرد. در سال ۱۹۳۰ لوید جولی (Lloyd Joley)، مدیر مرکز تحقیقات چیکو شروع به آزمایش دانه های جمع آوری شده در زمینهای کالیفرنیا نمود تا دانه هایی را که با شرایط آب و هوایی آنجا مطابقت دارد را شناسایی کند. از آنجایی که تقریباً حدود هفت تا

در سال ۱۹۵۷، یک باغ آزمایشی در کالیفرنیا، نوید گونه ای جدید از درخت پسته را به باغداران داد. این درخت برگرفته از ارقام ایرانی بود و کرمان نامیده می شد. همچنین بخش کشاورزی ایالات متحده (USDA) علاقمند بود بدانند درختان گونه کرمان چگونه در خاک بارور و غنی کالیفرنیا عمل خواهند کرد. نتیجه آنکه تا سال ۲۰۱۳ گونه پسته کرمان توانست درآمدی بالغ بر چندین میلیارد دلار برای صنعت کشاورزی کالیفرنیا به بار آورد. خانم لویی فرگوسن، متخصص پسته در دانشگاه کالیفرنیا، پسته کرمان را به عنوان تنها گونه موفق در قرن بیستم نامید.

بشر در حدود ۹۰۰۰ سال از خوردن پسته لذت برده است. در کتاب مقدس انجیل از پسته نام برده شده است. شواهد حاصل از حفاری های باستانی، در شهر جرمو در شمال عراق، حاکی از آن است که گونه وحشی پسته از حدود ۶۷۵۰ سال قبل از میلاد مسیح جمع آوری و مصرف می شده است. نتیجتاً از آن زمان به بعد، پسته هزاران سال است که به عنوان منبع مهم و لذیذ غذایی در خاورمیانه و نواحی مدیترانه ای به صورت گسترده کاشت و برداشت می شود. پس از لشکر کشی های اسکندر در قرن چهارم قبل از میلاد مسیح، پسته در یونان شناخته شد. در قرن اول میلاد مسیح در زمان امپراتوری تیرپوس پسته برای اولین بار به ایتالیا معرفی شد. گسترش اسلام، جنگهای صلیبی و همچنین تجارت دریایی ونیزیها با سوریه کمک

گل رقم ماده (کرمان) سمت راست - گل رقم نر (پیترز) سمت چپ

در آن بسیار کم می باشد. همچنین این پیوند در کالیفرنیا در مناطقی که آب و هوای شبیه به مدیترانه و آسیای مرکزی دارد، در خاکهای غنی از بور و کلسیم به خوبی رشد می کند. با این حال تولید این محصول بدون چالش هم نبوده است. در اواخر دهه ۶۰ میلادی، باغداران با بیماری ورتیسلیلم (Verticillium) روبرو شدند که موجب اختلال در کار ریشه و نتیجتاً صدمه زدن به درخت می شد. پس از بروز این مشکل دانشگاه کالیفرنیا گونه ای به نام اینتگریمما (Integririma) را معرفی کرد که در مقابل بیماری ورتیسلیلم مقاوم بود. همچنین یکی از مسائل مهم دیگر همزمانی گرده افشانی با شکوفا شدن غنچه درخت ماده کرمان بود. از آنجائیکه گرده افشانی در پسته توسط حشرات صورت نمی گیرد بنابراین پیدا کردن درخت نر مناسب بسیار اهمیت داشت. بدین منظور درخت نر پیترز (Peters) که گونه ای از ارمنستان بود برای این منظور مناسب شناخته شد. گرده افشانی در این درخت به مدت تقریباً دو هفته انجام می گیرد که با زمان باز شدن شکوفه های درخت ماده رقم کرمان کاملاً همخوانی داشت.

منبع:

www.saudiaramcoworld.com/issue/201306/in.sarch.
of.the.mother.tree.htm/ Eric Hansen of SAUDI ARA-
MCO
December 2013/

بالغ بر ۳۱ میلیون درخت که ۹۸ درصد از پسته آمریکا را تولید می کند و ۲ درصد باقیمانده در ایالات آریزونا و نیومکزیکو تولید می شود. در سال ۲۰۱۰ کالیفرنیا با برداشتی بالغ بر ۲۴۰ هزارتن پسته توانست از ایران پیشی گیرد و همچنان صدرنشین باقی بماند. درآمد حاصل از برداشت محصول پسته در آن سال برای اولین بار از یک میلیارد دلار پیشی گرفت که باعث بالا رفتن ارزش پسته نسبت به گردو و قرار گرفتن آن به عنوان دومین محصول با ارزش در آمریکا پس از بادام شد. با توجه به آنچه گفته شد می توان نتیجه گرفت که ارزش هر باغ پسته معادل ۷۵ هزار دلار در هر هکتار است و باغداران امیدوارند که هر ساله با اضافه نمودن ۴۸۰۰ تا ۶۰۰۰ هکتار، بتوانند بازار را توسعه دهند. چین یکی از بزرگترین مصرف کنندگان پسته در دنیاست و باغداران کالیفرنیا به شدت در تلاش برای گسترش سرمایه گذاری در بازار تقاضای رو به رشد چین می باشند. به گفته ریچارد ماتویان (Richard Matoian) مدیر عامل انجمن پسته آمریکا، با توجه به رشد بازارهای بین المللی، صنعت پسته کالیفرنیا قصد دارد برداشت محصول خود را تا سال ۲۰۱۷ به بیش از ۳۶۰ هزارتن برساند. به نقل از کمیته پسته کالیفرنیا، تقریباً ۶۵ درصد از پسته عمدتاً به چین و اروپا صادر شده است و باغداران پسته کالیفرنیا به شدت در حال سرمایه گذاری در این بازار برای پاسخگویی به تقاضای در حال رشد هستند. پیوند پسته کرمان در کالیفرنیا بیشترین محصول را در هر درخت تولید می کند و میزان دهان بست

خاص تقریباً غیر ممکن بود اما با تلاش فراوان و کمک کارمندان مرکز تحقیقاتی چیکو توانستم محل دو درخت را پیدا کنم که می بایست حدود ۸۳ سال از سن آنها گذشته باشد. در نقشه ای که در دست داشتم یکی از درختان نر و یکی ماده بود که به موازات هم کاشته شده بودند. اما در مرکز تحقیقات فقط درخت نر وجود داشت و متأسفانه درخت ماده دو هفته قبل در اثر بیماری قطع شده بود. در این تحقیق من توانستم حدود ۷۵۰ نوع دیگر از گونه درختان پسته را نیز مشاهده کنم که از کشورهای مختلف دنیا از جمله یونان، خاورمیانه، چین، ایتالیا، ترکمنستان، پاکستان و غیره جمع آوری شده بودند. این گونه های متنوع نه برای تولید پسته بلکه به منظور تهیه شیر و حتی برای زیباسازی شهر مورد استفاده قرار می گیرند، مانند پستاسیا چاینسیس (Pistacia Chinensis) که دارای شاخ و برگ قرمز، زرد و نارنجی می باشد. معرفی درخت پسته کرمان در کالیفرنیا در سالهای ۱۹۵۰ تحولی عظیم در صنعت پسته آمریکا ایجاد کرد و به دنبال آن در دهه ۶۰ و ۷۰ توانست میزان تولید پسته کالیفرنیا را به رقمی معادل ۶۸۰ تن برساند. همچنین تحریم های آمریکا پس از انقلاب اسلامی بر علیه ایران، به عنوان بزرگترین تولید کننده و صادر کننده پسته در دنیا، تاثیر چشمگیری بر صادرات پسته آن کشور داشت بگونه ای که راه را برای باغداران آمریکایی هموار کرد. امروزه بیش از ۱۰۰ هزارهکتار باغ پسته در کالیفرنیا وجود دارد که در هر هکتار بین ۲۷۰ تا ۳۶۰ درخت کاشته شده است، یعنی چیزی

در گفت‌وگو با مهدی آگاه مطرح شد

در یک خیانت بزرگ شرکت کردم!

آدم؟ و این تجربه چگونه می‌تواند به آینده بازار پسته ایران کمک کند؟ برای پاسخ به این سؤال، مجدداً با مهدی آگاه به گفتگو نشستیم، گفتگویی که اگرچه به بهانه پسته بود اما به مباحث جدی‌تر و مفاهیم عمیق‌تری چون تفاوت منافع ملی و منافع شخصی، مرز بین خدمت و خیانت و مشکلات ساختاری اقتصاد کشور انجامید. مواضع متفاوت و تأمل‌برانگیز مهدی آگاه در این مصاحبه خواننده دارد.

حمید فیضی
دبیرکل انجمن پسته ایران

از آخرین مصاحبه ماهنامه پسته با مهدی آگاه دو سال می‌گذرد. مصاحبه مزبور عمدتاً بر محور تجزیه و تحلیل تاریخچه پسته ایران در بازار اروپا استوار بود؛ بازاری که اکنون چندان چیزی از آن باقی نمانده و در دو سال گذشته نیز به دلایل متعدد، افت قابل توجهی را در آن شاهد بوده ایم. اگر چه شواهد موجود بیانگر علاقمندی مجدد شرکتهای اروپایی برای بازگشت به پسته ایران است اما به نظر نمی‌رسد که دوران طلایی صادرات پسته ایران به اروپا در دهه نود میلادی، مجدداً تکرار گردد و شاید بی‌راه نباشد که بگوییم خاطرات پسته ایران در بازار اروپا را تنها باید در تاریخ جستجو کرد. اما سوال پیش رو آن است که تجربه این بازار به چه کار آینده خواهد

من فکر نمی‌کنم شکمی باشد که کدام امن‌تر است. ما مدیریت نفت‌مان را در دست گرفتیم و کمک هم کردیم که قیمت آن بالا برود اما به جای آنکه برداشت را کاهش دهیم، افزایش دادیم و این منابع (یعنی نفت و گاز) را به دو طریق صرف تخریب کشور کردیم.

چگونه؟

به دو طریق. اول آنکه با صادرات زیاد نفت مقدار زیادی ارز و دلار به دست دولت می‌رسید. دولت هم مراجعه می‌کرد به بانک مرکزی و دلارها را به بانک می‌فروخت. بانک مرکزی دلارها را می‌گرفت و به پشتوانه این دلارها اسکناس چاپ می‌کرد و به دست دولت می‌داد و دولت اسکناس‌ها را صرف گسترش بدنه کارمندی خودش می‌کرد. نهایتاً این پول به دست مردم می‌رسید و تقاضا برای کالا زیاد می‌شد. اما کالای جدیدی تولید نشده بود و این تقاضا موجب بروز تورم وحشتناک بود. پس بانک مرکزی برای جلوگیری از این تورم، دلار را اجباراً آنقدر ارزان می‌فروخت که برای همه ی آن مشتری پیدا کنند. پس به جای اینکه کفش تولید شود، واردات کفش را با صرفه می‌کردیم. به جای اینکه لباس تولید شود آن را با ارز ارزان وارد می‌کردیم. یعنی ترجیح می‌دادیم که خانه هامان آباد و پرکالا باشد ولی در عوض فرزندان مان بیکار و کار تولیدی نصیب جوانان کره و چین گردد.

همین مکانیزم، ابزار تخریب منابع آب زیرزمینی را فراهم آورد. به عنوان مثال رفسنجان منطقه‌ای بسیار حاصلخیز بوده و کشاورزان با تجربه و فهمیده‌ای داشته که اقتصاد و تجارت بین‌المللی را می‌فهمیدند. در این منطقه در مقابل سیصد قنات که موجود بوده در مدت ۱۵ تا ۲۰ سال یعنی از سال ۱۳۳۵ که اولین دستگاه حفاری عمیق وارد کرمان شد تا ۲۰ سال بعد، چیزی حدود ۱۰۰ چاه یا کمتر با بیشتر به قنات اضافه می‌شود. این تا زمانی بود که هنوز نتوانسته بودیم ثروت نفت را تبدیل کنیم به محلی برای هزینه، یا دولت‌هایمان صلاح نمی‌دانستند که ثروت را هزینه کنند. اما از زمانی که ثروت را هزینه کردند تخریب منابع آبی سرعت گرفت و در مدت نه چندان درازی هزار حلقه چاه جدید در همان جلگه حفر گردید.

اگر این دیدگاه بر ایران حاکم بود امکان نداشت سه هزار سال فرهنگ در این سرزمین دوام بیاورد. فرهنگ ایران ۴۰۰ سال زیر حکومت خلفا بوده، چند صد سال زیر حکومت مغول و بازماندگان مغول بوده، ۲۰۰ سال زیر حکومت یونان بوده و دوباره در همان محل جغرافیایی سر بر آورده است. اما امروز داریم با تلقی درایی‌هایمان به عنوان درآمد، بنیاد تمدن را در این سرزمین ویران می‌کنیم. برای کارهایی که باید از محل درآمد خرج شود از سرمایه‌هایمان خرج می‌کنیم.

این نوع برخورد با سرمایه در صنعت پسته مصداقی هم دارد؟

یکی از سرمایه‌های بزرگ این مملکت که عمدتاً در مناطق کویری است ذخایر آبی است که در سفره‌های آبی نسبتاً بزرگ جمع شده و طی هزاران سال اندوخته شده بود. سالانه مقداری آب به این سفره‌ها وارد می‌شد و مساوی مقداری که وارد می‌شد از طریق سیستم قنات‌ها (که از سطح سفره استفاده می‌کرد) خارج می‌شده است. در واقع اضافی ورودی به سفره ی آب زیرزمینی با کمک قنات به مصرف کشاورزی می‌رسید و در نتیجه، سفره پا برجا می‌ماند و می‌توانست در شرایط اضطراری برای مدتی کوتاه برای رفع خطر ملی مصرف شود. طی حدود سه هزار سال گذشته در بیشتر دشت‌های ما قنات‌ها این تعادل شکننده را به نحو احسن برقرار کرده اند.

چه شد که این تعادل به هم خورد؟

تکنولوژی حفر چاه‌های عمیق نفت وارد ایران شد. این تکنولوژی برای بخش کشاورزی گران بود و در ابتدا خیلی از آن استقبال نشد. در واقع ورود این دستگاه‌ها به بخش کشاورزی ابتدا خیلی تدریجی انجام شد. چون هزینه فوری حفر چاه با این دستگاه‌ها بیشتر از هزینه نگهداری قنات‌ها بود. بنابراین صاحب قنات ترجیح می‌داد به‌جای آنکه چاه حفر کند قناتش را نگه دارد. این تا زمانی بود که نفت را ملی نکرده بودیم. به مجرد آنکه این ثروت را در دست گرفتیم، به این فکر افتادیم که چگونه مقدار بیشتری از این ثروت را از زیرزمین در آورده و به دلار در بانک تبدیلش کنیم. اینکه دلار در بانک امنیت ملی بیشتری دارد تا آن ثروتی که ۷۰ میلیون ایرانی رویش نشسته‌اند، کاملاً قابل بحث است.

از نظر شما کدام امن‌تر است؟

آقای آگاه! با این که اقتصاد به عنوان یکی از دغدغه‌های اصلی دولت مطرح می‌شود، اما ظاهراً هنوز برداشت واحدی از مفاهیم اولیه اقتصاد و حتی حسابداری وجود ندارد. همین طور است؟

بله؛ یکی از مشکلاتی که در ایران داریم آن است که بین هزینه‌های جاری و هزینه‌های سرمایه‌ای تفاوت نمی‌گذاریم. یک نمونه ساده‌اش در کرمان است. در کرمان هر کس که خواست ساختمان سازی کند، شهرداری کرمان می‌گوید: برای هر ملک باید پارکینگ بسازید و یا به جای اینکه پارکینگ بسازید می‌توانید پول ساختش را به شهرداری پرداخت کنید و شهرداری در آن محل پارکینگ می‌سازد. در واقع این مبالغی که شهرداری از مردم می‌گرفت درآمد نبود. این پول می‌بایست در یک حساب نگهداری و موقتاً در کاری که درآمدزاست سرمایه‌گذاری می‌شد تا آن که از محل اصل و سود آن پارکینگ عمومی ساخته شود. ولی شهرداری پول‌های پارکینگ را که یک ذخیره سرمایه‌ای بود خرج نظافت شهر کرد. امروز صاحبان ساختمان از شهرداری پارکینگ طلبکارند و مردم باید هزینه‌ی این سوء حسابداری را با مشکلات ترافیک و آلودگی هوا بپردازند.

قبول دارید نگاه به سرمایه و سرمایه‌گذاری دارد به مرور اصلاح می‌شود؟

نه؛ بی‌توجهی به حفظ سرمایه یکی از مشکلات جدی ایران است. برای اینکه شما بتوانید بگویید که مثلاً در ده سال گذشته پسرقت نکرده‌اید باید حداقل دارایی اولیه شما موجود باشد. اگر اضافه کرده بودید یعنی پیشرفت اقتصادی کرده‌اید. اگر تغییری نکرده باشد یعنی حفظ مال کرده‌اید. اما اگر قسمتی از این مال خرج شده باشد ورشکسته به حساب می‌آید. حال اگر در تمام صنایع ایران چنین اتفاقی افتاده باشد، تمام ایران ورشکسته است. البته این ورشکستگی را می‌توانید مدت‌ها با استفاده از منابع زیرزمینی و روزمینی فرانسلی پنهان کنید. البته این گونه دارایی‌ها برای این نیست که هر کس زودتر از خواب بیدار شود بگوید من مصرفش می‌کنم.

فکر نمی‌کنید مساله فرهنگی است و در طی قرون و اعصار مصرف‌گرایی نهادینه شده است؟

سیاه چرا در منطقه ممنوعه پروانه صادر شد؟

در واقع اغلب سیاست کاری و باند بازی بود. کسانی پروانه را به صورت دستی صادر کرده بودند و می خواستند مورد مجازات قانون قبلی قرار نگیرند. قانون مسولیت مدنی مصوب ۱۳۳۹ می گفت که کارمند خلاف کار باید شخصا خسارت وارده به اشخاص را بدهد یا روانه زندان شود. قانون "توزیع عادلانه آب" راهی را برای نجات متخلفان فراهم آورد.

آقای غفوری فرد وزیر نیروی وقت در مجلس می گوید که قانون آب سال ۴۷ یک قانون بسیار بد است که در خدمت سرمایه داران و در خدمت اشخاص فاسد بوده و با کمک این قانون عده ای سرمایه دار زورگو و فاسد بر منابع آبی کشور مسلط شده اند. قانونی که ما می خواهیم تصویب شود قانونی است که می خواهیم با آن احقاق حق کنیم.

سیاه کردند؟

در واقع هیچ ماده ای در این قانون برای رسیدگی به این موضوع نیست! فقط می گوید هر کس که در گذشته چپاول کرد کار خوبی کرده. لطفا کسانی هم که می خواهند اینک چپاول کنند کافی است دو نفر کارمند وزارت نیرو تایید کنند که بی ضرر است. قانون توزیع عادلانه آب هیچ ماده ای ندارد که حتی یکی از اشکالات قانون قبلی را برطرف کرده باشد. نتیجه این قانون نابودی باقی مانده منابع آبی شده است.

سیاه این قانون دادن پروانه را تسهیل کرد. اما باز

چاه غیر مجاز حفر شد. تا آنجا که در سال ۸۶ یک قانون جدید آمد که به چاههای غیر مجاز پروانه بدهند. فکر می کنید چرا؟

این داستان به یک جنبه های دیگری برمی گردد. بعد از چاه هایی که در جریان انقلاب در این منطقه زده شد، زمانی که قانون توزیع عادلانه آب تصویب شد، در مدت کوتاهی هجمه جدیدی برای حفر چاه غیر مجاز صورت گرفت. چون قانون گفته بود که باید بیابند وجود چاه غیر مجاز را اعلام کنند. لذا در مناطقی که کنترل نبود یا کم بود، بعد از تصویب این قانون تعداد زیادی چاه عجولانه زده شد. به مجرد اینکه بنیه وزارت نیرو تقویت شد اعمال قدرت کرد و جلوی صدور پروانه به چاه های غیر مجاز پس از این تاریخ را در منطقه گرفت. تعداد معدودی پروانه بعد از آن صادر شده که با یک محمل هایی صادر شده، مثلاً به عنوان دامداری.

یک راه در ایران داریم که خیلی ساده قوانین را بشکنیم و آن این که استثنای به ظاهر موجه قائل می شویم. در همه زمینه ها این استثنائات وجود دارد. در قانون مدنی ایران نیست که شما اگر خواستید آب بنوشید اجازه دارید که بروید آب را بی ادن مالکش بردارید و بنوشید. ولی شرکت آب و فاضلاب شهر کرمان دقیقاً همین کار را دارد می کند. آب را از بالادست یک سفره آبی که ممنوعه است برمی دارد و می فروشد و برایش مهم نیست که آن طرف هم قنات و چاه دارد خشک می شود.

سیاه می گویند باید آب شرب شهر کرمان را تامین کنند؟

اما پیامد کاری که کردند آن است که قرار است هفتاد قنات و چاه مجاز خشک شود. در کرمان یک میلیون نفر دعاگو دارند.

در بعضی از مناطق مانند رفسنجان، برخی افراد با نفوذ دست به صدور پروانه چاه در مناطق ممنوعه زدند. یعنی خود را وزیر نیرو تصور کردند.

سیاه با چه هدفی؟

در واقع ساده ترین کاری که سیاستمدار می تواند انجام دهد آن است که به جای اینکه مردم را به سمت ایجاد درآمد حلال هدایت کند، همگی حامیان خود را در برداشت و تخریب منابع ملی - هر چند زودگذر - شریک سازد. برخی چندان متوجه اختلاف بین ثروت و درآمد نبودند و وقتی می گفتند که این کار منابع آب را تخریب می کند منجر به صدها سال بیچارگی نسل های متوالی می شود، جواب می شنیدید که مگر امید به برکت پروردگار نداری! به جای اینکه با توکل زانوی اشتر را ببندند، فقط توکل کردند و زانوی اشتر را نبستند و این خیلی آسان بود و فکر نمی خواست. در واقع به آن بخش از سخنان حضرت رسول و آیات قرآنی که می گوید: خداوند سرنوشت شما را عوض نمی کند جز به دست خود شما، بی توجه بودند.

سیاه پس ما با سه روش تخریب مواجه بودیم. یک

روش تقلب در سابقه سازی بود، یک روش حفر چاه غیر مجاز و روش دیگر این بود که در منطقه ممنوعه پروانه چاه مجاز می گرفتند و چاه می زدند؟

بله. در دوره های متفاوت، روشهای متفاوتی بوده است. روش سوم مورد اشاره شما در دوره ای است که قانونی وضع شد که فقط اسمش قانون بود. در واقع فساد را که قبلاً با رشوه و یا تجاوز به حقوق دیگران توأم بود، لباس قانون پوشاندند. براساس آن به اصطلاح قانون، تخلفاتی که در گذشته حادث شده بود را بخشیدیم و آینده را هم ناپایدار کردیم. به این نمی توانیم بگوییم قانون، ولی متأسفانه تیر آن "قانون توزیع عادلانه آب" است.

سیاه اشاره شما به قانون چه سالی است؟

به قانون سال ۶۲ است. در این قانون به هیچ وجه هیچ جنبه قانونی نمی بینید.

سیاه دقیقاً این قانون چه گفته است؟

قانون سال ۴۷ یکی از بهترین قوانینی است که ما داشتیم. منهای اینکه افرادی که آن را نوشتند فکر نمی کردند بعداً ما آدم های پستی خواهیم شد. این افراد با این درک که هنوز نه نرخ ارز قلابی داشتیم و نه نرخ سوخت قلابی داشتیم در قانون پیش بینی کردند که اگر متخلفی پیدا شد به این طریق مجازات شود. اما قانون سال ۶۲ می گوید که نظر دو کارمند وزارت نیرو که آن ها را کارشناس لقب داده اند، بر نظر یک مطالعه چند ساله بر روی یک حوضه آبی اولویت دارد. اگر دو کارشناس وزارت نیرو تشخیص دادند که چاهی برای منابع سفره آبی ضرر ندارد، می توان در منطقه ممنوعه پروانه صادر کرد!

تعداد چاههایی که امروز با پروانه در منطقه ممنوعه احداث شده بسیار بیشتر از چاههایی است که در زمان ممنوعه شدن وجود داشته است. یعنی در دشت ممنوعه ای که با حدود چهارصد قنات و چاه ممنوعه اعلام شده بود، الان چیزی حدود ۱۶۰۰ حلقه چاه پروانه دار وجود دارد.

در واقع از طریق فروش نفت و تزریق دلار حاصل از آن به نرخ ارزان در بازار، قیمت دستگاه را پایین آوردیم و هزینه سرمایه های احداث چاه عمیق را پایین آوردیم. پس آمدیم از محل ثروت نفتی هزینه احداث چاه را ارزان کردیم. هزینه احداث و لوله گذاری چاه را پایین آوردیم چون آهنش باید با ارز ارزان از خارج می آمد.

سیاه و راه دوم؟

از حدود سال ۱۳۵۲ به بعد تورم دو رقمی ایجاد شد این در حالی بود که ۱۵ سال قبل از آن تورم سالانه اغلب زیر ۲ درصد بود. اما از سال ۱۳۵۲ تا کنون چون نرخ ارز به اندازه تورم رشد نمی کند، در واقع این تورم باعث ارزان شدن نسبی کالا و دستگاه های وارداتی نسبت به کالاها و دستگاه های وطنی گردید. همین تورم دو رقمی و ثابت نگه داشتن قیمت سوخت، روز به روز قیمت سوخت چه نفت، چه گازوئیل، چه گاز طبیعی و هر سوخت دیگری را ارزان جلوه می داد. عملاً دولت هزینه آب کشیدن از چاه را هم از دوش ما برداشت. در واقع از سال ۴۶ تا ۴۷ ماشین آلات و لوله ارزان تر داشتیم و از سال ۵۲ هم یارانه ارزی و یارانه انرژی داشتیم. پس احداث چاه ارزان شد و سوبسید دولتی به هزینه برداشت آب از چاه تعلق گرفت.

بدتر از همه تاثیر این عوامل بر قانونی بود که جلوی حفر چاه را می گرفت. قانون سال ۴۷ برداشت از سفره های دارای بیلان منفی را ممنوع کرد و پیش بینی کرده بود که اگر کسی برداشت کند مجازات شود. یک بخش از این جریمه که نقدی و به تومان بود روز به روز بی ارزش تر می شد و انگیزه اقتصادی برای زدن چاه بیشتر. در زمان تدوین این قانون ایران ۱۵ سال دوره ی غیر تورمی را تجربه کرده بود و در ذهن کسانی که این قانون را نوشتند و تصویب کردند نمی گنجید که چند سال بعد از تصویب این قانون، کشور با تورم دو رقمی، ثابت نرخ ارز و ثابت قیمت انرژی روبه رو شود. این نابسامانی در حسابداری ملی انگیزه برای تجاوز به منابع آبی را به قدری پر سود نمود که هر بنیان اخلاقی، عرفی، ملی و مالی را، که می توانست سد راه از همگانی گردد را در هم شکست.

سیاه می شود بیش تر توضیح دهید که منظور تان دقیقاً چیست؟

در زمان شاه مردم می رفتند و از طریق رشوه دادن به مامورین بایگانی آب منطقه ای، فرمها و درخواستهایی را می ساختند و اینها را به کمک رشوه در بایگانی اداره آب مستند می کردند. به عبارتی برای یک چاه دروغی، سابقه ایجاد می کردند.

سیاه می خواهید بگویید این تخریب تنها با ایجاد

سوابق جعلی اتفاق افتاد؟

نه. از اوایل سال ۵۶ به بعد مردم دیگر به سراغ گرفتن پروانه حفر چاه نرفتند بلکه چاه غیر مجاز می زدند. تا قبل از آن حفر چاه غیر مجاز غیر ممکن بود چون نیروهای ژاندارمری رسیدگی و چاه غیر مجاز را پر می کردند. اما تقریباً از این تاریخ به بعد جو انقلابی شد. شب ها و در تاریکی می رفتند چاه می زدند و دنبال گرفتن مجوز هم نبودند. از یک زمانی

اسلام اینگونه نبوده، عرف قضایی ایران هم اینگونه نبوده است که تعداد حقانیت، بیابود.

معروف است که ملا نصرالدین گوسفندی را دزدید، کسی به او رسید و گفت تو ملایی و گوسفند می دزدی؟ گفت از محاسن آن میرس! من خواندم که بخشیدن گوشت به مردم بینوا چقدر صواب دارد. گوشت این گوسفند را بین چهل نفر تقسیم کردم و در دفتر اعمالم چهل صواب ثبت شد. یک دزدی کردم یک گناه برابرم نوشته شده و تازه کله پاچه اش هم برای خودم مانده.

این منطق شرکت آب و فاضلاب کرمان و وزارت نیروی امروز ماست. می گوید من حق دارم بروم بالادست هر سفره آبی یا رودخانه آب بردارم - آبی که سابقه چند هزار ساله داشته تقسیم نامه داشته و تا قطره آخرش حساب داشته است - در مورد زمین کسی این کار را نمی کند. من یک زمین دارم اگر کسی آمد گوشه زمین من یک آلونک ساخت من بلافاصله می روم شکایت و تخریب و غیره. ولی در مساله آب شما نشستید آمد دم گلوخونی و مزرعه‌ای با سابقه هزار ساله یا دو هزار ساله در آنجا دارید، شما اطلاع ندارید که وزارت نیرو در ارتفاعات دارد چه می کند؟ می گویند صنعت بهتر از کشاورزی است. بله شاید صنعت مقدس باشد. ولی کسی نگفته ما می توانیم برای انجام کار مقدس دزدی کنیم! اگر کاری مقدس است متولی خیر بودجه بگذارد و آب را خریداری کند.

برای شهر رفسنجان آب آورده‌اند، برای شهر کرمان آب آورده اند ولی متاسفانه این برداشت آب به ضرر و زیان دیگری توام بوده و متضرر تا دیرزمانی از این اضرار بی اطلاع نگه داشته شده است.

Aug شاید یک مصداق دیگر نگاه نادرست به دارایی در صنعت پسته؛ سوء مدیریت و از بین بردن دارایی های تجربی صنعت پسته بود. اگر به کاهش صادرات پسته ایران به اروپا از ۸۵ هزار تن در سال ۱۳۷۵ به کم تر از ۱۵ هزار تن توجه کنیم و به این اندوخته تجربی بعنوان دارایی نگاه کنیم. آیا می شود ادعا کرد این دارایی های صنعت پسته از بین رفته است؟

باید عمیقاً نگاه کنیم که این دارایی در اروپا از چه محلی تغذیه شده بود. یکی از محل ارز و انرژی ارزان و دیگری از محل برداشت بی رویه از منابع حیاتی آب تجدید ناپذیر.

Aug خوب این را استفاده کردیم و پسته تولید کردیم؟

بله، پسته تولید کردیم و چون با یارانه های زیاد تولید شده بود، ارزان فروختیم تا بازاریابی کنیم. در اوج تولید قریب نود هزار تن سالانه پسته در اروپا خورده و به فضولات تبدیل شد. چیزی که برای ایران می بایست باقی بماند، بازار آتی این کالا بود.

Aug در هر حال دارایی ما به بازار تبدیل شد. ولی الان وجود ندارد! دارد؟

نه. برای اینکه زمینه‌ی تولید را از بین بردیم. آمار را شما بهتر دارید که ۲۷۰ هزار تن تولید داشتیم. فکر کنم حدود ۲۳۰

هزار تن از آن در استان کرمان بود. الان متوسط سال‌های اخیر استان کرمان ۱۰۰ هزار تن شده است. با هزینه کردن منابع مان بازاری به وجود آوردیم. ما می بایست از این به بعد در این بازار سود می کردیم. باید به اندازه بازاری که ایجاد کردیم تولید کالا می داشتیم و کالا را می بایست به قیمتی می فروختیم که هم سود تجاری در آن باشد و هم با استهلاک گیری، منابعی را که از بین بردیم ذخیره گیری می کردیم.

من به عنوان یک صادر کننده که در آن زمان فکر می کردم دارم برای ایران افتخار آفرینی می کنم، امروز که به خودم نگاه می کنم می بینم اشتباه می کردم. تا زمانی که با شما مصاحبه نکرده بودم متوجه خیانت خودم نشده بودم. در مصاحبه قبلی شما از من پرسیدید که چه شد که صادرات ایران به اروپا در یک دوره ۲۰ ساله این قدر افزایش یافت؟ این سوال مرا به فکر انداخت. جواب این است که باغ داران جدید در همدستی با دولت آب‌های زیر زمینی و منابع نفتی مان را صرف تولید کالایی شان کردند که مثل مال مسروقه گنجی باد آورده بود و به ذات خود قابل تداوم نبود. در این دوران خرید و صادرات این کالا بیش تر به مال خری نزدیک بود تا به تجارت. نتیجه ی این مال خری مقداری فضولات در سیستم فاضلاب شهری اروپاست و نه اندوخته بازاریابی یک صنعت پرافتخار. حاصل ۲۰ سال از عمر من بازاری است که امروز کالایش را نداریم که تولید کنیم، چون آب هایمان را از بین بردیم و امروز مردم آمریکا دارند از این سرمایه گذاری ما در بازاریابی استفاده بسیار خوب می برند. شاید اگر روند پایدار کشت پسته در استان کرمان ادامه می یافت و توسعه آن به جای تخریب منابع آبی استان با تشویق به کشت در استان های دیگر صورت می گرفت دیگر امروز در این شومساری به سر نمی بردیم.

Aug درواقع ما منابع مان را تخریب کردیم که به یک بازار تبدیلش کنیم. اما این تبدیل و مصرف را به گونه ای انجام دادیم که الان بازار را نمی توانیم نگه داریم و درواقع برای دیگران بازار ساختیم؟

بله؛ گرچه از بازار یابی اندوخته ای نداریم در عوض خانه ی برخی کشاورزان در مناطق روستایی رفسنجان در ایران نظیر ندارند. در بعضی از روستاهای رفسنجان خانه‌هایی وجود دارند با زیر بنای مفید ۷۰۰ یا ۸۰۰ متر. این مترها را با گاز مفت دارند گرم و سرد می کنند و سیستم اسپیلت و ایر کاندیشن دارند. اندکی از منابع اتلاف شده به سفر مشهد، سوئیس، سوریه تبدیل شده، مقداری هم تبدیل شده به خانه های اعیانی در ده. اگر ما یک روزی حذف یارانه‌های غیر مستقیم را ببینیم، برخی از کشاورزان به ظاهر مرفه رفسنجان دیگر حتی هزینه نگهداری این خانه ها به هیچ وجه در توانشان نیست.

Aug خانواده آگاه هم جزء همین تولیدکنندگان هستند! از دیرباز از پیشروان صنعت پسته بوده‌اند چه در تولید و توسعه باغات و چه در صادرات پسته. این موضع شما برای من خیلی جالب است. چطور می شود این افتخارات را انکار کرد؟

آن چه که در دوران پدر و برادران گذشت ایشان می توانند به هر گامی که برداشتند افتخار کنند. اما اینک ما راجع به

دوره رواج صادرات به اروپا صحبت کردیم. در این دوره من در یک خیانت بزرگ شرکت کردم، ولی کاری که تا قبل از آن تا دهه پنجاه شده بود از بزرگترین افتخارات ایرانی ها است. ایرانی ها (و نه فقط مردم کرمان) با یک تولید پایدار با سیستم قنات و با هزینه انرژی کم و اشتغال زیاد، کالایی را تولید می کردند که در بازار جهانی با رقابت می توانستند آنرا بفروشند. سوبسید هم در کار نبود. نه سوبسید انرژی و نه سوبسید نفت و نه سوبسید ارز. بله آن دوره، دوره خدمت بود.

Aug ولی بعد از آن خیانت بود؟

هر ظلمی که شما نسبت به طبیعت و زیست بوم پیرامون خود، روا داشتید، سزای آن را در آینده خود یا فرزندان تان خواهید دید. ما زیستگاه خودمان را یعنی جایی که سه هزار سال تا به حال در آن بوده ایم و یک فرهنگ با دوامی را در آن بوجود آورده ایم، به دست خودمان به نابودی کشانیدیم. چطور می توانیم بگوئیم که خدمت کردیم؟ ۴۰۰ سال حمله مغول نتوانست با قنات جلگه ی ایران - این مظهر ثروت ملی و پیوستگی فرهنگی تمدن ایرانی - آن کند که ما خود در ۴۰ سال با توجیه "توزیع عادلانه" کردیم.

باز هم عرض می کنم همین امروز هم اگر دولت از الگوی کشت، تخصیص و عبارات توده ای مشابه دست بر دارد و از این تئوری ها که موجب گول زدن عام و تخصیص منابع به گروه های خاص است دست بکشند، به هیچ کالایی سوبسید ندهند و اگر دولت بگذارد که قیمت ها را بازار تعیین کند، در آن صورت معلوم خواهد شد که تولید فولاد به صرفه است یا مس یا نساجی؟ تولید گندم به صرفه است یا تولید پسته؟ در آن شرایط تولید کالاهای کشاورزی می تواند افتخار آفرین و صادر کننده آن لایق ستایش باشد.

Aug پس شما باید با توزیع عادلانه در آمد نفت هم مخالف باشید؟

بله، من ثروت نفتی را درآمد نمی بینم که عادلانه مصرف شود. اگر خواستیم نفتمان را هم از بین ببریم همان کاری را بکنیم که آقای احمدی نژاد کرد. گفت بهتر است پول نفت را بین مردم تقسیم کنیم. من نمی گویم که تقسیم کردن بهترین کار است ولی قطع یقین عرض می کنم از اینکه ما پولدارها زیر عنوان عامه پسند یارانه ی انرژی سهم همه اقشار را بدزدیم، آن تقسیم خیلی بهتر است. در واقع در پناه این رانت هاست که یک گروه فولاد را نسبت به پسته توانا تر در خرید آب تصور می کنند و عده ای دنبال خودکفایی گندم و حتی پنبه می دوند. پاسخ این که چه صنعتی در مصرف بهینه آب سرآمد است، زمانی قابل محاسبه است که رانت های ارز و انرژی و وام بانکی از سیستم اقتصادی مملکت حذف گردد.

من می دانم که تا سال ۵۰ تولید پسته خیلی به صرفه بود. ولی از زمانی که عوامل بازار تقریباً از دست هر فرد عاقلی خارج شد و تبدیل شد به عوامل افرادی که به عنوان نیروهای خبره، دست آدم اسمیت را از اقتصاد مملکت کوتاه کردند و دست های پلید خودشان را گذاشتند جای دست های آدم اسمیت، موضوع فرق کرد. تا زمانی که منطق حکمفرما نباشد شما نمی توانید مزیت نسبی هیچ کالایی را بصورت رقابتی

می ساختم تا بلکه پروژه ناتمام اصلاحات اقتصادی دوران هاشمی را بتوان در چارچوب اقتصاد مقاومتی پیاده و برای همیشه نقش زیان بار اتکا به صادرات نفت را بر همگان آشکار می کردم.

من شک ندارم که بزرگ مردان حکومتی خواهان اقتصادی تولیدگرد و مستقل از برداشت بی رویه ی ذخایر نفت و گاز کشورند. اما وزنه ۲۵ میلیونی عائله ی دولت یعنی کارمندان و خانواده شان تبدیل به دغدغه ای جدی در ذهن ایشان شده است که هر چه زمان بگذرد رهایی از آن دشوارتر می گردد. اوج مساله را زمانی درمی یابیم که بالاترین مقام حکومتی می گوید: ۱۷ سال پیش که من در حضور هیات دولت جدید خواستار هدفگذاری اقتصاد بدون نفت شدم تکنوکرات های حاضر در جلسه به من لبخند انکار زدند.

سینا و سخن آخر؟

ما امروز معادل ۶ میلیون بشکه در روز نفت و گاز طبیعی از ذخایر برداشت، مصرف یا صادر می کنیم. ارزش سالانه برداشت از ذخایر بیش از ۲۲۰ میلیارد دلار است. این چیزی در حدود ۵۰ درصد تولید ناخالص داخلی ایران می باشد. یعنی اگر اشتغال را در بخش تولید و خدمات در نظر بگیریم، بسیار اندکی از تولید ناخالص داخلی به اشتغال تعلق دارد. ایران در مقابل مصرف یک بشکه نفت ۲۳۵ دلار تولید ناخالص داخلی دارد. این عدد در مورد کشور سوییس ۳ هزار و ۸۰۰ دلار یعنی بیش از ۱۶ برابر ایران است. این قطعاً یک بیماری مهلک است که باید در رفع آن از هیچ فداکاری و جراحی دریغ نورزید.

متأسفانه این جراحی باید به دست همان کسانی صورت گیرد که از راه برداشت و صدور نفت زندگیشان تأمین می شود. اینان تقریباً به طور یکپارچه با ادامه روش فعلی تاراج منابع در همه ی زمینه ها موافقتند. زندگی بسیاری از دولت مردان، کارشناسان و حتی اقتصاددانان ما از همین محل تأمین می شود. رسانه های داخلی و خارجی و روزنامه های کثیرالانتشار ما افراد محروم جامعه را می ترسانند که اگر قیمت انرژی گران شود، تو بدبخت خواهی شد. چه کسی بدبخت خواهد شد؟ کسی که مصرف یارانه های انرژی اش در ماه ممکن است به هزار تومان یا دو هزار تومان یا پنج هزار تومان هم نرسد؟ یا کسی که در وضع موجود ماهانه میلیاردها تومان یارانه انرژی می گیرد؟ می گویند ارز ارزان شود، اگر لازم شد نوکری هم می کنیم. تنها راهی که وجود دارد استفاده از شرایط بحرانی برای شروع اصلاحات است. دو مرتبه چنین موقعیتی را ارزان فروختیم؛ یکی بحران اقتصادی به دنبال جنگ هشت ساله و دیگری تحریم نفتی آمریکا.

چه کسانی لازم دیدند در قرارداد اخیر ژنو که برای نخستین بار در سطح عالی با آمریکا مذاکره می شد، در متن توافق نامه با بلوک غرب به رهبری آمریکا بگنجاندند که اجازه دهید دو صنعت پتروشیمی و خودروسازی را از تحریم ها معاف گردانند. اگر اقتصاد بازار حاکم بود، میزان خسارتی را که این دو صنعت به منابع ملی وارد می آورند و رانت خورانی که از قبل این دو صنعت تغذیه می کنند ابزاری برای استتار نمی داشتند.

اقتصاد دستوری مشاهده کردند. به طور مثال محتسب که باید وی را نیروی انتظامی زمان گذشته دانست، می توانست در زمان خود کفاشی را به جرم گران فروشی تعزیر نماید. اما در تولید کالایی تولیدکنندگان کفش بسیارند و قیمت کالای ایشان را رقابت در بازار تعیین می کند. این قیمت ممکن است باعث سود برخی از تولیدکنندگان و زیان برخی از ایشان گردد و نهایتاً چنانچه بیش تر تولیدکنندگان را متضرر ساخت، عرضه کاهش و قیمت خود به خود افزایش پیدا می کند. حال اگر در این بازار محتسب بخواهد قیمت گذاری کند، و فروشندگانی را لایق تعزیر بداند اساس این بازار از تعادل خارج و قیمت سلیقه ای مانع از تنظیم عرضه و تولید خواهد شد. اما این ساده انگاری و آن توده ای گری دست به دست هم داده و تعزیرات حکومتی را زنده نگه داشته است.

سینا تولیدکننده و صادرکننده به هر حال باید

تولیدش را بکند. در این فضا چه کار می توانست بکند؟ چرا باید خودش را به خیانت متهم کند؟

در تمام دنیا تصمیم های مهم را در بحران ها می گیرند. یک خاصیت این بشر قاصر و کم ظرفیت آن است که در شرایط عادی به فکر عاقبت خودش نیست. یک اقتصاددان آمریکایی در اوائل قرن بیستم مطالعه ای می کند با این موضوع که تصمیم های سرمایه گذاری در زیربناها که نیاز به فداکاری عامه مردم دارد، در گذشته در شرایط بحران اقتصادی و یا خاتمه یک جنگ مهم گرفته شده است.

سینا آیا در ایران در هیچ دوره ای زمینه برای فرار از تئوری راه رشد غیر سرمایه داری فراهم بوده است؟

زمان آقای هاشمی رفسنجانی جنگ تمام شد و عمر دولت قبلی با آن زمینه ی فساد عظیمی که متأثر از توزیع کالا و نه خرید و فروش آن بود، سر آمد. من فکر می کردم که اقتصاد مملکت در اثر شیوه غلط تأمین منابع لازم برای دفاع مقدس آسیب دیده، و اینک لازم است ملت ایران را برای اصلاحات اقتصادی از طریق سختگیری ملت به خود و سختگیری و کوچک سازی بدنه دولت آماده کرد. حس غرور ملی در ایران به خاطر جنگ، و به خاطر هشت سال دفاع مقدس طوری بالا بود که به جای اینکه بگوییم مردم شما که جنگ را تحمل کردید حقتان است از امروز باید وضعیتان خوب شود و بخورید و شما باید به رفاه برسید (چیزی که در دولت آقای هاشمی تبلیغ شد)، باید مقابله با سلطه گران را که در تمام دوران جنگ از جنایات صدام پشتیبانی کرده بودند، به یک ارزش تبدیل و فرصت کافی برای اصلاحات واقعی تلقی می کردیم. هر پدیده اصلاحات اقتصادی در آغاز با نابسامانی و کاهش اشتغال مواجه است. تنها در صورتی که ملت اراده ی استقامت برای یک دوره ی ۳-۴ ساله را داشته باشد، سرمایه گذاری در رشته های جدید که با اصلاحات اقتصادی با صرفه شده اند، زمینه ی رشد اشتغال و دستیابی به اهداف اصلاحات را ممکن می سازد.

در زمان آقای احمدی نژاد و اوج تحریم ها هم نباید به مردم می گفتیم که این تحریم ها کاغذ پاره است. اگر من بودم بر تاثیر تحریم ها در کاهش سطح زندگی سرپوش نمی گذاشتم بلکه از تحریم ها پرچم مقاومت و ایستادگی در مقابل ظلم

تعیین بکنید و هر کس بگوید که من مزیت نسبی یک کالا را تعیین کردم به او خواهیم گفت یک شیاد بزرگ!

شما چه می دانید قیمت گوجه فرنگی، اگر یارانه ها را برداریم چند خواهد بود؟ تا زمانی که این یارانه ها باقی است چطور می توانید نرخ هزینه زندگی و خط فقر را در تهران تعیین کنید؟ خط فقر در تهران مصنوعی است. چون گوجه فرنگی اش از جیرفت با نفت مفت و گازوئیل مفت بار زده می شود و می رود به تهران. کشاورز دارد با این گاز زندگی می کند. کارخانه دار این گاز را مصرف می کند. اگر ما هم اکنون گاز را هر متر مکعب ۵۵ سنت در مرز ترکیه می فروشیم و این گاز در ترکیه به کارخانه ها ۶۴ سنت فروخته می شود، چرا آن را به کارخانه های داخلی مان هر متر مکعب دو سنت و نیم بدهیم؟ با فروش گاز دو سنت و نیم به عنوان سوخت یک کارخانه ی پتروشیمی یا فولاد یا سیمان، چگونه می توان از عدالت اجتماعی دم زد؟ چگونه می توان پرداخت ماهانه ۱۵ میلیارد تومان یارانه ی غیر مستقیم به صاحبان یک کارخانه سیمان را توجیه کرد؟

سینا چرا ما ایرانی ها با مفهوم اقتصاد بازار بیگانه ایم؟

من بچه که بودم کفش فروشی و لباس فروشی در کرمان وجود نداشت. آقایی بود در کرمان که کفاش ماهری بود. می رفتیم آنجا و روی مقوایی اندازه پیمان را می گرفت و تست می کرد و با یک بد قولی یا خوش قولی می رفتیم و کفش دوخته را می گرفتیم. اگر پدرم می خواست یک قیچی درختچین تهیه کند، به یک آهنگر مراجعه می کرد. یعنی در کرمان که من شصت سال پیش را به یاد دارم غیر از ادویه و پارچه کارخانه ای، عمدتاً در مابقی کالاها بین مصرف کننده و تولیدکننده رابطه مستقیم وجود داشت.

اقتصاد به معنای امروز کلمه با تولید کالا شروع می شود. این پدیده در ایران بسیار جدید است و عمدتاً از دهه ی ۱۳۳۰ به گرایش عمده ی اقتصادی تبدیل شده است. یعنی جدا شدن تولیدکننده از مصرف کننده و قرار گرفتن خریدار و فروشنده بین این دو. شما اگر امروز بیل بخواهید می روید دم مغازه بیل فروشی و بیل کارخانه ای می گیرید. کت و شلوار بخواهید می روید دم مغازه کت و شلوار فروشی و خرید می کنید. هزاران تولیدکننده و هزاران مصرف کننده در این بازار تنها از طریق قیمت سهم می یابند. این بازار آدم اسمیت است. متأسفانه رواج عملی تولید انبوه کالا در ایران هم زمان با اوج گرفتن افکار توده ای و تئوری "راه رشد غیر سرمایه داری" بود. به عبارتی، روشن فکران و دولت مردان و حاکمان ایران برای خوشایند همسایه شمالی و یا فریب وی به طور یکپارچه پذیرای اقتصاد دستوری گردیده و با حذف بازاریان از چرخه ی تصمیم گیری اقتصادی در راه روی درک اقتصاد بازار که همان تئوری دست پنهان آدم اسمیت می باشد، را بستند. البته خرج ذخایر نفتی و آبی کشور، این دولت مردان را از گزند توده مردم برای دوران طولانی در امان داشت.

متأسفانه دولت مردان جدید که فقط با سابقه ی اقتصاد تولید به مصرف آشنا بودند و منابع اطلاعاتی آنها به دوران قبل از اقتصاد کالایی باز می گردد، نکات مشترک زیادی در آن

اطلاعیه مهم

بدینوسیله از همه اعضای انجمن پسته ایران که علاقمند به طرح موضوع یا موضوعات موردنظر خود در جلسات هیات مدیره می باشند دعوت می شود ضمن تماس با دفتر انجمن پسته ایران در تهران به شماره ۴۰۰ و ۸۸۹۴۷۳۰۰-۰۲۱ و اطلاع از تاریخ و ساعت برگزاری جلسه هیات مدیره، مراتب حضور خود و موضوع پیشنهادی جهت طرح در جلسه را اعلام نمایند.

حسب آئین نامه جلسات هیات مدیره، مطالبی که قرار است در جلسه مورد بحث و بررسی قرار گیرد باید یک هفته قبل از جلسه از طریق دبیرخانه انجمن برای همه اعضای هیات مدیره ارسال گردد تا آمادگی کافی برای اتخاذ تصمیم در جلسه وجود داشته باشد. بنابراین از اعضای که علاقمند به طرح موضوع موردنظر خود در هیات مدیره هستند خواهشمند است که خلاصه مطالب خود را به شماره فاکس ۸۸۹۴۷۳۸۴-۰۲۱ ارسال نمایند. بدیهی است در صورت تعدد متقاضیان، تاریخ حضور بر اساس وقت جلسات به متقاضیان اعلام خواهد شد.